

การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย
กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

โดย

พลอากาศตรี อนุพงศ์ จันทร์ไย
ผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุงร่วม
กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
กองบัญชาการกองทัพไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐ เอกชน และการเมือง รุ่นที่ 7
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2556 – 2557

บทคัดย่อ

เรื่อง การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลอากาศตรี อนุพงศ์ จันทร์ไทย หลักสูตร วปม. รุ่นที่ ๗

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ ระเบียบ คำสั่ง รวมไปถึงผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีอยู่ ๔ ปัจจัยหลัก คือ ๑. ปัญหาด้านโครงสร้างหน่วยงาน ๒. ปัญหาด้านกำลังพล ๓. ปัญหาด้าน ระเบียบ คำสั่งและหลักนิยมต่างๆ ๔. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ดังนั้นแนวความคิดในการพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความจำเป็นต้องพัฒนาใน ๔ แนวทางหลัก เช่นเดียวกัน คือ คือ ๑. การพัฒนาด้านโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย) ๒. การพัฒนาด้านกำลังพล ๓. การพัฒนาด้าน ระเบียบ คำสั่งและหลักนิยมต่างๆ ๔. การพัฒนาด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้คือ ๑. กระทรวงกลาโหมต้องกำหนดนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน ๒. กำหนดหรือจัดตั้ง “หน่วยงานจัดการเบ็ดเสร็จ” เพื่อดำเนินการด้านส่งกำลังบำรุงร่วมอย่างเป็นเอกเทศ ๓. แก้ไขระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ให้ครอบคลุมการปฏิบัติได้ถูกต้องและครบถ้วน ๔. ควรจะมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพื่อเป็นการ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการวิจัยที่เกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวฯ ต่อไป

คำนำ

“ประชาคมอาเซียน” ได้ถือกำเนิดขึ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ โดยผู้นำประเทศต่างๆในภูมิภาคอาเซียนได้เห็นพ้องต้องกันว่า อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงมากยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒” ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย ๓ เสาหลักได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ขึ้นภายในปี ๒๕๕๘

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ได้มีการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ โดยมอบหมายให้กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในความร่วมมือด้านความมั่นคงซึ่งครอบคลุมความร่วมมือดังกล่าวมีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกับภารกิจของ “กรมส่งกำลังบำรุงทหาร” ทั้งทางตรงและทางอ้อมในฐานะหน่วยปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมแต่การส่งกำลังบำรุงร่วมที่ปฏิบัติอยู่ยังไม่สามารถนำหลักการที่มีอยู่ไปเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมทำให้ไม่มีหลักประกันว่าหากมีการยุทธธรรมเกิดขึ้นจริงในอนาคตระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยจะสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการได้หรือไม่

ดังนั้นจึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และใช้เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในด้านระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมไปถึงการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

พล.อ.ต.

(อนุพงษ์ จันทร์ไช)

นักศึกษาวินิจฉัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปม. รุ่นที่ ๗

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

หนังสือรับรอง

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

คำจำกัดความ

บทที่ ๒ ทฤษฎี แนวคิด หลักนิยาม ยุทธศาสตร์ การทหาร การส่งกำลังบำรุง

ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม กองบัญชาการกองทัพไทย และ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

ความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคในระดับกระทรวงกล

บทบาทของกองทัพไทยในบริบทการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

หลักนิยามการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

ระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม

สนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบ คำสั่ง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก

ข

ค

ง

๑

๑

๓

๔

๔

๔

๔

๘

๘

๑๑

๑๕

๒๒

๔๑

๔๑

๕๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ ประชาคมอาเซียน	๖๑
กำเนิดอาเซียน และวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์กร	๖๑
กฎบัตรอาเซียน กลไกบริหาร และโครงสร้างองค์กรอาเซียน	๖๓
อาเซียน กับการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน	๗๐
บริบทของประเทศไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	๗๑
ประชาคมอาเซียนกับงานด้านความมั่นคง	๗๔
บทบาทของหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศไทย กับการดำเนินการ ให้ความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบประชาคมอาเซียน	๗๕
บทที่ ๔ การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน	๘๖
กระบวนการ รูปแบบและลักษณะของการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในบริบทของการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	๘๖
รูปแบบและลักษณะของหลักนิยาม แนวคิด ด้าน การบังคับบัญชา การควบคุม และระบบอื่นๆ ตลอดจน การส่งกำลังบำรุงร่วม การผลิตยุทธโศปกรณ์ทางทหาร ในประชาคมอาเซียน	๘๕
วิเคราะห์ ปัญหา ข้อขัดข้อง และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ในด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	๕๑
แนวความคิดการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	๕๔
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๕๕
สรุป	๕๕
ข้อเสนอแนะ	๑๐๑
บรรณานุกรม	๑๐๒
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๐๔

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมอาเซียน ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๐ โดยมีจุดประสงค์หลัก คือเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก แรกเริ่มการก่อตั้งมีสมาชิก ๕ ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซียฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เหลือ คือ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม และบรูไน ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย ปัจจุบันมีสมาชิกรวม ๑๐ ประเทศและในอนาคตอันใกล้อาจมีติมอร์เลสเตหรือติมอร์ตะวันออกเป็นสมาชิกเพิ่มอีก ๑ ประเทศ (ขณะนี้ยังเป็นประเทศที่เรียกว่าผู้สังเกตการณ์) สมาคมอาเซียนมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงจาร์กาตา ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ปัจจุบันมี ดอกเตอร์ สุรินทร์ พิศสุวรรณ เป็นเลขาธิการคนปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนได้ตั้งเป้าไว้ว่าจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเดียวกันในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หรือ ASEAN 2015 ซึ่งประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก คือ เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และเสาประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC)

จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเกิดขึ้น กองทัพจะรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว ความขัดแย้งทางทหารบริเวณแนวชายแดนจะลดลงหรือหากจะเกิดขึ้นก็จะถูกจำกัดขอบเขต ให้เป็นความขัดแย้งในระดับพื้นที่ กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำมาใช้เสมือนกองกำลังเฉพาะกิจในการจัดการปัญหาภายในอาเซียนเองไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนของประเทศสมาชิก ปัญหาโจรสลัดในช่องแคบมะละกา ปัญหาการก่อการร้าย หรือปัญหาด้านสาธารณสุขทั้งภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำมือของมนุษย์และภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติตลอดจนภารกิจทางทหารอื่นๆที่นอกเหนือจากการสงครามหรือ MOOTW(Military Operations Other Than War)นอกจากนี้กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำไปใช้ในการจัดการด้านความมั่นคงนอกภูมิภาคที่มี

ผลประโยชน์ของอาเซียนทับซ้อนอยู่ เช่น การกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติหรืออาจเป็นกรอบของอาเซียนเองในอนาคต รวมไปถึงการกิจการปราบปรามโจรสลัดในโซมาเลีย เป็นต้นจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทกองทัพของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะถูกทำให้เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม กองทัพจะถูกทำให้มีความเป็น "สากล" หรือที่ รศ.ดร.สุรชาติบำรุงสุข ให้คำจำกัดความว่า ".. ต่อไปกองทัพจะต้อง Go Inter .." นายทหารทั้งระดับสัญญาบัตรและประทวนจะต้องมีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับทหารชาติอาเซียนอื่นๆ ได้ นายทหารฝ่ายเสนาธิการจะต้องเรียนรู้แนวคิดและหลักนิยมของกองทัพอาเซียนเป็นหลัก นอกจากแนวคิดและหลักนิยมของกองทัพประเทศตนเพียงกองทัพเดียว ระบบอาวุธยุทโธปกรณ์ของอาเซียนจะถูกหลอมรวมให้เป็นระบบที่สามารถเชื่อมต่อถึงกันและสามารถทดแทนกันได้เมื่อจำเป็นในขณะเดียวกันผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพประเทศสมาชิกอาเซียนต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สั่งการและบังคับบัญชาหน่วยต่างๆ ที่มาจากประเทศสมาชิก เหมือนเมื่อครั้งที่พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์ พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด และพลเอก วินัย ภัททิยกุล อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม เคยกระทำมาแล้วในการกิจรองผู้บัญชาการกองกำลังนานาชาติและผู้บัญชาการกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ (FC : Forces Commander) สิ่งต่างๆ เหล่านี้นับเป็นความท้าทายที่กองทัพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องเผชิญในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะเมื่อเงื่อนไขของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และเงื่อนไขของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ถูกนำมาผูกยึดติดกัน กองทัพยิ่งต้องเร่งระดมสรรพกำลังและเตรียมกำลังพลให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อเป็นกองทัพอาเซียนอันทรงประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการร่วมกันพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก และพร้อมที่จะก้าวเดินไปด้วยกันในการเผชิญหน้าท้าทายกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตดังกล่าวของอาเซียนที่ว่า **"หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม" (One Vision, One Identity, One Community)**

ในส่วนกองทัพของประเทศไทยนั้น กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหน่วยงานหนึ่งในความร่วมมือด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน นั่นคือ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ที่ได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) โดยได้กำหนดกรอบความร่วมมือไว้ในด้านต่างๆซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) ๒. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping

Operations) ๓. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief) ๔. การแพทย์ทหาร (Military Medicine) ๕. การต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter-Terrorism) กรอบความร่วมมือดังกล่าวข้างต้น มีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกับภารกิจของ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร ทั้งทางตรงและทางอ้อมในฐานะหน่วยปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการกองทัพไทย ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภารกิจที่กระทรวงกลาโหมจะมอบหมาย โดยในส่วนของกรมส่งกำลังบำรุงทหารเองก็ได้มีการเตรียมความพร้อมกับการดำเนินงานและการพัฒนามาตามลำดับกว่า ๒๐ ปี จนถึงปัจจุบัน แต่การส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยก็ยังไม่สามารถ นำหลักการที่กำหนดขึ้นไปเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีหลักประกันที่ชัดเจนว่า หากมีการยุทธความร่วมมือเกิดขึ้นจริงในอนาคต ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จะสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการได้หรือไม่

ดังนั้นจึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยภายใต้ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ก็เพื่อให้การดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจนที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งในระบบการรวบรวมและระบบผสม รวมไปถึงการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติความร่วมมือของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะนำทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับ ระบบการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพต่างๆ ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย หลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุง และการ ส่งกำลังบำรุงร่วมของมิตรประเทศที่อยู่ภายใต้ประชาคมอาเซียน รวมไปถึงทฤษฎีและแนวความคิด เกี่ยวกับ กรอบความร่วมมือต่างๆที่เกิดขึ้นภายใต้ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) มาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาและ วิเคราะห์ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ที่เชื่อมโยงระหว่างเหล่าทัพต่างๆ ซึ่งมีแนว ทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่มาจาก กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่างๆที่มีอยู่และภายใต้ขอบเขตของการวิจัยโดยอ้างอิง เอกสารวิชาการ งานวิจัย ข้อมูลทางราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมและการส่งกำลังบำรุง ร่วมของมิตรประเทศที่อยู่ภายใต้ประชาคมอาเซียน เท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทราบสภาพการดำเนินงานของระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยที่ ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันกับความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. ได้แนวทางการพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน และเป็นแนวทางให้กับผู้บังคับบัญชา นำไปพิจารณาใช้ในการวางแผน พัฒนาการดำเนินงานของระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยต่อไปในอนาคต

คำจำกัดความ

การส่งกำลังบำรุง	หมายถึง	งานสาขาหนึ่งของการช่วยรบ ซึ่งจะประกอบไปด้วย การวางแผน และการปฏิบัติการสนับสนุนหน่วย เกี่ยวกับงานการช่วยรบ รวมทั้งกิจกรรมทั้งปวงที่ นอกเหนือไปจากการยุทธอันได้แก่ การกำหนด
------------------	---------	---

	<p>นโยบาย การวางแผน การวิจัยและพัฒนาการ การทำ งบประมาณในการส่งกำลังบำรุง การออกแบบและ พัฒนาการจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การ เคลื่อนย้าย การซ่อมบำรุง การส่งกลับและการ จำหน่ายยุทโธปกรณ์ การเคลื่อนย้าย การส่งกลับ และ การรักษาพยาบาลกำลังพล การจัดหาหรือการก่อสร้าง การซ่อมแซม การดำเนินงานและการจัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การจัดหาหรือจัดให้มีบริการต่าง ๆ</p>
การส่งกำลังบำรุงร่วม	<p>หมายถึง การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ร่วมและการให้บริการร่วมที่ เหล่าทัพหรือหน่วยรองของกระทรวงกลาโหม ตั้งแต่ สองเหล่าทัพหรือหน่วยขึ้นไปใช้ร่วมกัน โดยการ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่เหล่าทัพหรือส่วน ของเหล่าทัพหนึ่ง ให้การสนับสนุนเหล่าทัพหรือส่วน ของเหล่าทัพอื่น ทั้งนี้ โดยหน่วยนั้นอาจได้รับ มอบหมายให้รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่ง กำลังบำรุงในรายการสิ่งของที่กำหนด หรือ การ ให้บริการที่กำหนดแก่เหล่าทัพอื่นหรือหน่วยงานอื่น</p>
สิ่งอุปกรณ์ (สป.)	<p>หมายถึง สิ่งของที่เป็นทั้งหมดสำหรับหน่วยทหารรวมทั้งที่มี ไว้เพื่อการดำรงอยู่และการปฏิบัติของหน่วยทหาร เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย เชื้อเพลิง สัตว์ ยานพาหนะ อาวุธ กระสุน วัตถุระเบิด เครื่องจักรกลตลอดจน เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น</p>
ยุทโธปกรณ์	<p>หมายถึง สิ่งอุปกรณ์ทั้งหมดอันจำเป็นเพื่อปฏิบัติการเพื่อดำรง และสนับสนุนการปฏิบัติการรบของหน่วยทหาร (รวมถึงเรือรบ รถถัง อากาศยาน อาวุธอัตรจรวดฯ และอะไหล่ที่เกี่ยวข้องชิ้นส่วนอะไหล่ ชิ้นส่วนซ่อม และอุปกรณ์สนับสนุน แต่ไม่รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ สถานที่ตั้งและสาธารณูปโภค)</p>

สิ่งอุปกรณ์รายการวิกฤติ	หมายถึง สิ่งอุปกรณ์ที่มีความสำคัญต่อการสนับสนุนการยุทธ ซึ่งอยู่ในสภาพขาดแคลนหรือคาดว่าจะขาดแคลนอีก เป็นเวลานานต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตและจัดหา
อัตราพิภัก	หมายถึง ปริมาณ สป. ที่อนุมัติให้หน่วยมีไว้ครอบครองเพื่อการปฏิบัติงานได้ทันที
สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องควบคุม	หมายถึง สป. ที่จัดหาได้ยากมีราคาสูงและต้องใช้เวลาในการผลิตนาน ซึ่งหน่วยเหนือประกาศให้ควบคุมระบบส่งกำลัง
ระดับส่งกำลัง	หมายถึง ปริมาณ สป. ที่ได้รับอนุมัติให้สะสมไว้ ณ ที่ตั้งส่งกำลังต่างๆ เพื่อให้การส่งกำลังเป็นไปอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง
ระดับปลอดภัย	หมายถึง ปริมาณ สป. ที่คิดเพิ่มจากระดับ สป. เกณฑ์ปฏิบัติการ เพื่อให้การปฏิบัติ การเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องในการเบิกเพิ่มเติมหรือเกิดความไม่ราบรื่น ชะงักขาดตอนในการส่งกำลังโดยมิได้คาดหมายเอาไว้
ระดับปฏิบัติการ	หมายถึง ปริมาณ สป. ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การส่งกำลังเป็นไป โดยต่อเนื่องทุกขณะในห้วงเวลาเบิกหรือห้วงเวลารับ สป. ที่ส่งมาเพิ่มเติม
จุดเบิก (จุดเพิ่มเติม)	หมายถึง จุดซึ่งเริ่มต้นทำการเบิกสิ่งอุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อรักษา ระดับ สะสมไว้
เกณฑ์สะสม	หมายถึง ปริมาณของยุทธภัณฑ์ที่มากที่สุดที่ได้รับอนุมัติให้มีไว้ คงคลังเพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
เกณฑ์เบิก	หมายถึง ปริมาณของยุทธภัณฑ์ที่มากที่สุดที่ได้รับอนุมัติให้มี เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
การควบคุมทางการส่งกำลัง	หมายถึง วิธีดำเนินการในการควบคุมทางการส่งกำลังที่เกี่ยวกับ ระบบการรายงาน การคิดคำนวณ การประเมินค่าใน การรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้นของแต่ละรายการ สป. และ การดำเนินการเพื่อให้ สป. ตามความต้องการทั้งสิ้นได้ ส่วนสัมพันธ์กับทรัพยากรที่มีอยู่อันเป็นผลในทางการ

	<p>ประมาณการงบประมาณ การจัดหา และการจำหน่าย หรือการอนุมัติการแจกจ่าย สป.</p>
การควบคุมทางบัญชี	<p>หมายถึง วิธีดำเนินการในการควบคุม สป. ที่เกี่ยวกับการควบคุม การแจกจ่ายและการแจกจ่ายเพิ่มเติม การรวบรวม บันทึก รายงาน และจัดทำมาตรฐานต่างๆ การสำรวจ ตามระยะเวลา วิธีการรายงานสภาพ สป. การควบคุม การจ่ายการกำหนดและวางนโยบายเกี่ยวกับระดับ สป. ที่แน่นอนและการดำเนินการเพื่อการประหยัด โดยต่อเนื่องทุกขั้นตอนในสายงานส่งกำลังและสาย การบังคับบัญชาโดยนับตั้งแต่ สป. ได้เริ่มเข้าสู่ระบบ การส่งกำลังและต่อเนื่องไปจนกระทั่งหน่วยได้ใช้ หมดสิ้นไปและได้รับอนุมัติให้จำหน่ายจากบัญชีคุม</p>
ภาวะไม่ปกติ	<p>หมายถึง ภาวะในระหว่างเวลาที่ประเทศมีภัยจากการกระทำ ของศัตรูอย่างรุนแรงภายในประเทศ หรือจากการ รุกรานภายนอกประเทศจนถึงขั้นต้องมีการระดม สรรพกำลังของชาติและรวมถึงการรบ/การสงคราม</p>
ระดับสะสมยุทธโศปกรณ์ สำรองสงคราม	<p>หมายถึง ส่วนหนึ่งของความต้องการยุทธโศปกรณ์สำรองที่ คำนวณได้ซึ่งกำหนดให้สะสมได้โดยคำนึงถึง ความสำคัญของรายการยุทธโศปกรณ์นั้นต่อภารกิจเป็น ส่วนรวมความทันสมัยระยะเวลาล่วงหน้าในการจัดหา ลักษณะการเก็บรักษา และค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา และการซ่อมบำรุง</p>

บทที่ ๒

ทฤษฎี แนวคิด หลักนิยม ยุทธศาสตร์ การทหาร การส่งกำลังบำรุง ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม กองบัญชาการกองทัพไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

๑. วัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ

จากการพิจารณาหลักการสำคัญด้านการป้องกันประเทศและสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง จึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ ดังนี้

๑.๑ เพื่อป้องกันและรักษาเอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของชาติจากการรุกราน ด้วยกำลัง

๑.๒ เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

๑.๓ เพื่อปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๔ เพื่อพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการแก้ปัญหาของชาติ

๑.๕ เพื่อเสริมความมั่นคง และรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ภายในประเทศ

๑.๖ เพื่อขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศในภูมิภาคอื่นๆ

๑.๗ เพื่อสนับสนุนภารกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ

๒. แนวความคิดทางยุทธศาสตร์

การดำเนินการของกระทรวงกลาโหมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ ยังคงยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ดังนี้

๒.๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation)

การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง หมายถึง หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาลโดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และประเทศมหาอำนาจต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไขและลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วจะต้องสามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ สำหรับความสำเร็จของการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ขึ้นอยู่กับนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลในการประสานประโยชน์ร่วมกับประเทศต่างๆ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยปราศจากการแทรกแซงของประเทศมหาอำนาจ กองทัพเป็นเครื่องมือประการหนึ่งของประเทศในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยการดำเนินกิจกรรมทางทหาร ซึ่งประกอบด้วย การทูตโดยฝ่ายทหาร (Defence Diplomacy) ได้แก่ การพบปะหารือและการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำทางทหาร การดำเนินการของผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร รวมทั้งการพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทหารอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน (Cross – Border development) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมร่วมกันของประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกัน ทำให้สามารถลดเงื่อนไขของปัญหาที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจได้ และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace operations) ในภูมิภาคต่างๆ ภายใต้กรอบสหประชาชาติ องค์การเพื่อสันติภาพ และกลุ่มประเทศมหาอำนาจ บนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสันติภาพให้เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

๒.๒ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence)

การผนึกกำลังป้องกันประเทศ หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งขีดความสามารถของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้

สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการ และกระทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ความสำเร็จของการผนึกกำลังป้องกัน ประเทศ ขึ้นอยู่กับการเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ของรัฐบาล ตลอดจนการวางแผน และเตรียมการใน การบูรณาการพลังอำนาจของชาติด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดศักยภาพในการป้องกันประเทศสูงสุดตั้งแต่ ยามปกติ โดยทุกส่วนของสังคมยอมรับและเห็นด้วย กับบทบาทและหน้าที่ของตนตามที่กำหนด และมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ในส่วนของกองทัพในยามปกติจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติ รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ พัฒนาประเทศ ช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในรูปแบบต่างๆ ในกรอบของการปฏิบัติการทาง ทหารนอกเหนือจากสงคราม เพื่อสร้างความสงบและความมีเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย รวมทั้ง สร้างความมั่นคงของมนุษย์ (Human security) ในภาพรวม ในยามสงครามกองทัพจะมีบทบาทใน การป้องกันประเทศร่วมกับพลังอำนาจของชาติด้านอื่นๆ ตามแผนที่กำหนด โดยกองทัพจะต้องมี ศักยภาพ และขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นปัจจัยสำคัญอีก ประการหนึ่งที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จของแนวคิดนี้ คือความสามัคคีของคนในชาติจากการมีศูนย์ รวมจิตใจเดียวกัน ซึ่งกองทัพสามารถสนับสนุนการดำเนินการนี้ได้โดยการถวายความจงรักภักดี ปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการสนับสนุนการปลูกฝังประชาชน ให้มีจิตสำนึกดังกล่าวนี้ด้วย

๒.๓ การป้องกันเชิงรุก (Active Defence)

การป้องกันเชิงรุก หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการ ทรัพยากรทางทหารทั้งหมดให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลัง เพื่อการป้องปราม การแก้ไขและยุติความขัดแย้งโดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ โดยมุ่งเน้น มาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงลึกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มี ประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม สามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่ง ด้านและป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาในเดียวกัน การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติใน ลักษณะของการรวบรวม เป็นหลัก โดยยึดมั่นในหลักการ การมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และมุ่ง ความพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดน และใช้หน่วยที่มีความคล่องแคล่วใน การเคลื่อนที่ที่จัดเตรียมไว้เข้าคลี่คลายสถานการณ์ ในขั้นต้น พร้อมขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป ความสำเร็จของการป้องกันเชิงรุกขึ้นอยู่กับการวางแผนในการเสริมสร้าง การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการบริหารจัดการให้มีความ พร้อมทั้งในเรื่องของแนวความคิด หลักนิยม ขนาดของกำลัง การจัดหน่วย และยุทธโธปกรณ์ ความ

ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม และหากเกิดปัญหาความขัดแย้งถึงขั้นต้องใช้กำลังจะต้องปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว และสามารถยุติ การรบได้ในลักษณะที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบในการเจรจาต่อรอง ทั้งจะต้องมีมาตรการระวัง ป้องกัน มาตรการด้านการข่าวเชิงลึก มาตรการแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ การฝึก การศึกษา และการฝึกการปฏิบัติการในพื้นที่จริง รวมทั้งมาตรการการขยายกำลังได้อย่างเหมาะสม ในทุกสถานการณ์ และต้องจัดให้มีระบบบัญชาการและควบคุมการปฏิบัติร่วมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยุติปัญหาและข้อขัดแย้งในชั้นต้น ในห้วงเวลาก่อนหรือระหว่างปฏิบัติการรบ จะต้องมีการ พัฒนาสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และประเทศมหาอำนาจต่างๆ เพื่อเป็นแนวร่วม ทางความคิดในการเจรจาเพื่อยุติความรุนแรง ลดความหวาดระแวง และสร้างความไว้วางใจ ใจ ระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังจะต้องพัฒนาศักยภาพของกองทัพให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการ เพื่อ รักษาความมั่นคงแห่งชาติ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ การพัฒนาประเทศ การสร้างความ สมานฉันท์ในประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลและสังคม

ความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคในระดับกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหน่วยงานหนึ่งในความร่วมมือด้าน ความมั่นคง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ซึ่งมีกรอบความร่วมมือสำคัญ ๒ กรอบ คือ ๑) ความร่วมมือด้าน ความมั่นคงในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM) โดยมีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และ ๒) ความร่วมมือด้านความ มั่นคงในกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือ ด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF) ซึ่งมีกระทรวง การต่างประเทศเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบหลัก

๑. การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence

Ministers' Meeting : ADMM)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ได้รับการจัดตั้งขึ้น ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ ด้วยการ ประกาศใช้ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ซึ่งปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวน ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และ

เวียดนาม ทั้งนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีฉันทามติร่วมกันที่จะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และมุ่งหวังให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีสันติสุข สันติภาพ และความเป็นกลาง รวมทั้งสามารถแก้ไขข้อพิพาทร่วมกัน ลดความขัดแย้ง โดยสันติวิธี และเปิดเสรีทางการค้า โดยอาศัยความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคี อาทิ การแลกเปลี่ยนการเยือน การแลกเปลี่ยนการฝึกศึกษาหรือการเจรจาหารือ และระดับพหุภาคี อาทิ การประชุมหรือการสัมมนา เพื่อลดความแตกต่างระหว่างกันในด้านต่างๆ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ เสาหลัก ได้แก่ ๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political–Security Community : APSC) ๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และ ๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC) กระทรวงกลาโหมมีบทบาทสำคัญในเสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) อย่างต่อเนื่องผ่านกลไกที่เป็นรูปธรรม โดยผ่านทาง การเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ADMM) ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี อันจะสามารถเป็นกลไกหนึ่งที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียน ให้แข็งแกร่งเพื่อพร้อมก้าวสู่การเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งหน่วยงานในกระทรวงกลาโหมที่ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการประชุมในกรอบ ADMM คือ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

๑.๑ ความเป็นมาของการประชุม ADMM และ ADMM-Plus

๑.๑.๑ การประชุม ADMM

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM) ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือผู้แทน ของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และเลขาธิการอาเซียน และมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ผ่านกลไกการหารือและความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีความโปร่งใสและเปิดเผย ให้คำแนะนำและเสนอแนวทางต่อเวทีการหารือและความร่วมมือที่มีอยู่แล้วของเจ้าหน้าที่ระดับสูง ภายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศอื่นๆ รวมทั้งสนับสนุนความไว้วางใจระหว่างกันและสร้างความเชื่อมั่น โดยการสร้างความโปร่งใสและเปิดเผย

๑.๑.๒ การประชุม ADMM-Plus

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting-Plus : ADMM-Plus) เป็นผลมาจากแนวความคิดว่าด้วยการแสวงหาความร่วมมือจากกลาโหมของประเทศนอกภูมิภาค ซึ่งมีการกล่าวถึงในการประชุม ADMM ครั้งที่ ๑ และต่อมาได้รับการพัฒนาเป็นเอกสารแนวความคิดว่าด้วยการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (Concept Paper on ADMM-Plus) ซึ่งได้รับการรับรองในที่ประชุม ADMM ครั้งที่ ๒ ในการประชุม ADMM ครั้งที่ ๓ ที่ประชุมฯ ได้รับการรับรองเอกสารแนวความคิดว่าด้วยหลักเกณฑ์สำหรับสมาชิกภาพการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (Concept Paper on Principles for Membership of ADMM-Plus) โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ของประเทศที่ไม่ใช่ประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะเข้าร่วมการประชุม ADMM-Plus ๓ ประการ คือ ๑) ประเทศที่จะเข้ามาเป็นประเทศคู่เจรจาจะต้องเป็นประเทศคู่เจรจาของอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน ๕ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ รัสเซีย และสหรัฐฯ กับ ๑) กลุ่มประเทศ คือ สหภาพยุโรป ๒) ประเทศคู่เจรจาดังกล่าวต้องมีระดับของการปฏิสัมพันธ์กับกลาโหมอาเซียนในระดับสูง และ ๓) ประเทศคู่เจรจาดังกล่าวต้องเป็นประเทศที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของกลาโหมอาเซียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๔ ที่ประชุมฯ ได้มีฉันทามติให้ความเห็นชอบต่อรูปแบบการประชุม ADMM+8 ซึ่งมีองค์ประกอบเป็นประเทศคู่เจรจาดังกล่าวจำนวน 8 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ รัสเซีย และสหรัฐฯ รวมทั้งเห็นชอบให้กระทรวงกลาโหมเวียดนามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ กระทรวงกลาโหมเวียดนามและกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ได้ร่วมยกร่างเอกสารเพื่อการหารือว่าด้วยทิศทาง ความคาดหวัง และความเป็นไปได้ของความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (Discussion Paper on Potential, Prospect, and Direction of Practical Cooperation within the Framework of the ADMM-Plus) สำหรับใช้เป็นแนวทางในการหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ซึ่งเอกสารดังกล่าวได้กำหนดแนวทางความร่วมมือไว้ ๕ ด้าน คือ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR) ความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations) การแพทย์ทางทหาร (Military Medicine) และการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter-Terrorism)

๑.๒ กลไกการประชุม ADMM และ ADMM-Plus

การประชุมในกรอบการประชุม ADMM และ ADMM-Plus ประกอบด้วย กลไกหลักที่สำคัญ คือ ๑) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ASEAN-Defence-Senior-Officials' Meeting : ADSOM) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Senior Officials' Meeting-Plus : ADSOM-Plus) เป็นการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (ปลัดกระทรวงกลาโหมหรือเทียบเท่า) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการเตรียมการสำหรับการประชุม ADMM และ ADMM-Plus และโดยทั่วไปจะพิจารณาความเหมาะสมของหัวข้อการหารือ รวมทั้งพิจารณาแก้ไขร่างเอกสารต่างๆ ที่จะให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิกอาเซียน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศคู่เจรจารับรองในที่ประชุม ADMM และ ADMM-Plus และ ๒) การประชุมคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ADSOM Working Group : ADSOM WG) และการประชุมคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ADSOM-Plus Working Group : ADSOM-Plus WG) เป็นการประชุมในระดับคณะทำงาน (ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหมหรือผู้แทน) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการเตรียมการด้านสารัตถะและด้านธุรการสำหรับการประชุม ADSOM และ ADSOM-Plus รวมทั้งการประชุม ADMM และ ADMM-Plus โดยที่ประชุมฯ จะร่วมกันกำหนดหัวข้อการหารือ รวมทั้งเตรียมการด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมฯ และด้านธุรการอื่นๆ ในห้วงการประชุม ADMM แต่ละปีนั้น หากประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาแล้วเห็นว่ามีโอกาสจำเป็น เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีโอกาสหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจงอาจเห็นสมควรให้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ADMM Retreat) ขึ้นได้

๑.๓ พัฒนาการความคืบหน้า

๑.๓.๑ ในกรอบการประชุม ADMM

๑.๓.๑.๑ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๑ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย

๑.๓.๑.๒ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๒ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ สิงคโปร์

๑.๓.๑.๓ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๓ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย

๑.๓.๑.๔ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒-๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย

๑.๓.๑.๕ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๔ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐-๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย เวียดนาม

๑.๓.๑.๖ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย เวียดนาม

๑.๓.๑.๗ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๕ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย ซึ่งที่ประชุมฯ ได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติงาน ๓ ปี ในกรอบการประชุม ADMM ระหว่างปี ๕๔ - ๕๖ (ADMM Three-Year Work Programme 2011 - 2013) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาร่วมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนว่าด้วยการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับความร่วมมือด้านการป้องกันประเทศของอาเซียนในประชาคมโลก เพื่อเผชิญกับความท้าทายรูปแบบใหม่ (Joint Declaration of the ASEAN Defence Ministers on Strengthening Defence Cooperation of ASEAN in the Global Community to Face New Challenges)

๑.๓.๑.๘ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๑-๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ณ เมืองบาหลี อินโดนีเซีย

บทบาทของกองทัพไทยในบริบทการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

๑. บทบาทของกองทัพไทย

กองทัพในฐานะสถาบันหลักด้านความมั่นคงของชาติ มีบทบาทและความรับผิดชอบหลักตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งได้ระบุบทบาทและความรับผิดชอบของกองทัพการบริหารอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการใช้กำลังโดยคณะผู้บัญชาการทหารให้มีความสอดคล้องกับนโยบายด้านความมั่นคงในทุกระดับตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดบทบาทของกองทัพไทยที่สำคัญไว้ดังนี้

๑.๑ ให้กองทัพจัดและวางกำลัง เพื่อการป้องกันประเทศไว้ตั้งแต่ยามปกติ
ในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยความชอบของสภากลาโหม ปัจจุบันได้มีการจัดกองกำลังป้องกันชายแดนไว้ ๘ กองกำลัง (มาตร ๓๓ และมาตรา ๓๖)

๑.๒ ให้กองทัพไทยจัดตั้งศูนย์บัญชาการทางทหารในแต่ละระดับขึ้นตั้งแต่ยามปกติ เพื่อเป็นศูนย์ควบคุม อำนาจการ และสั่งการปฏิบัติ โดยให้ศูนย์บัญชาการทางทหารของกองบัญชาการกองทัพไทย ทำหน้าที่ควบคุม อำนาจการ และสั่งการศูนย์ปฏิบัติการเหล่าทัพ รวมทั้งกองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามแผนป้องกัน (มาตรา ๓๕)

๑.๓ การปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศ การปราบปรามการจลาจล การใช้กำลังทหารหรือการอื่นใดเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปราม การกระทำความผิดที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือเกี่ยวกับการก่อการร้าย และการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพให้เจ้าหน้าที่ทหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔๐)

๑.๔ ให้มี “คณะผู้บัญชาการทหาร” ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และเสนาธิการทหาร โดยมี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธานคณะผู้บัญชาการทหาร มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในเรื่องการเตรียมกำลัง การสั่งการ การใช้กำลัง การเคลื่อนกำลังทหารและการเตรียมความพร้อม ตลอดจนรับผิดชอบในการควบคุมอำนาจการยุทธ์ในภาพรวมทั้งควบคุม บังคับบัญชากองกำลังเฉพาะกิจร่วม ที่จัดตั้งขึ้น ในกรณีที่มีสถานการณ์ที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ (มาตรา ๔๗)

๒. บทบาทภายในประเทศ

การรักษาความมั่นคงของชาติเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน กองทัพในฐานะที่เป็นองค์กรหลักด้านความมั่นคงของรัฐมีบทบาทสำคัญในการรักษาเอกราชอธิปไตยโดยความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทั้งนี้ จากขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ของกองทัพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบกระทรวงกลาโหม ตลอดจน พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พระราชกฤษฎีกาการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และนโยบายในแต่ละระดับ ที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดงานหรือบทบาทของกองทัพไทยได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ การปฏิบัติทางทหาร ได้แก่ การป้องกันประเทศจากภัยคุกคามภายนอก รักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๒.๒ การปฏิบัติทางทหารอื่นที่ไม่ใช่สงคราม ได้แก่ การพัฒนาประเทศ การพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ และการปฏิบัติการอื่นๆตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กองทัพอไทยได้ปฏิบัติการตามหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ขีดความสามารถ เพื่อให้บรรลุภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย โดยยึดถือผลประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชนสำคัญ

๓. การปฏิบัติการทางทหาร

๓.๑ การป้องกันประเทศจากภัยคุกคามภายนอก

ปัจจุบันกองทัพไทยได้ยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง การผนึกกำลังการป้องกันประเทศ และการป้องกันเชิงรุก โดยจัดทำแผนป้องกันประเทศรองรับแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าทุกเหล่าทัพจะสามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้วยการวางกำลังตามแผนป้องกันประเทศไว้ตั้งแต่ยามปกติมีศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ปฏิบัติการของเหล่าทัพ ติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทีเมื่อมีการละเมิดอธิปไตยไม่ว่ากรณีใดๆ

๓.๒ การรักษาความมั่นคงภายใน

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้กองทัพมีบทบาทความรับผิดชอบในการรักษาความมั่นคงภายในตั้งแต่สภาวะปกติ โดยผ่านคณะกรรมการรักษาความมั่นคงภายในสู่กระบวนการตัดสินใจต่อคณะรัฐมนตรี โดยมอบให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ซึ่งควบคุมโดยฝ่ายการเมือง และมีกองทัพบกเป็นองค์กรปฏิบัติหลักปัญหาความมั่นคงภายในที่สำคัญในปัจจุบัน คือ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งรัฐบาลได้น้อมนำแนวพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ วิถีชีวิตวัฒนธรรมและความเชื่อของประชาชน ตลอดจนทั้งอำนาจความเป็นธรรมและความยุติธรรม เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน สร้างความสมานฉันท์และสันติสุขในพื้นที่โดยเร็วที่สุด โดยกองทัพให้การสนับสนุนกอง

อำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ในการควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบและสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมถึงสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปด้วยความยุติธรรม และโปร่งใส ส่วนงานด้านพัฒนา กองทัพได้ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น วิถีชุมชน และกีฬา เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคม

๓.๓ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

พระราชกฤษฎีกาการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดให้กองทัพ มีบทบาทและความรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ตั้งแต่สถานการณ์ปกติและสถานการณ์ที่มีการประกาศสภาวะฉุกเฉิน โดยในสถานการณ์ปกติ กองทัพจะให้การช่วยเหลือและสนับสนุนเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและฝ่ายปกครอง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่หลักในการดำเนินการป้องกันและระงับการก่อความ ไม่สงบในชั้นต้น เพื่อมิให้เหตุการณ์ลุกลาม หรือรุนแรงขึ้น แต่ถ้าสถานการณ์รุนแรงถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศสภาวะฉุกเฉิน กองทัพจะเข้า รับผิดชอบในการปฏิบัติการทางทหารเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เพื่อกอบกู้ สถานการณ์ให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว และส่งมอบความรับผิดชอบให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต่อไป

๓.๔ การปฏิบัติการทางทหารอื่นที่ไม่ใช่สงคราม

บทบาทของกองทัพในการพัฒนาประเทศ หมายรวมถึง กระบวนการในการส่งเสริมการพัฒนาในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๓.๔.๑ กองทัพให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนรัฐบาลในการ พัฒนาด้านการเมืองภาคประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ในฐานะประชาชน ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางการเมือง

๓.๔.๒ ศักยภาพของกองทัพบก ในการพัฒนาพลังอำนาจด้าน เศรษฐกิจ เพื่อทำให้ประเทศ มีความเจริญก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น ด้วยการสนับสนุนการดำเนินการ ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การรักษาผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศเพื่อ ความมั่นคงและมั่งคั่งภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๔.๓ กองทัพมีส่วนร่วมในการป้องกัน บรรเทา และแก้ไข

ปัญหาสังคม ที่สำคัญของชาติ เช่น การแพร่ระบาดของยาเสพติด โรคระบาด ตลอดจนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

๓.๔.๔ กองทัพร่วมกับภาครัฐ เอกชน และมิตรประเทศ ในการ

วิจัยและพัฒนาเสริมสร้าง จิตความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ เช่น การปฏิบัติการบิน ทำฝนหลวง การใช้พลังงานทดแทน อาทิ ไบโอดีเซล เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ และการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อาทิ โครงการจรวจเพื่อความมั่นคง

๓.๔.๕ กองทัพมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขภาวะวิกฤตของ

สภาพแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติอันเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ระมัดระวัง มีการทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง โดยกองทัพร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการรณรงค์ ป้องกัน ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม อาทิ โครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล โครงการปลูกป่าชายเลน เป็นต้น

๓.๕ การพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเทศไทยมีเอกราชและมีความเจริญก้าวหน้าครบถ้วนทุกวันนี้ได้ด้วยพระปรีชาสามารถ ความเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ และพระราโชบายของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ นับตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ได้ทรงช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่พสกนิกรมาโดยตลอด ทรงเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาความยากจน ในชนบท ก่อให้เกิดผลดีในทางเศรษฐกิจและความสามัคคีระหว่างคนในชาติ และด้วย “ยุทธศาสตร์พัฒนา” ทรงมอบหมายให้กองทัพเป็นหน่วยงานหลักนำโครงการตามพระราชดำริไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่ที่มีปัญหาเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จนสามารถช่วยเหลือตัวเองและดำรงสภาพความเป็นอยู่อย่างปกติสุขด้วยพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญพระราชทานเพื่อความผาสุกแก่ประชาชนชาวไทยมาโดยตลอด สถาบันพระมหากษัตริย์จึงได้รับการเทิดทูนว่า เป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องปกป้องรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ สำหรับกองทัพได้กำหนดให้มีการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์เป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญยิ่ง โดยทหารทุกคนถือว่าเป็นเกียรติยศและความภาคภูมิใจในการปฏิบัติภารกิจนี้

๓.๖ การป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติร่วมกับองค์กรภาครัฐ

ภาคเอกชน และภาคประชาชน

กองทัพเป็นกลไกของรัฐมีหน้าที่ในการป้องกันและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศโดยสร้างความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ด้วยการทำงานในลักษณะเครือข่าย ใช้ศักยภาพของกองทัพให้เหมาะสม สนับสนุน ส่งเสริม ประสานการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด และ ให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อแหล่งพลังงาน แหล่งทรัพยากร แหล่งอุตสาหกรรมในและนอกชายฝั่ง แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนเส้นทางคมนาคม ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศการปฏิบัติการอื่น ๆ การบรรเทาสาธารณภัย โดยจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม (สบภ.กท.) ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองบัญชาการกองทัพไทย และ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของเหล่าทัพขึ้น เพื่อดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัยต่างๆ ทั้งภัยแล้ง โดยการปฏิบัติการฝนหลวง ขุดลอกบ่อน้ำ สร้างประปาหมู่บ้าน ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ภัยหนาวและอุทกภัย และเหตุการณ์ล่าสุดเมื่อเกิดภัยจากซินามิ ในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน กองทัพได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันการต่อต้านการก่อการร้าย โดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล (ศตค.บก.กองทัพไทย) เป็นกลไกในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากลมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ๒ ระดับ คือ คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล (นอก.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะอนุกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล (อกรส.) มี ผบ.ทหารสูงสุดเป็นประธาน ระดับปฏิบัติมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล (ศตค.) ทาหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานการปฏิบัติ และกำกับดูแล หน่วยปฏิบัติการพิเศษตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองทัพไทยได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ยาเสพติดของกองทัพไทย (ศตส.กองทัพไทย) เมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๔๓ ทำหน้าที่ดำเนินงานในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด มี ผบ.ทหารสูงสุด เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ และ ผบ.เหล่าทัพ เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ ฝ่ายยุทธการศูนย์อำนวยการร่วม กองทัพไทย ทำหน้าที่เลขานุการศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดของกองทัพไทย มีงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วยงานด้านการรณรงค์ป้องกันงานด้านการปราบปราม และงานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดการปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อนุชยุทธวิธี รัฐบาลไทยโดยกระทรวงต่างประเทศ ได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาออกตราว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิต โอนและการทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคล เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๐ ต่อมาเมื่อมีคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานทุ่นระเบิดเพื่อ

มนุษยธรรมมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ เพื่อเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติงานทั้งปวงที่เกี่ยวกับทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรม โดยมีกองบัญชาการกองทัพไทยเป็นองค์กรหลักในการจัดตั้งและดำเนินการเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามความมุ่งหมาย การป้องกันสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) มีนายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รับผิดชอบแก้ไขปัญหาโดย กองทัพบก และกองทัพเรือ ได้รับมอบหมายภารกิจในการสกัดกั้นการลักลอบ เข้ามาในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ตั้งแต่ ๒๕๔๔ เป็นต้นมา

๔. บทบาทในเวทีภูมิภาคและนานาชาติ

๔.๑ การเสริมสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ

กองทัพได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสและความไว้เนื้อเชื่อใจในระดับภูมิภาคและนานาชาติ ดังนี้ ๑) จัดทำเอกสารการป้องกันประเทศไทย ๒) ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมในเวทีระดับทวีปเอเชียและพหุภาคี ๓) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกัน และต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๔) เพิ่มระดับความร่วมมือทางด้านการข่าวการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ๕) การจัดตั้งช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ๖) การแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้บังคับบัญชาและกำลังพลระดับต่างๆ และ ๗) การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ ความร่วมมือกับมิตรประเทศ (Cooperation with Allies)

กองทัพดำเนินความสัมพันธ์กับนานาชาติอย่างแน่นแฟ้น ด้วยการประสานงานของส่วนราชการอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติและสนับสนุนให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ ดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน สร้างความสัมพันธ์กับทุกมหาอำนาจ โดยเลือกโอกาส เวที และประเด็นในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ

๔.๓ ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

กองทัพเป็นกลไกหลักในคณะกรรมการร่วมระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนจากกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เป็นต้น มีหน้าที่รับผิดชอบใน

การปฏิบัติ ตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน

หลักนियมการปฏิบัติกรร่วมกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้านการส่งกำลังบำรุง รวม

๑. การส่งกำลังบำรุงรวม

การส่งกำลังบำรุงรวม ตามปกติแต่ละเหล่าทัพจะต้องรับผิดชอบจัดการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงให้แก่เหล่าทัพของตนเอง อย่างไรก็ตามในระบบการส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพต่างๆ นั้น ย่อมจะมีงานที่คล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะซ้ำกันในบางอย่าง เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำหรือซ้อนกันโดยไม่จำเป็น และเพื่อให้การดำเนินการส่งกำลังเป็นไปโดยประหยัดและมีประสิทธิภาพ จึงจัดให้มีการส่งกำลังบำรุงรวม

๑.๑ ความหมายของการส่งกำลังบำรุงรวม

การส่งกำลังบำรุงรวม หมายถึง การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์รวมและการให้บริการรวมที่เหล่าทัพหรือหน่วยรองของกระทรวงกลาโหมตั้งแต่สองเหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพหนึ่ง ให้การสนับสนุนเหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพอื่น ทั้งนี้ โดยหน่วยนั้นอาจได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ในรายการสิ่งของที่กำหนด หรือการให้บริการที่กำหนดแก่เหล่าทัพอื่นหรือหน่วยงานอื่น

๑.๒ ลักษณะการส่งกำลังบำรุงรวม

๑.๒.๑ การสนับสนุนระหว่างเหล่าทัพ คือการที่เหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพหนึ่ง ให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่เหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพอื่น ซึ่งการปฏิบัติสนับสนุนดังกล่าวนี้อาจปฏิบัติในลักษณะที่เป็นครั้งคราวหรือเป็นการถาวรหรือกำหนดเป็นพื้นที่รับผิดชอบ ที่จะให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงรวมก็ได้

๑.๒.๒ การสนับสนุนระหว่างกระทรวงหน่วยงาน คือการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงและหรือทางธุรการในด้านบริการหรือด้านยุทธโปกรณ์ระหว่างเหล่าทัพหนึ่งหรือมากกว่า กับกระทรวงหรือหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานทางทหาร ซึ่งอาจจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม

๑.๒.๓ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงระหว่างประเทศ คือ การที่ชาติหนึ่งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงทางทหารแก่อีกชาติหนึ่ง ซึ่งหลายชาติที่มีส่วนร่วมด้วย หรืออาจจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม

๑.๓ การดำเนินงานสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วม มีการดำเนินงาน โดย

๑.๓.๑ ระบบผู้จัดการเอกเทศ คือการดำเนินการโดยเหล่าทัพหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในรายการ สิ่งของที่กำหนด หรือการให้บริการที่กำหนดแก่เหล่าทัพหรือหน่วยงานอื่น

๑.๓.๒ การจัดการวัสดุรวม คือการดำเนินงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อน ในการจัดการวัสดุ โดยแบ่งมอบความรับผิดชอบให้หน่วยใดหน่วยหนึ่งจัดการแบบรวมการให้กับ หน่วยงานหรือเหล่าทัพอื่น

๑.๓.๓ การจัดหาที่มีการประสาน เป็นการจัดหาที่เหล่าทัพหนึ่งจัดหา ให้แก่อีกเหล่าทัพหรือหน่วยงานหนึ่งหรือมากกว่า และการดำเนินการตามกำหนดในการสนับสนุน ซึ่งกันและกัน ระหว่างเหล่าทัพของบรรดาหน่วยในสนามต่างๆ เช่น การบริการทางการส่งกำลัง บำรุงของฐานทัพ ที่ทำการ ค่าย สถานี และที่ตั้งหน่วย เป็นต้น

๑.๓.๔ การควบคุมแบบรวมการ แยกการปฏิบัติ เป็นการ ดำเนินการส่งกำลังบำรุงร่วมในลักษณะ การบริหารจัดการงานด้านการส่งกำลังบำรุงแบบรวมการ ต่อสิ่งอุปกรณ์ หรือการบริการที่สามารถใช้ร่วมกันได้ ซึ่งการบริหารจัดการแบบรวมการเป็นใน เรื่องนโยบาย การวางแผน การกำหนดความต้องการ คุณลักษณะเฉพาะ และมาตรการ สำหรับ งบประมาณด้านการจัดหา และการดำเนินการที่เป็นการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยหรือ เหล่าทัพเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

๑.๓.๕ ในการสนับสนุนเหล่าทัพอื่น กระทำด้วยวิธีดังต่อไปนี้

๑.๓.๕.๑ การบริการต่างฝ่าย (รวมทั้งระหว่างประเทศ)
การสนับสนุนโดยขอเรียกเงินคืนจากผู้รับการสนับสนุน

๑.๓.๕.๒ การบริการรวม การสนับสนุนโดยไม่เรียกเงิน
คืน

๑.๓.๕.๓ การบริการร่วม การบริการซึ่งกระทำโดยหน่วยงานที่เหล่าทัพจัดเจ้าหน้าที่และออกค่าใช้จ่ายร่วมกันเพื่อสนับสนุนให้แก่เหล่าทัพตั้งแต่สองเหล่าทัพขึ้นไป

๒. หลักการและแนวทางในการปฏิบัติของการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๑ หลักการส่งกำลังบำรุง

หลักนิยทางทหาร หมายถึง หลักการพื้นฐานที่กำลังทหารใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินงานของตนเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของชาติ หลักนิยมที่ใช้ในกองทัพ อาจแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือหลักนิยทางยุทธศาสตร์ และหลักนิยทางยุทธวิธี

การส่งกำลังบำรุงมีหัวใจในการดำเนินงาน คือ พอเพียง ทันเวลา และต่อเนื่อง หลักนิยด้านการส่งกำลังบำรุงของแต่ละเหล่าทัพ จะขึ้นอยู่กับการจัดหน่วย การจัดระบบงาน ขนบธรรมเนียมประเพณี คุณลักษณะเฉพาะ และพื้นที่ที่มีของแต่ละเหล่าทัพ ซึ่งทำให้หลักนิยของแต่ละเหล่าทัพแตกต่างกันไปบ้าง

หลักนิยด้านการส่งกำลังบำรุง หมายถึง หลักการพื้นฐานที่ใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินการส่งกำลังบำรุง ในการดำเนินงานโดยปกติแล้วจะมีเพียงหนึ่งหรือสองหลักการเท่านั้นที่ถูกนำมาใช้ในสถานการณ์หนึ่งๆ หลักการที่มีความสำคัญเฉพาะหนึ่งๆ จะเป็นปัจจัยในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และหลักการต่างๆ อาจมีความขัดแย้งกันเมื่อนำมาใช้ เช่น การประหยัด อาจกระทบความพอเพียง ความต่อเนื่อง หลักการส่งกำลังบำรุงเป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ควรใช้อย่างเหมาะสม

ความพอเพียง หมายถึง การให้การสนับสนุนอย่างพอเพียง เพื่อให้หน่วยสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ขาดแคลน แต่ไม่เหลือเฟือ ความพอเพียงเป็นศิลป์และศาสตร์ ที่นักการส่งกำลังบำรุงต้องประมาณการทางการส่งกำลังบำรุงอย่างละเอียดครบถ้วน บริบูรณ์ ประเมินถึงทรัพยากรขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็น ความเร่งด่วน และการจัดส่วนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่

การทันเวลา หมายถึง การส่งกำลังบำรุงจะต้องมีและใช้ได้ปริมาณที่ ต้องการ ณ เวลาและสถานที่ที่กำหนด เฉพาะเรื่องเวลานั้นต้องให้มีความพอดีโดยไม่ล่าช้า แต่ไม่ควรก่อนเวลามากนัก

ความต่อเนื่อง หมายถึง ความสามารถดำรงการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้ต่อเนื่องตลอดห่วงการปฏิบัติการยุทธ และสอดคล้องกับการยุทธที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะต้องจัดหายุทธโศปกรณ์ที่จำเป็นจำนวนน้อยที่สุดให้พอเพียงเพื่อการยุทธ แต่ยังคงความต่อเนื่องของการสนับสนุนต่อการปฏิบัติการยุทธด้วย

ความเชื่อถือได้ หมายถึง การดำเนินการส่งกำลังบำรุงที่มีการประสานสอดคล้องกับทางยุทธการและอื่นๆ เพื่อให้หน่วยรับการสนับสนุนมีความมั่นใจว่าจะได้รับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงได้ตามเวลาและสถานที่ที่วางแผนไว้ ในการนี้จำเป็นต้องมีแหล่งสนับสนุนสำรองและแผนสำรองไว้

ความง่าย หมายถึง การดำเนินงานและกรรมวิธีต่างๆจะต้องไม่ยุ่งยาก สับสนซับซ้อนขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกให้มากที่สุด เพื่อให้การส่งกำลังบำรุงดำเนินไปโดยคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว และทันต่อความต้องการ ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อระเบียบและหลักการประหัต

ระบบการส่งกำลังบำรุงที่ดีความหลีกเลี่ยงแบบฟอร์มที่ต้องกรอกข้อความต่างๆ โดยที่ไม่ได้นำข่าวสารที่กรอกนั้นมาใช้ประโยชน์ต้องไม่ผ่านสายงานและเจ้าหน้าที่มากตลอดจนต้องไม่มีการขออนุมัติกันหลายลำดับชั้น ความง่ายนี้ยังหมายถึง การใช้อุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันได้หลายๆ รายการ สามารถใช้งาน ถอดประกอบ และซ่อมบำรุงได้โดยง่ายอีกด้วย รวมถึงคำสั่ง และระเบียบปฏิบัติจะต้องส่งเสริมความง่าย

ความอ่อนตัว หมายถึง การดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุงจะต้องสามารถปรับให้เข้ากันได้กับการยุทธทุกรูปแบบ การจัดหน่วยสนับสนุนการกำหนดที่ตั้งจะต้องตอบสนองแผนยุทธการหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยเหนือได้โดยไม่เสียภารกิจ แผนและการปฏิบัติจะต้องมีความคล่องตัว ปรับเปลี่ยนง่าย ไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงแนวความคิดของการวางแผนเพื่อเลือก การสำรองยุทธโศปกรณ์ การส่งกำลังบำรุงตามระยะเวลา และการควบคุมแบบรวมการแต่การปฏิบัติแยกการ

ความปลอดภัย หมายถึง การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงต้องไม่ถูกขัดขวางอย่างรุนแรงด้วยการกระทำของข้าศึก และด้วยการบีบบังคับอย่างรุนแรงจนเสียภารกิจจากมาตรการรักษาความปลอดภัยของฝ่ายเดียวกัน

การประหัต หมายถึง การใช้กำลังพล สิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงเท่าที่จำเป็นให้คุ้มค่ามากที่สุด โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญจะต้องพึงเล็งในเรื่องการปรณินิบัติบำรุงและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ต่างๆให้สามารถใช้งานได้นานที่สุด

ประเภทของสิ่งอุปกรณ์
การแบ่งประเภทของสิ่งอุปกรณ์ (สป.) เพื่อใช้ในการปฏิบัติการส่งกำลัง
บำรุงร่วมของกองทัพไทย แบ่งออกเป็น ๑๐ ประเภทดังนี้

ประเภท ๑ ได้แก่ อาหาร
ประเภท ๒ ได้แก่ เสื้อผ้า ยุทธรณ์ประจำกาย กระจงมือเครื่องมือ ชุด
เครื่องมือประจำหน่วย ยุทธรณ์ และสิ่งอุปกรณ์ประจำสำนักงาน
ประเภท ๓ น้ำมัน
ประเภท ๔ สิ่งก่อสร้าง
ประเภท ๕ กระสุนวัตถุระเบิด
ประเภท ๖ รายการที่เป็นความต้องการของส่วนบุคคล
ประเภท ๗ ยุทธรณ์หลัก
ประเภท ๘ ยุทธรณ์สายแพทย์ รวมทั้งชิ้นส่วนสายแพทย์
ประเภท ๙ ชิ้นส่วนซ่อม (เว้นสายแพทย์)
ประเภท ๑๐ ยุทธรณ์ที่มีใช้สนับสนุน โครงการทางทหาร

๒.๒ แนวทางการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุง

๒.๒.๑ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ทั้งในภาวะปกติ และ
ในภาวะไม่ปกติ หรือในยามสงคราม ควรใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงระบบเดียวกันให้มากที่สุด
เท่าที่จะทำได้ดังนั้น

การส่งกำลังบำรุง จะต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่อาจจะมีข้อ
แตกต่างกันอยู่บ้าง อันเนื่องมาจากที่ตั้งภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และเหตุการณ์ที่เผชิญหน้า

การรวมการสนับสนุน คือ การรวมขีดความสามารถในการ
สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของหน่วยสนับสนุนทั้งปวงไปสนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธี ให้
สามารถปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

การสนับสนุนจากข้างหลังไปข้างหน้า คือการที่หน่วยสนับสนุน
ทางการส่งกำลังบำรุง เป็นผู้ดำเนินการส่งสิ่งอุปกรณ์ไปให้หน่วยรับการสนับสนุนในพื้นที่
รับผิดชอบโดยอัตโนมัติ รวมทั้งการสนับสนุนจากหน่วยเหนือไปยังหน่วยรอง เพื่อปลดเปลื้อง
ภาระด้านการส่งกำลังบำรุงของหน่วยรอง และหน่วยรับการสนับสนุนให้มากที่สุด

การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงต้องได้ส่วนสัมพันธ์ คือ มีการจัด
หน่วยให้เหมาะสมกับความต้องการในการสนับสนุน ไม่มากหรือน้อยเกินไปจนทำให้ส่วนดำเนิน

กลยุทธ์ต้องเสียภารกิจทางยุทธการเพราะขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ การจัดงานของหน่วยส่งกำลังบำรุงเองต้องได้ส่วนสัมพันธ์กันด้วย เช่น ต้องมีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงให้สัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งกำลัง หรือต้องมีหน่วยส่งกลับทางแพทย์ให้สัมพันธ์กับหน่วยรักษาพยาบาล เป็นต้น

๒.๒.๒ แนวความคิดในการมอบหมายงานการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๒.๒.๑. ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะมอบหมายงานการส่งกำลังบำรุงร่วม ให้แก่เหล่าทัพ/หน่วยงานใดๆ นั้น มีปัจจัยในการพิจารณาดังนี้

มอบให้หน่วยที่ใช้ยุทธโศปกรณ์นั้นมาเป็นหน่วยรับงาน

มอบให้หน่วยที่มีขีดความสามารถเฉพาะเป็นหน่วยรับงาน

เหล่าทัพ หรือหน่วยที่เป็นเจ้าของพื้นที่ปฏิบัติการจะรับผิดชอบการส่งกำลังบำรุงร่วม ซ่อมบำรุงร่วม การบริการขนส่งและการบริการร่วมให้แก่เหล่าทัพ หรือหน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติการในพื้นที่ โดยให้การสนับสนุนในรายการยุทธโศปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันหรือตามนโยบายที่กำหนดให้

๒.๒.๒.๒ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้กำหนดให้มีการสนับสนุนระหว่างกองทัพบก กล่าวคือ จะกำหนดให้เหล่าทัพหรือส่วนของเหล่าทัพหนึ่งให้การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงแก่เหล่าทัพ หรือส่วนของเหล่าทัพอื่น การปฏิบัตินี้จะดำเนินการติดต่อกัน ไปเป็นการถาวรหรือเป็นครั้งคราวหรืออาจกำหนดเป็นพื้นที่รับผิดชอบที่จะให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วมก็ได้ วิธีการนี้คือการสนับสนุนระหว่างเหล่าทัพ

๒.๒.๒.๓ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้กำหนดให้เหล่าทัพหรือมากกว่า ทำการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง และหรือทางธุรการในด้านการบริการหรือด้านยุทธโศปกรณ์ระหว่างเหล่าทัพหนึ่งหรือมากกว่ากับกระทรวงหรือหน่วยงานหนึ่ง หรือหลายหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานทางการทหารซึ่งอาจจะมีค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ตาม วิธีการนี้คือการสนับสนุนระหว่างกระทรวง/หน่วยงาน

๒.๒.๒.๔ กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นหน่วยงานที่ร่วมกับกระทรวงกลาโหม ดำเนินการจัดการส่งกำลังบำรุงทางการทหารจากต่างประเทศ ทั้งโดยการคิดเงินค่าเช่าใช้และการให้เปล่า ทั้งนี้เป็นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ป้องกันร่วม ซึ่งการเตรียมการตั้งแต่ยามปกติในการสร้างความผูกพันการทำข้อตกลง การทำบันทึกความเข้าใจด้วยการส่งกำลังบำรุงร่วมระหว่างประเทศไทยกับชาติพันธมิตร

๒.๒.๓ แนวทางในการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๒.๓.๑ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มี

หน้าที่รับผิดชอบในงานส่งกำลังบำรุงของแต่ละเหล่าทัพเอง ยกเว้น

มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือ
ชาติพันธมิตร

ผู้บังคับบัญชาขอบหมายให้มีระบบส่งกำลังบำรุง
ร่วม แบบการบริการต่างฝ่าย การบริการรวม และการบริการร่วม

๒.๒.๓.๒ เหล่าทัพมีภารกิจในการจัดการสนับสนุน ใน

เรื่องการขนส่งทางยุทธศาสตร์ ทั้งทางอากาศ ทางพื้นดิน และทางทะเล

๒.๒.๓.๓ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม มีอำนาจหน้าที่

รับผิดชอบในการออกคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องการส่งกำลังบำรุง ซึ่งรวมถึงการออกคำสั่งไปยังหน่วยรอง
ครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังนี้

ในยามปกติ

กำหนดปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการปฏิบัติตามแผน

ยุทธการที่มีผลบังคับใช้บังเกิดผลสำเร็จ

การปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัด

การป้องกันหรือขจัดความซ้ำซ้อนในเรื่องการใช้

เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยไม่จำเป็น และงานต่างๆ ที่กระทำคาบเกี่ยวกันระหว่าง กกล.
เหล่าทัพ

ผู้บังคับบัญชาของกองกำลังเหล่าทัพ มีหน้าที่

รับผิดชอบในงานส่งกำลังบำรุง สนับสนุนให้กับกองกำลังตนเอง และสามารถประสานงานได้
โดยตรงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่

๒.๒.๓.๔ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม พิจารณาเกี่ยวกับความ

ต้องการของกองกำลังของแต่ละเหล่าทัพและกำหนดลำดับความเร่งด่วนผ่านไปในกระบวนการ
วางแผนในการใช้สิ่งอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก ยานพาหนะและกำลังพลอย่างมี
ประสิทธิภาพ

๒.๒.๓.๕ หน่วยรองในกำลังรบร่วม โดยปกติจะใช้สาย

การส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพต้นสังกัด ยกเว้น

เมื่อมีการสั่งการจากผู้ที่มีอำนาจในการจัดตั้ง
หน่วยรองประกอบกำลังเป็นกองกำลังร่วม หรือโดย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

เมื่อมีข้อตกลงให้มีการส่งกำลังบำรุงแบบการ
บริการต่างฝ่าย การบริการรวม และการบริการร่วม

ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่
อาจสั่งการไปยังผู้บัญชาหน่วยรองจัดให้มีการส่งกำลังบำรุงในลักษณะการใช้ร่วม ภายในพื้นที่
ปฏิบัติการที่หน่วยนั้นรับผิดชอบ

๒.๒.๓.๖ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม มีหน้าที่รับผิดชอบใน
การประสานงานการส่งกำลังสนับสนุนระหว่างกองกำลังเหล่าทัพต่างๆ ในการกำหนดอัตราสะสม
และกำหนดระดับพัสดุคงคลัง ซึ่งรวมถึงการควบคุมการแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์และ สป.รายการวิกฤต

๒.๒.๓.๗ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่
มีหน้าที่รับผิดชอบในการแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ให้ประชาชนในพื้นที่ยึดครองตามคำสั่งข้อผูกมัด และ
สนธิสัญญาที่ประเทศไทยยึดถือ

๒.๒.๓.๘ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่
มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

ดำรงไว้ซึ่งเครือข่ายการแจกจ่ายที่มีประสิทธิผล
ประสานงานในเรื่องการซ่อมบำรุง และกู้ซ่อม
กำหนดฐานปฏิบัติการ
กำหนดความต้องการอาคาร และที่ดิน
วางแผนจัดทำกำหนดการ และสร้างถนน สะพาน
และเครื่องอำนวยความสะดวก

การขอรับการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม

ประสานงานในเรื่องการรักษาพยาบาล และการ
ส่งกลับ ตลอดจนเรื่องการค้าและกู้ภัยในพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๒.๔ การส่งกำลังบำรุงร่วมในยุทธบริเวณ

๒.๒.๔.๑ ผู้บัญชาการกำลังรบร่วม จำเป็นที่จะต้อง
ดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าแผนของหน่วยได้รวมขีดความสามารถอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านยุทธการ

และการส่งกำลังบำรุง โดย ผบ.กำลังรบร่วม จะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงช่องว่างทางด้านยุทธการ และการส่งกำลังบำรุงเข้าด้วยกัน

๒.๒.๔.๒ ส่วนสำคัญของระบบส่งกำลังบำรุง
ประกอบด้วยข่ายการติดต่อสื่อสาร เส้นทางขนส่ง หน่วยที่มีความชำนาญพิเศษ และการสนับสนุนจากฝ่ายเดียวกันในพื้นที่

๒.๒.๔.๓ ข้อพิจารณาในการพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุง
ประกอบด้วย

- ภูมิประเทศ
- การขนส่ง
- ขีดความสามารถในงานส่งกำลังบำรุง
- การขยายผลทางการส่งกำลังบำรุง
- การป้องกันสาธารณูปโภคหลัก
- การสนับสนุนตามลำดับขั้น
- การมอบหมายความรับผิดชอบ
- ความสามารถในการสนับสนุนของฝ่ายเดียวกัน

ในพื้นที่ยามสงคราม

๒.๒.๔.๔ แนวความคิดในการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ปฏิบัติการ เกิดขึ้นจากการประมาณสถานการณ์เกี่ยวกับหนทางปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุงที่สามารถให้การสนับสนุนได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยวิสัยทัศน์ในการรวมขีดความสามารถและทรัพยากรจากส่วนต่างๆ ของ ผบ. กำลังรบร่วม

๒.๓ การวางแผนการส่งกำลังบำรุงร่วม

๒.๓.๑ การวางแผนร่วม

๒.๓.๑.๑ การวางแผนและการจัดทำแผน ถือว่าเป็นส่วนที่รวมอยู่ในลำดับขั้นการปฏิบัติในการแสวงและการปฏิบัติตามข้อตกลงใจ เวลาที่ใช้ในการแสวงข้อตกลงใจ และทำลำดับขั้นการปฏิบัติตามข้อตกลงใจเสร็จสมบูรณ์นั้นจะลดน้อยลง เมื่อมีแผนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่คาดไว้อยู่ในมืออย่างพร้อมมูลแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องของสมมุติฐานที่กำหนดในการวางแผน ถ้าแผนที่ได้จัดทำนี้มีความถูกต้อง ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งให้ปฏิบัติตามแผนใดแผนหนึ่งได้ทันที ดังนั้นลำดับขั้นการปฏิบัติในการแสวงและปฏิบัติตามข้อตกลงใจในขั้นที่ ๓

แนวทางในการวางแผน (ที่ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มอบ) ขั้นที่ ๔ การประมาณการของฝ่ายเสนาธิการ ขั้นที่ ๕ การประมาณสถานการณ์ของผู้บังคับบัญชา ขั้นที่ ๖ การจัดทำแผน และขั้นที่ ๗ การอนุมัติแผน (คำสั่ง) นั้น จึงแล้วเสร็จโดยใช้เวลาน้อยที่สุด

๒.๓.๑.๒ ในเรื่องการวางแผนที่จะกล่าวต่อไปนี้มีขั้นตอน

ต่างๆ ในลำดับการวางแผน โดยถือเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก แทนที่จะเป็นส่วนหนึ่งของลำดับขั้นการปฏิบัติในการแสวงและการปฏิบัติตามข้อตกลงใจอย่างไรก็ดี ลำดับขั้นการปฏิบัติทั้งสองประเภทนี้มีความเกี่ยวพันกันอย่างแน่นแฟ้น เมื่อได้รับการกิจ (หรือกำหนดขึ้นเอง) ขั้นต่างๆ ของลำดับการวางแผนที่เหลื่อมกันกระทำในทำนองเดียวกับลำดับการปฏิบัติในการแสวงและปฏิบัติตามข้อตกลงใจ

๒.๓.๑.๓ ระบบการวางแผน เป็นการดำเนินการตามลำดับจากการนำข้อมูลที่จำเป็นมาดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ แผนจากการดำเนินการกรรมวิธีนั้น โดยทั่วไปแล้ว ระบบเป็นนามธรรม ประกอบด้วยกรรมวิธีและระเบียบปฏิบัติ

กรรมวิธี เป็นความสัมพันธ์ของหน้าที่กับการจัดหน่วย เช่น ใครทำอะไร ในขั้นตอนไหน เป็นวิธีใช้ในการทำงานเพื่อให้เสร็จกิจเฉพาะทั้งหมด

ระเบียบปฏิบัติ รวมถึงกลไกต่างๆ ในการปฏิบัติของกรรมวิธี แสดงรายละเอียดเพื่อที่จะทำให้เสร็จกิจเฉพาะ และเป็นคู่มือในการปฏิบัติที่จะทำให้งานดำเนินไปได้

นายทหารฝ่ายเสนาธิการ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้ถึงกรรมวิธีและระเบียบปฏิบัติอย่างถ่องแท้และเข้าใจ และแยกเอาความสับสนยุ่งยากในการปฏิบัติออกไป

๒.๓.๒ กรรมวิธีการวางแผนร่วม

๒.๓.๒.๑ ลักษณะของการวางแผนร่วม

การวางแผนร่วม หมายถึง การประสานงานของฝ่ายเสนาธิการ ที่ผู้บังคับบัญชาใช้เพื่อหาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด เพื่อให้สำเร็จกิจเฉพาะที่ได้รับมอบ และการตั้งการปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุภารกิจมี ๒ ลักษณะคือ การวางแผนประณีต (Deliberate or Peacetime Planning) และการวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติ (Time Sensitive or Crisis Action Planning) การวางแผนทางทหารผู้วางแผนต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จภารกิจ การวางแผนเพื่อเผชิญเหตุโดยปกติแล้วจะทำอย่างประณีตและเป็นไปตามแบบ อย่างไรก็ตาม

ตาม ความต้องการให้ทันต่อวิกฤติการณ์หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจทำให้ต้องเร่งกรรมวิธีการวางแผนนั้น ไม่ว่าจะแผนนั้นจะเกิดจากการประมาณการอย่างรวดเร็วหรือย่อของผู้บัญชาการ หรือเป็นการวิเคราะห์อย่างละเอียดของฝ่ายเสนาธิการ จะใช้ปัจจัยในการพิจารณาเหมือนกัน ส่วนขอบเขตปริมาณรายละเอียด และรูปแบบของการประมาณการ ขึ้นอยู่กับขนาด และความสำคัญของกิจเฉพาะและเวลาที่มืออยู่การวางแผนประณีต เป็นการวางแผนร่วมในยามปกติซึ่งได้แก่ การวางแผนป้องกันประเทศ โดยผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนประกอบด้วย ผบ.ทหารสูงสุด ฝ่ายเสนาธิการร่วม ผบ.เหล่าทัพ และหัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นการวางแผนที่ต้องการความร่วมมือ และมีการสนับสนุนจากทุกๆ ฝ่าย อาจใช้ระยะเวลายาวนานนับปี จึงจะได้แผนที่มีความสมบูรณ์มีรายละเอียดครบถ้วนสามารถตอบสนองความต้องการใช้กำลังในกรณีฉุกเฉินได้อย่างง่ายดายและรวดเร็วการวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติ เป็นกรรมวิธีในการวางแผนที่ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์วิกฤติที่มีความจำเป็นจะต้องใช้กำลังทหารเข้าปฏิบัติการเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ที่สำคัญของชาติ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติความต้องการผลในการปฏิบัติการวางแผนก็คงเช่นเดียวกับการวางแผนอย่างประณีต เพียงแต่ต้องการความรวดเร็วให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยรวมกิจกรรมบางอย่างเข้าด้วยกัน หรือตัดทอนกิจกรรมบางส่วนออกไปโดยทั่วๆ ไป วิธีการในการวางแผนทั้ง ๒ แบบ คือ การวางแผนประณีต และการวางแผนเผชิญสถานการณ์วิกฤติต่างมีขั้นตอนการดำเนินการแบบเดียวกัน แต่วิธีการปฏิบัติของแต่ละวิธีการอาจแตกต่างกัน คือ

รับและวิเคราะห์กิจเฉพาะ

ทบทวนสถานการณ์ของข้าศึกและเริ่มต้นรวบรวม

ข่าวที่จำเป็น

พัฒนาหนทางปฏิบัติและเปรียบเทียบ

เลือกหนทางปฏิบัติที่ดีที่สุด

พัฒนาและเห็นชอบกำหนดแนวความคิด

การเตรียมทำแผน

การทำแผน

๒.๓.๒ แผนการส่งกำลังบำรุงร่วม

ในการจัดทำแผนยุทธการ จำเป็นต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการส่งกำลังบำรุงควบคู่ไปด้วยในทุกๆระดับ การวางแผนในเรื่องการส่งกำลังบำรุงจะทำในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธีแนวความคิดในเรื่องการส่งกำลังบำรุงทางยุทธศาสตร์ จะให้ความสำคัญในเรื่องขีดความสามารถในการเตรียมการและเคลื่อนกำลัง ตลอดจนยุทธโศภรณ์เข้า

ไปในพื้นที่ การวางแผนในเรื่องการส่งกำลังบำรุงทางยุทธวิธีจะกระทำในระดับกองกำลังของเหล่าทัพ ผู้วางแผนจำเป็นต้องพิสูจน์ทราบประเด็นสำคัญ ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะในแต่ละแผนยุทธการ โดยประเด็นดังกล่าวจะรวมถึงการเพิ่มหรือขยายกำลังสิ่งอุปกรณ์หรือวัสดุวิฤติ จุควิฤติการควบคุมในเรื่องการขนส่งและเคลื่อนย้ายในประเทศและต่างประเทศ (รวมถึงการควบคุมยานพาหนะทั้งหมด) การพิจารณาใช้สิ่งอุปกรณ์ และการบริการทั้งจากพลเรือนและพันธมิตร

๒.๓.๒.๑ การประมาณการและตรวจสอบความ

ต้องการ การประมาณการความต้องการเป็นงานในหน้าที่ทางการบังคับบัญชา และเป็นส่วนที่มีความสำคัญอันหนึ่งของการวางแผน ผู้บังคับบัญชาทุกคนจะต้องได้เตรียมการประมาณการที่ทันเวลาสำหรับการปฏิบัติการที่จะเกิดขึ้นในเวลาข้างหน้า สำหรับการร่วมนั้น การประมาณการความต้องการต่างๆ เป็นงานในหน้าที่ของแต่ละ กกล.เหล่าทัพ โดยที่ ผบ.เหล่าทัพ และหน่วยของตนมีเครื่องมือและข่าวสารสำหรับทำประมาณการความต้องการต่างๆ อยู่แล้ว ในการประมาณการความต้องการนั้น ผบ.กกล.เหล่าทัพ จะทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ชั้นเหนือสุดในสายเหล่าทัพในยุทธบริเวณนั้น ฉะนั้นเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ผบ.กำลังร่วมนั้นแล้ว ก็สามารถดำเนินการตรงไปยังคลังของเหล่าทัพที่ให้การสนับสนุนได้เลย สำหรับผู้บัญชาการกำลังร่วมนั้น จะมีหน้าที่แต่เพียงตรวจสอบความต้องการ ในขอบเขตที่จำเป็นแก่การที่จะทำให้มั่นใจว่าความต้องการเหล่าทัพพอเพียงและได้รับการพิจารณาเหตุผลแล้วรายการสิ่งอุปกรณ์ซึ่งผู้บัญชาการกำลังร่วมนั้น จะให้ความสนใจก็คือรายการสิ่งอุปกรณ์ที่เกิดการขาดแคลนหรือต้องใช้ยานพาหนะสำหรับขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่น น้ำมันปิโตรเลียม กระสุน วัสดุก่อสร้าง ฯลฯ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเป็นส่วนที่มีค่าแก่การวางแผนความต้องการการขนส่งในอนาคต ภายหลังที่ผู้บัญชาการกำลังร่วมนั้นได้ตรวจสอบความต้องการต่างๆ แล้ว จะส่งต่อไปยังหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป การวางแผนความต้องการที่ได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับสถิติที่ถูกต้องพอเพียงและทันเวลา รวมทั้งการพิจารณาใคร่ครวญที่รอบคอบ สรร.๔ ซึ่งมีนายทหารฝ่ายกิจการพิเศษเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือจะเป็นผู้ปฏิบัติการต่างๆ ต่อไปนี้

ตรวจสอบรายการขาดแคลน เพื่อเป็นมูลฐานในการแบ่งมอบให้กับกำลังรบต่างๆ

ตรวจสอบรายการที่จำเป็นต้องใช้ยานพาหนะสำหรับขนส่งจำนวนมาก เพื่อใช้ในการแบ่งมอบยานพาหนะให้แก่กำลังรบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ทำการตรวจสอบเฉพาะอย่างรายการอุปกรณ์อื่นๆ เพื่อกำหนดความต้องการต่างๆ นั้น พอเพียงและได้รับการพิจารณาอย่างสมเหตุผลแล้ว

๒.๓.๒.๒ เกณฑ์ในการวางแผน

ในการพิจารณาตรวจสอบความต้องการต่างๆ ของ ผบ.กกล.เหล่าทัพ ได้ถูกต้องเหมาะสมนั้น สรร.๔ จะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องเกณฑ์ต่างๆ ที่เหล่าทัพใช้ในการจัดทำความต้องการ ก่อนอื่นขอให้เรามาทำความเข้าใจกันถึงคำว่าเกณฑ์ในการวางแผนเสียก่อนว่าหมายถึงอะไร “ตัวคุณที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ที่ถูกนำมาใช้ในการวางแผน เพื่อประมาณจำนวนและชนิดของสิ่งใดๆ อันเกี่ยวกับการปฏิบัติการที่ดำริไว้เกณฑ์ในการวางแผน มักจะคิดเป็นอัตรา อัตราส่วนหรือระยะเวลา” ในฐานที่ สรร.๔ เป็นผู้ช่วยผู้บังคับบัญชาการในเรื่องการส่งกำลังบำรุงฉะนั้น สรร.๔ จึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการตรวจสอบความต้องการต่างๆ ที่ กกล.เหล่าทัพ กำหนดขึ้นโดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ สรร.๔ ก็ย่อมจะพิจารณาได้ว่า ความต้องการของ กกล.เหล่าทัพ เกินความจำเป็นหรือไม่ และความต้องการของกำลังรบต่างๆ ได้ถูกนำมาเข้าร่วมไว้ครบถ้วนหรือไม่ มีอะไรบ้างที่ควรจะได้รับการแก้ไขเสียให้ถูกต้อง สรร.๔ จะต้องได้นำประสบการณ์ที่มีมาก่อนรวมทั้งเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินค่าความต้องการส่งกำลังบำรุง เกณฑ์ในการวางแผนต่างๆ นี้ ทุกระดับหน่วยบัญชาการจะนำมาใช้โดยเฉพาะ ในเรื่องการประมาณการและตรวจสอบความต้องการส่งกำลังบำรุงอย่างไรก็ตามเกณฑ์การวางแผนที่กำหนดขึ้นไว้นั้น ไม่ใช่จะมีความเหมาะสมสำหรับทุกสถานการณ์ ซึ่งจะต้องนำมาตัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะนั้นๆ กล่าวคือ ถ้าเป็นหน่วยงานขนาดเล็กก็อาจต้องการใช้เกณฑ์ที่แน่นอนตายตัวหรือเปลี่ยนแปลงได้บ้างแต่ไม่มากนัก ส่วนหน่วยงานใหญ่อาจต้องใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้กว้างๆ หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า เมื่อระดับหน่วยใหญ่ขึ้นเกณฑ์ในการวางแผนก็กว้างมากขึ้น

๒.๔ การส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ

๒.๔.๑ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในการป้องกัน

ประเทศ

การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงร่วมในการป้องกันประเทศ เป็นงานที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาตั้งแต่ในภาวะปกติไปจนถึงการปฏิบัติขั้นสุดท้ายของการรบเมื่อเกิดสงคราม การปฏิบัติดังกล่าวจะต้องประกันได้ว่าการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจะต้องพอเพียง ทันเวลาและต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติได้สำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๒.๔.๑.๑ ลักษณะการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพไทยสามารถแบ่งได้ดังนี้

เหล่าทัพสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงภายใต้ขีด
ความสามารถของตนเอง

การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่เกินขีด
ความสามารถของเหล่าทัพ ต้องขอรับการสนับสนุนจากเหล่าทัพอื่น หรือส่วนราชการใน
กระทรวงกลาโหม

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจาก
ส่วนราชการ พลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจาก
มิตรประเทศ

๒.๔.๑.๒ ลักษณะการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพไทย

เหล่าทัพสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงภายใต้ขีด
ความสามารถของตนเองไม่จำเป็นที่จะต้องดำเนินการเรียงตามลำดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์
ความจำเป็นความเร่งด่วนของยุทธโศปกรณ์ หรือการบริการนั้น ต่อการรบ เช่น สป.รายการวิกฤติที่
จำเป็นต่อการรบที่ไม่สามารถจัดหาในประเทศได้ แต่หากสามารถที่จะดำเนินการสนับสนุน
ทางการส่งกำลังบำรุงให้เป็นไปตามลำดับได้จะเป็นการประหยัดและเป็นการใช้ทรัพยากรของ
ธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๔.๑.๓ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพไทย

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ
การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ ก่อน
การใช้แผนป้องกันประเทศหรือการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในการเผชิญสถานการณ์วิกฤติ

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกัน
ประเทศแต่อยู่ในขั้นเตรียมกำลังให้มีความพร้อม หรือเรียกว่า “ขั้นเตรียมการ”

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกัน
ประเทศแต่อยู่ในขั้นที่ใช้กำลังเข้าปฏิบัติการรบจนบรรลุภารกิจ หรือเรียกว่า “ขั้นปฏิบัติการ” ซึ่งใน

ชิ้นงานด้านการส่งกำลังบำรุง สามารถแบ่งออกเป็น ๓ งานหลัก คือ การยับยั้งและผลักดัน การรุกโต้ตอบ และการเสริมความมั่นคง

๒.๔.๒ แนวทางการปฏิบัติ

การปฏิบัติการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย จะกล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยปกติแล้ว การปฏิบัติการด้านการส่งกำลังบำรุงจะปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำดังนี้

๒.๔.๒.๑ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ

เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงที่เหล่าทัพ ดำเนินการอยู่ในภาวะปกติที่ภัยคุกคามยังไม่ปรากฏเด่นชัด แต่เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้กองทัพมีความพร้อมในการป้องกันประเทศ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๒.๔.๒.๑.๑ การรักษาสถานภาพทางการส่ง

กำลังบำรุงให้มีความพร้อม เช่น การส่งกำลัง ซ่อมยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้ยาวนาน การจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย การสะสมยุทธโศปกรณ์สำรอง สงครามให้อยู่ในเกณฑ์สะสมที่กำหนด เป็นต้น

๒.๔.๒.๑.๒ การสำรวจและรายงาน

สถานภาพยุทธโศปกรณ์ ตามระยะเวลา (ยุทธโศปกรณ์ในอัตรา และสำรองสงคราม) การสำรวจจัดทำข้อมูล สป.รายการวิกฤติ (สป. ที่มีความจำเป็นต่อการรบ แต่การจัดหาไม่เพียงพอ) สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา สป. ขาดแคลนที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ สป. ขาดแคลนที่จะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร ทั้งนี้จากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

๒.๔.๒.๑.๓ การวิจัยและพัฒนาระบบ

ดำเนินงาน คำสั่ง ระเบียบ ปฏิบัติประจำ และข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำหมายเลข สป. การจัดทำระบบกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาระบบการควบคุมทางการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น

๒.๔.๒.๑.๔ การจัดทำข้อตกลงหรือความ

ร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุงกับมิตรประเทศ เพื่อพิจารณาข้อจำกัดในเรื่อง สป. รายการวิกฤติ และพัฒนาความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุง ทั้งในทางการปฏิบัติและทางวิชาการ

๒.๔.๒.๑.๕ การนำข้อมูลด้านการส่งกำลัง

บำรุงที่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัยแผนการส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ และระเบียบปฏิบัติประจำมาทดสอบและพัฒนาในการฝึกซ้อม ภายในกองทัพ และการฝึกซ้อม/ผสมกับมิตรประเทศเท่าใด จะมีสิ่งบอกเหตุว่าข้าศึกจะเป็นภัยคุกคามอย่างไรทางยุทธการจะต้องสามารถกำหนดขั้นต้นว่าในการป้องกันประเทศฝ่ายเราจะทำการยุทธอย่างไร ด้วยกำลังเท่าไร ที่ไหน เมื่อไร

๒.๔.๒.๒ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในการเผชิญ

สถานการณ์วิกฤติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ แต่สถานการณ์ภัยคุกคามได้บ่งบอกมีความชัดเจนมากขึ้น ทำให้กองทัพจะต้องวิเคราะห์ภัยคุกคามทางการข่าวจะต้องชี้ให้เห็นภาพของข้าศึกที่ชัดเจนว่ามีกำลังในการยุทธขั้นต้นจะทำการยุทธกี่วัน ความต้องการขั้นต้นในการใช้ยุทธโรปรณ์เพื่อการยุทธเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นปัจจัยให้กับ สรร.๔ ในการเตรียมการดำเนินการส่งกำลังบำรุงให้กองทัพมีความพร้อม การปฏิบัติทางการส่งกำลังบำรุง ในขั้นนี้มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๒.๔.๒.๒.๑ เหล่าทัพ ตำรวจ และรายงาน

สถานภาพยุทธโรปรณ์โดยแยกเป็นรายการ ดังนี้

สป. รายการวิกฤติ

สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา

สป. ที่จะต้องขอรับการสนับสนุน

จากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

สป. ที่จะต้องจัดหาหรือขอรับการ

สนับสนุนจากมิตรประเทศโดยแยกแต่ละประเทศ

๒.๔.๒.๒.๒ เหล่าทัพ ประมาณการ และ

เสนอความต้องการทางการส่งกำลังบำรุง

๒.๔.๒.๒.๓ ตำรวจความพร้อมในด้านการ

ส่งกำลังบำรุง สป. ที่ตั้งตำบลส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง (เส้นทางคมนาคม แหล่งรวมยานพาหนะ ทำน้ำเข้า) การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ

๒.๔.๒.๒.๔ ประสานส่วนราชการพลเรือน

รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ในการระดมสรรพกำลังด้านยุทธโรปรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการ

ป้องกันประเทศ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติทางทหาร เช่น การระดม สป. การเตรียมการเพื่อ แลกเปลี่ยนแปลงการผลิต การใช้พลังงาน และทรัพยากร เป็นต้น รวมทั้งการสนับสนุนการ บริการต่างๆ

๒.๔.๒.๒.๕ การปรับลำดับความเร่งด่วน

และการเร่งรัดการจัดหายุทธโศปกรณ์ การเพิ่มระดับการสะสมยุทธโศปกรณ์ ทั้งในอัตรา และสำรอง สงคราม

๒.๔.๒.๒.๖ การทบทวนข้อตกลง ความ

ช่วยเหลือ ความร่วมมือกับมิตรประเทศ ข้อมูลในการดำเนินการโดยเฉพาะ สป. รายการวิกฤติ จะ ใช้ระยะเวลาในการจัดหาอย่างช้าที่สุดเท่าไรจะเป็นปัจจัยหนึ่งให้ทางยุทธการในการพิจารณา กำหนด วัน ร. วัน ต. และวัน ป.

๒.๔.๒.๓ การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผน

ป้องกันประเทศ

เป็นการดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้ กองทัพมีความพร้อมอย่างที่สุดในการป้องกันประเทศก่อน นำกำลังเข้าทำการรบกับข้าศึก ซึ่งมี แนวทางการปฏิบัติดังนี้

๒.๔.๒.๓.๑ การแปรสภาพจากหน่วยปกติ

เป็นหน่วยในภาวะไม่ปกติ การแปรสภาพนี้ หมายถึง การจัดหน่วยและการจัดระบบงาน ซึ่งโดย หลักการแล้วการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติและไม่ปกติควรใช้ระบบเดียวกัน แต่ เนื่องจากกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การจัดลำดับความสำคัญ ความ เร่งด่วนในการใช้ทรัพยากร มีบทบาทในการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงมากขึ้น ซึ่งทำให้การ ดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะไม่ปกติ มีข้อแตกต่างไปจากภาวะปกติอยู่บ้าง ดังนั้น การแปร สภาพจึงต้องมีการประสานงานที่ดีและต่อเนื่อง เพื่อให้มีการดำเนินการทางการส่งกำลังบำรุงจาก ภาวะปกติเป็นภาวะไม่ปกติมีความต่อเนื่อง ไม่สับสนต่อการปฏิบัติ

๒.๔.๒.๓.๒ การพัฒนาและปรับแผนการ

ส่งกำลังบำรุง (ที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐาน ทัพ และการบริการอื่นๆ)

๒.๔.๒.๓.๓ การแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์ให้

หน่วยมีพร้อมรบ การเร่งรัด การจัดหา และการเพิ่มระดับการสะสม

๒.๔.๒.๓.๔ **ประธานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากเหล่าทัพอื่น** หรือส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

๒.๔.๒.๓.๕ **การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากภาครัฐ** (ส่วนราชการพลเรือน และรัฐวิสาหกิจ) และการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง (ยุทธโศปกรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ) จากภาคเอกชน รวมถึงการประสานการเปลี่ยนแปลงการผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ

๒.๔.๒.๓.๖ **ประธานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ**

๒.๔.๒.๓.๗ **การขนส่ง สป. จากมิตรประเทศ**

๒.๔.๒.๓.๘ **การจัดเตรียมที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง** (ตำบลส่งกำลัง ตำบลซ่อมบำรุง รพ. สนาม ศูนย์พักพิง และแหล่งส่งกำลังบำรุง และบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำน้าเข้า

๒.๔.๒.๓.๙ **การเคลื่อนย้ายกำลังเข้าปฏิบัติ** ตามแผนป้องกันประเทศและการเคลื่อนย้ายสนับสนุนการอพยพประชาชน

๒.๔.๒.๓.๑๐ **การเตรียมการถอนยุทธโศปกรณ์สำรองสงคราม**

๒.๔.๒.๓.๑๑ **การควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่** การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

๒.๔.๒.๓.๑๒ **การแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ**

๒.๔.๒.๔ **การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศ** ขั้นปฏิบัติการ เป็นการดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศในขั้นที่ใช้กำลังเข้าทำการรบเพื่อยับยั้งและผลัดดัน รุกโต้ตอบและเสริมความมั่นคง ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๒.๔.๒.๔.๑ การดำเนินการส่งกำลังและ
ซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ เพื่อทดแทนการสูญเสียในการปฏิบัติการยับยั้งและผลักดัน และแจกจ่าย
สะสมเพิ่มเติม เพื่อให้พร้อมที่สามารถทำการรุกโต้ตอบ จนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๒.๔.๒.๔.๒ การปรับที่ตั้งทางการส่งกำลัง
บำรุงไปข้างหน้า เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการรุกโต้ตอบจนถึงขั้นการเสริมความมั่นคง

๒.๔.๒.๔.๓ การบริการ สงครามนิวเคลียร์
ชีวเคมี

๒.๔.๒.๔.๔ การบริการทางการแพทย์ การ
พัฒนาฐานทัพ การบริการอื่นๆ ที่เป็นการฟื้นฟูให้กำลังพลมีความพร้อมในการรุกโต้ตอบ จนถึง
ขั้นการเสริมความมั่นคง

๒.๔.๒.๔.๕ การประสานขอรับการ
สนับสนุน ทางการส่งกำลังบำรุงที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพในการสนับสนุนให้กับกอง
กำลังเฉพาะกิจในการปฏิบัติการยุทธจากเหล่าทัพอื่น หรือภาครัฐ และภาคเอกชน

๒.๔.๒.๔.๖ การระดมสรรพกำลังทางด้าน
การส่งกำลังบำรุง และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศเพื่อทดแทนการสูญเสีย และการ
รักษาระดับสะสมของยุทธโธปกรณ์ให้อยู่ในระดับเกณฑ์ปลอดภัย

๒.๔.๒.๔.๗ การประสานขอรับการ
สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงและการแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

๒.๔.๒.๔.๘ การจัดหาทดแทนและสะสม
เพิ่มเติม เพื่อรักษาระดับสะสมยุทธโธปกรณ์ให้อยู่ระดับเกณฑ์ปลอดภัย

ระเบียบปฏิบัติประจำ กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม
สนับสนุนกองทัพไทย (ในภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. ความมุ่งหมาย

๑.๑ เพื่อกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบในการสนับสนุนทางการ
ส่งกำลังบำรุงต่อส่วนราชการใน บก.กองทัพไทย และเหล่าทัพ

๑.๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุง โดยยึดถือแบบธรรมเนียม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง บก.กองทัพไทย และเหล่าทัพที่เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงเป็นมาตรฐาน และจะต้องนำไปใช้ตลอดเวลา เว้นแต่จะมีการสั่งการเป็นอย่างอื่น

๑.๓ ให้ส่วนราชการใน บก.กองทัพไทย และเหล่าทัพ กำหนดระเบียบปฏิบัติประจำ ในการส่งกำลังบำรุงของตนขึ้นโดยอาศัยระเบียบนี้เป็นหลัก และให้สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติประจำ ฉบับนี้

๑.๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทยจากภาวะปกติไปสู่ภาวะไม่ปกติ โดยต่อเนื่อง ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการพัฒนาต่อไปในอนาคต

๒. การจัดระบบการส่งกำลังบำรุงและหน่วยส่งกำลังบำรุง

๒.๑ การจัดดินแดนยามสงคราม

การจัดดินแดนยามสงคราม หมายถึง การกำหนดขอบเขตดินแดนภายใน และ/หรือ ภายนอกประเทศ ในภาวะที่เกิดหรือใกล้จะเกิดสงคราม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ฝ่ายทหาร ได้ใช้อำนาจในการจัดระเบียบและปกครองบังคับบัญชากำลังและกิจการทั้งปวงภายในดินแดนที่ได้กำหนดขึ้น การจัดดินแดนยามสงครามจะจัดเมื่อประกาศใช้แผนป้องกันประเทศ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นยุทธบริเวณและเขตภายใน

๒.๑.๑ ยุทธบริเวณ หมายถึง พื้นที่ทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกประเทศ ซึ่งใช้หรือคาดว่าจะใช้ในการยุทธโดยตรง ภายใต้การบังคับบัญชาอย่างเป็นทางการของผู้บัญชาการยุทธบริเวณ ตามปกติแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ เขตหน้า และเขตหลัง

๒.๑.๑.๑ เขตหน้า หมายถึง พื้นที่ส่วนข้างหน้าของยุทธบริเวณ ที่จำเป็นสำหรับหน่วยรบในการปฏิบัติการยุทธอย่างแตกหักเพื่อเอาชนะข้าศึกและสำหรับหน่วยสนับสนุนต่างๆ ในการช่วยรบโดยจับพลันให้แก่กำลังรบเหล่านั้น นอกจากนั้น เขตหน้ายังหมายรวมถึงพื้นที่ระวางป้องกันที่ลึกเข้าไปในดินแดนข้าศึก ที่ผู้บังคับหน่วยสามารถควบคุมสถานการณ์การรบในการดำเนินกลยุทธ์ของกำลังรบภาคพื้น การใช้อำนาจการยิง และการใช้กำลังทางอากาศ ยุทธวิธีหรืออยู่ในความควบคุมและบังคับบัญชาของตนได้อีกด้วย

๒.๑.๑.๒ เขตหลัง หมายถึง พื้นที่ส่วนหลังของยุทธบริเวณที่เป็นแหล่งสนับสนุนทั่วไปและโดยทันทีแก่การปฏิบัติการยุทธและการช่วยรบในเขตหน้า เป็นเขตที่ประกอบด้วยเส้นทางคมนาคมสถานีขนถ่ายสินค้าทางบก ทางเรือ ทางอากาศ ตลอดจนการส่งกำลัง ซ่อมบำรุง การส่งกลับ และกิจกรรมอื่นๆ อันจำเป็นสำหรับการสนับสนุนและส่งกำลังบำรุงหน่วยสนามในยุทธบริเวณโดยใกล้ชิด

๒.๑.๒ เขตภายใน หมายถึง พื้นที่อันเป็นดินแดนของชาติ ซึ่งอยู่นอกไปจากพื้นที่ที่เป็นยุทธบริเวณและเป็นพื้นที่ที่มีได้ใช้เพื่อการยุทธ เป็นแหล่งสนองความต้องการของกำลังกองทัพในยุทธบริเวณ เป็นแหล่งทรัพยากร โรงงาน และแหล่งผลิตสำหรับเป็นฐานส่งกำลังบำรุง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติในยุทธบริเวณอย่างต่อเนื่อง การจัดแบ่งย่อยพื้นที่การส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ในยุทธบริเวณ และเขตภายในให้ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำที่แต่ละเหล่าทัพกำหนดไว้

๓. การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุง

๓.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

๓.๑.๑ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม (สนผ.ภท.) อำนวยการประสานงาน เกี่ยวกับด้านการส่งกำลังบำรุง ในส่วนของ สป.

๓.๑.๒ กรมการสรรพกำลังกลาโหม (กกส.ภท.) ประสานรวบรวมหลักฐานข้อมูล และดำเนินการเกี่ยวกับการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ

๓.๑.๓ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ศอพท.)

๓.๑.๓.๑ กรมการพลังงานทหาร (พท.ศอพท.) มีหน้าที่วางแผน ดำเนินการ ควบคุม วิจัย พัฒนา ผลิต จัดหา สะสม และให้บริการเกี่ยวกับน้ำมัน เชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์และการพลังงานอื่นตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม ควบคุมและส่งเสริมกิจการขององค์การซึ่งผลิตหรือทำการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมตามที่ได้รับมอบหมาย มีขีดความสามารถ ผลิตน้ำมันดิบ กลั่นน้ำมันดิบ และผลิตกระแสไฟฟ้า

๓.๑.๓.๒ กรมการอุตสาหกรรมทหาร (อท.ศอพท.) มีหน้าที่วางแผน และดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับราชการทหารตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม

โดยประสานงานกับกระทรวงอื่นเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร ความคุม และส่งเสริมกิจการขององค์การอุตสาหกรรมต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย มีขีดความสามารถ ผลิต ลย./ ค. ชนิดต่างๆ ผลิตดินส่งกระสุนชนิดต่างๆ ผลิตกระสุนปืนครบนัดชนิดต่างๆ ผลิตหมวกเหล็ก สนับสนุนเอกชนร่วมผลิตอาวุธและกระสุนชนิดต่างๆตาม พรบ.ฯ และผลิตแบตเตอรี่รถยนต์ทหาร ชนิดต่างๆ

๓.๑.๓.๓ โรงงานเภสัชกรรมทหาร (รภท.ศอพท.) มีหน้าที่ผลิต จัดหา วิเคราะห์ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้และจำหน่ายในส่วนราชการของ กระทรวงกลาโหม ส่วนราชการอื่น และประชาชน มีขีดความสามารถ ผลิตยาชนิดต่างๆ สนับสนุนส่วนราชการและเอกชน

๔. กองบัญชาการกองทัพไทย (บก.ทท.)

ในภาวะปกติ

๔.๑ กบ.ทหาร มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการในด้านการส่งกำลังบำรุงของ กองบัญชาการ กองทัพไทย รวมทั้งการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย ประสานการส่งกำลังบำรุงกับเหล่าทัพที่เกี่ยวข้อง การส่งกำลังบำรุงร่วม การจัดทำแผนการส่งกำลังบำรุง การฝึกด้านการส่งกำลังบำรุง การส่งกำลังและซ่อมบำรุง การบริการด้านการส่งกำลังบำรุง การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม การให้และรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ การบริหารสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการส่งกำลังบำรุง การขนส่งและการเคลื่อนย้าย การระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารด้านการส่งกำลังบำรุง ตลอดจนวิเคราะห์ ปรับปรุง วิจัย พัฒนาวิทยาการในสายงานส่งกำลังบำรุง

๔.๒ กรมยุทธบริการทหาร ให้การสนับสนุนส่วนราชการ บก.ทท. ตามภารกิจในเรื่อง การจัดหาพัสดุ การบริการทางด้านยานพาหนะ การสร้าง การซ่อมบำรุง สิ่งก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์

๔.๓ กรมแผนที่ทหาร ให้การสนับสนุนในเรื่องแผนที่ให้กับส่วนราชการ บก.ทท. และเหล่าทัพ ตามภารกิจ

๔.๔ กรมการสนเทศทหาร ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินกรรมวิธี ข้อมูลการวิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศ การฝึกอบรมให้บริการใช้ระบบ คอมพิวเตอร์แก่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม เป็นแหล่งกลางการจัดเก็บข้อมูล หรือข่าวสาร ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ส่วนราชการนอกกระทรวงกลาโหม รัฐวิสาหกิจ และ

ภาคเอกชน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ของ บก.ทท. กับระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยราชการอื่น รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน

๔.๕ กรมการสื่อสารทหาร ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับ การส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร (เว้น เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์) เครื่องกำเนิดไฟฟ้าประกอบเครื่องสื่อสาร เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่มีได้กำหนดไว้ให้อยู่ในความรับผิดชอบของสายงานอื่น เครื่องควบคุมการยิงที่ใช้อิเล็กทรอนิกส์ และสิ่งอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการผลิต สร้าง ทดสอบ และซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ตามที่กล่าวข้างต้น

๔.๖ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับงานก่อสร้างงานช่างสนาม ซ่อมแซมและฟื้นฟูความเสียหายที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค และรับผิดชอบสิ่งอุปกรณ์ช่างและสายการสัตว์ของ กองบัญชาการกองทัพไทย

๔.๗ สำนักงานแพทย์ทหาร ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการบริการทางการแพทย์ และรับผิดชอบสิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ของ กองบัญชาการกองทัพไทย ประสานอำนาจการ บริการทางการแพทย์ร่วมกับเหล่าทัพ ตลอดจนส่วนราชการพลเรือน ภาคเอกชน และมิตรประเทศ

ในภาวะไม่ปกติ

หน่วยส่งกำลังบำรุงจะถูกจัดตั้งเป็น ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ในภาวะไม่ปกติ (ฝกบ.ศบท.บก.กองทัพไทย) เมื่อสั่ง

ภารกิจ มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแลและพิจารณาเสนอความเห็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการจัดการในเรื่องการส่งกำลังบำรุง ของศูนย์บัญชาการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย และประสานการส่งกำลังบำรุง กับเหล่าทัพ ส่วนราชการ องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมิตรประเทศ ในการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และการรักษาความมั่นคงชายแดน โดยมีขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

ควบคุม บังคับบัญชา การปฏิบัติงานของฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ดำเนินการเกี่ยวกับการราชการ การสารบรรณ การกำลังพล การเงิน การส่งกำลัง การบริการ การสถิติ การสวัสดิการ และการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของ ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่อง การส่งกำลังบำรุง การส่งกำลังบำรุงร่วม ประสานและพิจารณาเสนอความเห็น แผนการส่งกำลังบำรุง ของเหล่าทัพ ให้สามารถสนับสนุนแผนยุทธการ แผนยุทธศาสตร์ และแผนป้องกันร่วมตามสัญญาและความตกลงทางทหารระหว่างประเทศ

วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่อง การกำหนดความต้องการ การควบคุม การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย และการซ่อมบำรุง รวมทั้งประสานการส่งกำลังและซ่อมบำรุงกับเหล่าทัพ

วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่อง การพัฒนาฐานทัพ การอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การอสังหาริมทรัพย์ การแรงงาน การบริการทางการแพทย์ การบริการด้านสงคราม นิวเคลียร์ ชีวะ เคมี และการบริการด้านอื่นๆ รวมทั้งประสานการบริการและการแพทย์ กับเหล่าทัพ

วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่อง การขนส่ง และการเคลื่อนย้าย ตลอดจนการขนส่งทางทหารระหว่างประเทศ ประสานและเสนอความเห็นในการระดมสรรพกำลังด้านการขนส่ง รวมทั้งประสานการขนส่งกับเหล่าทัพ

วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่อง การส่งกำลังบำรุงร่วมตามสัญญาและความตกลงทางทหารระหว่างประเทศ การให้และการรับความช่วยเหลือทางทหารระหว่างประเทศ ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือทางทหาร ทั้งทหารและพลเรือน ที่เข้ามาปฏิบัติการในประเทศ

วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่องการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง พิจารณารวบรวม วิเคราะห์และประเมินค่าข้อมูล การจัดการต่อทรัพยากรของชาติเว้นการก่อสร้าง การรักษาพยาบาล การขนส่ง การแรงงาน และสิ่งอุปกรณ์ที่เข้าอยู่ในระบบการส่งกำลังบำรุงทางทหารแล้ว ประสานและกำกับดูแลแผนระดมสรรพกำลังที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองความต้องการทางทหารในภาวะฉุกเฉิน หรือในภาวะสงคราม

วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และพิจารณาเสนอความเห็น ที่เกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการในเรื่อง การสถิติ การวิเคราะห์ระบบงาน การดำเนินการวิธีข้อมูลอัตโนมัติ การรายงาน ด้านการส่งกำลังบำรุง

ประสานงานด้านการส่งกำลังบำรุง ระหว่างกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ

เหล่าทัพ/ส่วนราชการอื่นๆ

ทบ. ในภาวะปกติ / ในภาวะไม่ปกติ ให้ยึดถือ ropic.การส่งกำลังบำรุงสนับสนุนหน่วยปฏิบัติราชการสนามของกองทัพบก

ทร. ในภาวะปกติ / ในภาวะไม่ปกติ ให้ยึดถือ ropic.การส่งกำลังบำรุงของทร

ทอ. ในภาวะปกติ / ในภาวะไม่ปกติ ให้ยึดถือ ropic.ว่าด้วยการส่งกำลังบำรุงของทอ.

๕. การดำเนินการส่งกำลังบำรุง

๕.๑ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ให้ใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติให้มากที่สุดรวมทั้งพิจารณาระบบกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ และเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงมาใช้ โดยแบ่งการปฏิบัติเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๕.๑.๑ ขั้นปกติ

๕.๑.๑.๑ การดำเนินการส่งกำลังบำรุง ให้ยึดถือ ropic./ropic.การส่งกำลังบำรุงของหน่วย นโยบาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ของทางราชการเป็นหลักปฏิบัติ

๕.๑.๑.๒ ตำรวจและรายงานยุทธโศปกรณ์สำคัญที่มีผลต่อการรบ รวมทั้งเสนอประมาณการความต้องการสิ่งอุปกรณ์ขาดแคลน โดยแยกเป็นรายการดังนี้

สิ่งอุปกรณ์รายการวิกฤต

สิ่งอุปกรณ์ที่อยู่ระหว่างการจัดหา

สิ่งอุปกรณ์ขาดแคลนที่ต้องจัดหาจากมิตรประเทศ

สิ่งอุปกรณ์ขาดแคลนที่จะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อ

การทหารจากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

**๕.๑.๑.๓ เหล่าทัพปรับระดับความเร่งด่วนและเร่งรัดการ
จัดหายุทโธปกรณ์** และเพิ่มระดับสะสมยุทโธปกรณ์ ทั้งในอัตราและสำรองสงครามให้เป็นไป
ตามที่ กห. กำหนด

๕.๑.๑.๔ เตรียมการจัดตั้งที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง
(ตำบลส่งกำลัง, ตำบลซ่อมบำรุง, โรงพยาบาลสนาม, ศูนย์ส่งกลับ, ศูนย์พักฟื้น, แหล่งส่งกำลังและ
บริการ) เส้นทางคมนาคม ทำนำเข้า

๕.๑.๑.๕ ทบทวนข้อตกลงและความช่วยเหลือทางทหาร
ด้านการส่งกำลังบำรุงกับมิตรประเทศ โดยเฉพาะสิ่งอุปกรณ์รายการวิกฤตที่จำเป็นต้องจัดหา
จากมิตรประเทศ

**๕.๑.๑.๖ ประสานส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และ
ภาคเอกชน** ในการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร เพื่อให้พร้อมในการสนับสนุนการปฏิบัติทาง
ทหาร

๕.๑.๒ ชั้นตอบโต้

๕.๑.๒.๑ การดำเนินการส่งกำลังบำรุง ให้ปฏิบัติ
เช่นเดียวกับการปฏิบัติในชั้นปกติ

๕.๑.๒.๒ ฝกบ.สบท.บก.ทท. (ในภาวะปกติ) แปรสภาพ
เป็น ฝกบ.สบท.บก.ทท. (ในภาวะไม่ปกติ) เหล่าทัพจัด ฝกบ.สบท.เหล่าทัพ (ส่วนหน้า) และ กรม
ฝยบ.เหล่าทัพ (ส่วนหน้า) มาประจำที่ ฝกบ.สบท.บก.ทท. (ในภาวะไม่ปกติ)

**๕.๑.๒.๓ บก.ทท. (ฝกบ.สบท.บก.ทท. (ในภาวะไม่
ปกติ))** อำนวยการ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ในเรื่อง

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงที่เกิน
ขีดความสามารถของเหล่าทัพจากเหล่าทัพอื่น หรือส่วนราชการใน กห.

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจาก
ส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารจากภาคเอกชน

การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจาก
มิตรประเทศ

๕.๑.๒.๔ เหล่าทัพ

จัดตั้งที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง (ตำบลส่งกำลัง, ตำบลซ่อมบำรุง, โรงพยาบาลสนาม, ศูนย์ส่งกลับ, ศูนย์พักพิง, แหล่งส่งกำลังและบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำนำเข้า

เตรียมการถอนยุทธโศปกรณ์สำรองสงคราม
สนับสนุนการเคลื่อนย้ายการเข้าวงกำลังและการอพยพประชาชน
ดำเนินการควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่ในการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

๕.๑.๓ ชั้นป้องกันประเทศ

การดำเนินการส่งกำลังบำรุง ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติในชั้นตอบโต้

การจัดหา สะสม เพิ่มเติม เพื่อรักษาระดับเกณฑ์ปลอดภัย และเพื่อให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในชั้นป้องกันประเทศ มีความเพียงพอ ทันเวลาและต่อเนื่อง สนับสนุนเพื่อทดแทน พื้นฟู และดำรงสภาพความพร้อมในการเสริมความมั่นคง

๕.๒ การแบ่งมอบ

๕.๒.๑ บก.กองทัพไทย รับผิดชอบดังนี้

พิจารณา อำนาจการ และประสานการส่งกำลังบำรุงระหว่างเหล่าทัพ

ควบคุมการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ซึ่งต้องใช้ร่วมกันระหว่างเหล่าทัพเท่าที่จำเป็น

ดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้การส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพได้บรรลุผลตามความต้องการ

๕.๒.๒ เหล่าทัพ รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่กำลังของตนที่เข้าปฏิบัติการ นอกจากจะมีคำสั่งจาก บก.กองทัพไทย และข้อตกลงระหว่างเหล่าทัพ กำหนดการสนับสนุนไว้ เป็นอย่างอื่น

๕.๒.๓ หน่วยที่ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับหน่วยอื่น คงรับการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงจากหน่วยต้นสังกัดเดิม เว้นแต่จะได้ออกไปเป็นอย่างอื่น

๖. การส่งกำลังบำรุง

๖.๑ การส่งกำลัง

การดำเนินการในเรื่องการส่งกำลัง (ความต้องการ การจัดหา การแจกจ่าย การจำหน่าย และการควบคุม) ให้ยึดถือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งคำสั่ง กท.(เฉพาะ)ที่ ๕๐/๕๐ ลง ๑๖ มี.ค.๕๐ เรื่องการพัสดุ และรปจ./รปป. การส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพ เป็นหลักปฏิบัติ นอกจากนี้จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

๖.๑.๑ การแบ่งประเภทของสิ่งอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติการส่งกำลังบำรุงร่วม ของกองทัพไทย แบ่งออกเป็น ๑๐ ประเภท ดังนี้

ประเภท ๑ ได้แก่ อาหาร

ประเภท ๒ ได้แก่ เสื้อผ้า ยุทธภัณฑ์ประจำกาย กระโjoin เครื่องมือชุด เครื่องมือประจำหน่วย ยุทธภัณฑ์ และสิ่งอุปกรณ์ประจำสำนักงาน

ประเภท ๓ ได้แก่ น้ำมัน

ประเภท ๔ ได้แก่ สิ่งก่อสร้าง

ประเภท ๕ ได้แก่ กระสุนวัตถุระเบิด

ประเภท ๖ ได้แก่ รายการที่เป็นความต้องการของส่วนบุคคล

ประเภท ๗ ได้แก่ ยุทธภัณฑ์หลัก

ประเภท ๘ ได้แก่ ยุทโประกรณ์สายแพทย์

รวมทั้งชิ้นส่วนซ่อมสายแพทย์

ประเภท ๙ ได้แก่ ชิ้นส่วนซ่อม (เว้นสายแพทย์)

ประเภท ๑๐ ได้แก่

ยุทโประกรณ์ที่มีใช้สนับสนุนโครงการทางทหาร

๖.๑.๒ ระดับการสะสมสิ่งอุปกรณ์

๖.๑.๒.๑ บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) ดำเนินการประสาน และกำกับดูแลในเรื่องการกำหนดระดับการสะสมสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร โดยยึดถือ

อนุมัติ รมว.กท. ทำหนังสือ สม. ลับมาก ค่วนมาก
ฉบับ กท. รับที่ ๑๖๗๗/๒๒ ลง ๑๓ ก.ย.๒๒ เรื่อง แนวความคิดในการวางแผนสะสมอาวุธ
ยุทธโปกรณ์เพื่อความพร้อมรบและเตรียมสงคราม

คำสั่ง บก.ทหารสูงสุด ปกปิด (เฉพาะ) ที่ ๘๓๐/๓๗
ลง ๑๕ ก.ย.๓๗ เรื่อง นโยบายและหลักการในการเตรียมการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร
เกณฑ์การคิดคำนวณกระสุนสำรองสงคราม ให้ยึดถือ
ตามคำสั่งที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

**๖.๑.๒.๒ เหล่าทัพ กำหนดระดับการสะสมถึงอุปกรณ์ไว้ใน
พื้นที่ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานของเหล่าทัพของตน**

๖.๑.๓ การจัดหา

เหล่าทัพรับผิดชอบในการจัดหายุทธโปกรณ์ของตนเองเป็นหลัก
ยกเว้น ได้มีข้อตกลงหรือมอบหมายให้เหล่าทัพใดเหล่าทัพหนึ่ง รับผิดชอบเป็นกรณี

ให้จัดหาโดยการซื้อ การจ้าง และการเช่าเป็นหลัก การเกณฑ์ จะ
ทำเมื่อมีความจำเป็น

การเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๓ และ
พ.ร.บ.การเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๐

ให้ใช้สิ่งอุปกรณ์ที่จัดหาได้ภายในประเทศให้มากที่สุด

ดำเนินการจัดหา สป. รายการวิกฤต ให้ได้ สป. เพียงพอ ต่อการ
ยุทธในขั้นต้น ก่อนวัน ป.

๖.๒ การซ่อมบำรุง

เหล่าทัพรับผิดชอบการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของตนเอง ยกเว้น ได้มี
ข้อตกลงให้มีการซ่อมแบบรวมการ และมอบให้เหล่าทัพใดเหล่าทัพหนึ่งรับผิดชอบในแต่ละกรณี

๖.๓. การขนส่ง

๖.๓.๑ บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) ดำเนินการในเรื่อง

ประสานความต้องการในการขนส่งของเหล่าทัพ

ประสานความต้องการในการขนส่ง ซึ่งทางทหารต้องการรับการ
สนับสนุนจากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และมิตรประเทศตามข้อตกลงรวมทั้งการใช้เส้นทาง
ลำเลียงต่าง ๆ และแบ่งมอบให้เหล่าทัพตามความเหมาะสม

ประสานการเคลื่อนย้ายเป็นส่วนรวม

๖.๓.๒ เหล่าทัพ รับผิดชอบดำเนินการขนส่งสนับสนุนกำลังปฏิบัติการ
ของตน ในกรณีที่เกิดขีดความสามารถ หรือได้รับมอบงานนอกภารกิจของตน ให้เสนอความต้องการ
ไปยัง บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.)

ทบ. รับผิดชอบ ประสานงานและควบคุมการเคลื่อนย้ายทางบก
(ทางถนน ทางราบ) และทางน้ำในแผ่นดิน

ทร. รับผิดชอบ ประสานงานและควบคุมการเคลื่อนย้ายทางทะเล

ทอ. รับผิดชอบ ประสานงานและควบคุมการเคลื่อนย้ายทางอากาศ

๖.๓.๓ การขนส่งทางถนน

๖.๓.๓.๑ ภาคเหนือ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ เป็นเส้นทางหลักส่ง
กำลัง (กรุงเทพฯ – จ.นครสวรรค์ – จ.ตาก – จ.ลำปาง – จ.เชียงราย)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ เป็นเส้นทางหลักส่ง
กำลังสำรอง (กรุงเทพฯ – จ.พิษณุโลก – จ.อุตรดิตถ์ – จ.ลำปาง – จ.ลำพูน – จ.เชียงใหม่)

๖.๓.๓.๒ ภาคกลาง

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๓ เป็นเส้นทางหลัก
ส่งกำลัง (กรุงเทพฯ – จ.กาญจนบุรี – อ.สังขละบุรี – ม.จวงเข้ – ม.ทानบุษายัน – ม.มะละแหม่ง)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางหลักส่ง
กำลังสำรอง (กรุงเทพฯ – จ.ประจวบคีรีขันธ์ – ช้องสิงขร – ม.ตะนาวศรี)

๖.๓.๓.๓ ภาคใต้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางหลักส่ง
กำลัง (กรุงเทพฯ – จ.ประจวบคีรีขันธ์ – จ.ชุมพร – จ.ระนอง – จ.ภูเก็ต)

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ - ๔๑ - ๔๔ เป็นเส้นทาง
หลักส่งกำลังสำรอง (กรุงเทพฯ – จ.ประจวบคีรีขันธ์ – จ.ชุมพร – จ.สุราษฎร์ธานี – จ.พังงา – จ.ภูเก็ต)

๖.๓.๔ การขนส่งทางราง ประกอบด้วย การขนส่งทางรถไฟ การขนส่ง
ทางรถไฟฟ้า และการขนส่งทางรถไฟใต้ดิน

ใช้การขนส่งทางรถไฟเป็นวิธีขนส่ง สำหรับการเคลื่อนย้าย และลำเลียง
ระยะไกล

ในการวางแผนการเคลื่อนย้ายให้พิจารณาใช้ขีดความสามารถทางรถไฟ

๖.๓.๕ การขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน ให้พิจารณาใช้การขนส่งทางน้ำ เสริมการขนส่ง ทางถนน และทางรถไฟให้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงความปลอดภัย เวลาที่ต้องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่

๖.๓.๖ การขนส่งทางทะเล กำหนดให้ท่าเรือสัตหีบ ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพฯ ท่าเรือน้ำลึกสงขลา และท่าเรือภูเก็ต เป็นท่าเรือหลักในการรับส่งยุทธโปกรณ์ ท่าเรือทางราชการอื่น ๆ ท่าเรือ เอกชนและหาดต่าง ๆ ให้ใช้เป็นท่าเรือเพิ่มเติม

๖.๓.๗ การขนส่งทางอากาศ

กำหนดให้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานเชียงราย ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน ท่าอากาศยานพิษณุโลก สนามบินตาคีลี สนามบินกำแพงแสน สนามบินประจวบคีรีขันธ์ สนามบินสุราษฎร์ธานี ท่าอากาศยานภูเก็ต และท่าอากาศยานหาดใหญ่ เป็นสนามบินหลัก สนามบินอุตะเถา สนามบินนครราชสีมา สนามบินอุบลราชธานี สนามบินอุดรธานี เป็นสนามบินสำรอง สนามบินอื่น ๆ เป็นสนามบินเพิ่มเติม

การขนส่งทางอากาศ ให้ใช้เฉพาะในกรณีจำเป็น และเร่งด่วน

๖.๔ การบริการทางการแพทย์

๖.๔.๑ การบริการทางการแพทย์ ต้องมีการร่วมมือและประสานกัน อย่างใกล้ชิดในทุก ๆ ด้าน ระหว่างแพทย์เหล่าทัพและฝ่ายพลเรือน

๖.๔.๒ บก.ทท. (ฝกบ.สบท.บก.ทท.)

ประสานการปฏิบัติกับเหล่าทัพในเรื่อง การส่งกลับและการรักษาพยาบาลที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพ

ประสานการใช้ทรัพยากรการแพทย์ของ เหล่าทัพ เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดร่วมกัน

ประสานกับหน่วยบริการทางการแพทย์ ของพลเรือน และของมิตรประเทศ เพื่อขอรับการสนับสนุนทางการแพทย์ตามความจำเป็น

๖.๔.๓ เหล่าทัพ

การบริการทางการแพทย์ ให้ปฏิบัติตาม รปจ./รปป. การส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพ

ประสานและให้ความร่วมมือด้านบริการทางการแพทย์ซึ่งกัน
และกันอย่างใกล้ชิด

๖.๔.๔ การบริการทางการแพทย์

การเวชกรรมป้องกัน บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.)
ประสานกิจการเวชกรรมป้องกันของเหล่าทัพ และส่วนราชการพลเรือน ตามความจำเป็น
การรักษาพยาบาล
บก.ทท. (ฝกบ.สบท.บก.ทท.)ประสานการรักษาพยาบาลของ
เหล่าทัพ และส่วนราชการพลเรือน ตามความจำเป็น
เหล่าทัพรับผิดชอบการรักษาพยาบาลของตนเองและรายงาน การ
ปฏิบัติ รวมทั้งขีดความสามารถในการรักษาพยาบาล (จำนวนเตียงคนไข้) ให้บก.กองทัพไทย (ฝกบ.ศ
บท.บก.ทท.) ทราบ
การรักษาพยาบาลเชลยศึก ให้ปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวา ลง
๑๒ ส.ค.๕๒

๖.๔.๕ การส่งกลับ

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) รับผิดชอบการส่งกลับร่วม
ในเรื่องการส่งกลับที่เกินขีดความสามารถของเหล่าทัพ หรือการบริการร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
เหล่าทัพรับผิดชอบการส่งกลับของตนเอง
ให้ใช้การส่งกลับทางถนนและทางรถไฟเป็นหลัก การส่งกลับ
ทางอากาศให้ใช้ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน
ทอ. สนับสนุนการส่งกลับทางอากาศเป็นส่วนรวม

๗. การบริการ

๗.๑ ที่ดินและอาคาร

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) ประสานและให้การสนับสนุนในการ
ใช้ที่ดิน และอาคารที่เหล่าทัพมีความจำเป็นต้องใช้ร่วมกัน
การใช้ที่ดิน และอาคารของเอกชนในพื้นที่เพื่อใช้เป็นที่พักแรมด้วย
วิธีเกณฑ์ให้ ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ.๒๕๓๐
เหล่าทัพที่ต้องการใช้ที่ดิน และอาคารของเอกชนในพื้นที่ ให้ประสาน
กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ ยกเว้นกรณีเร่งด่วนซึ่งจำเป็นต้องการรบ และความปลอดภัยของ

หน่วยให้ใช้ที่ดิน และอาคารต่าง ๆ ได้ทันที และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ทราบในภายหลัง

๓.๒ การก่อสร้าง

การก่อสร้างใหม่ ให้กระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างแท้จริง โดยให้พิจารณาตัดแปลงสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่แล้วก่อน

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) จะประสานการใช้ขีดความสามารถจากส่วนราชการอื่นตามความเหมาะสม

๓.๓ การพัฒนาฐานทัพ บก.ทท. (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) จะประสานการพัฒนาปรับปรุง และการซ่อมบำรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามความต้องการในการปฏิบัติการทางทหาร

๓.๔ การบริการอื่นๆ เหล่าทัพประสานกับส่วนราชการในพื้นที่เพื่อขอใช้บริการต่าง ๆ ได้แก่ สาธารณูปโภค การสื่อสาร การดับเพลิง การป้องกันอัคคีภัย และอื่น ๆ ตามความจำเป็น โดยไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนถึงขั้นเสียหาย

๓.๕ แรงงาน

แรงงานพลเรือน

ให้ใช้แรงงานพลเรือนในพื้นที่ให้มากที่สุดเท่าที่จะไม่เสียหายในด้านการรักษาความปลอดภัย

การจัดการแรงงานพลเรือนให้ใช้วิธีจ้างเป็นหลัก โดยให้ยึดถือกฎหมายระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่มีอยู่

บก.กองทัพไทย (ฝกบ.สบท.บก.ทท.) จะประสานการใช้แรงงานพลเรือนเป็นส่วนรวม

แรงงานเชลยศึกให้ปฏิบัติโดยอนุโลมตามอนุสัญญาเจนีวา ลง ๑๒ ส.ค.๕๒

ระเบียบ คำสั่ง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับเอกสารวิจัยในหัวข้อ ‘การพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน’ นี้ได้พิจารณาคำสั่งกองทัพบก ที่ ๔๘๗/๒๕๔๑ เรื่อง กำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก มาใช้ เนื่องจากคำสั่งดังกล่าวมีประเด็นที่สำคัญ รวมไปถึงหลักการและแนวความคิด

เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงที่มีประโยชน์ต่อการทำเอกสารวิจัยในหัวข้อดังกล่าวฯ โดยคำสั่งนี้ได้ อนุมัติหลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการ ส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกดังนี้

๑. ภารกิจในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

ตามพระราชบัญญัติ จักรเย็บราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๔ กำหนดให้กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก และป้องกันราชอาณาจักรมีผู้บัญชาการ ทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่ที่ได้รับจึงกำหนดภารกิจ ในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ดังนี้

๑.๑ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยต่างๆ ในกองทัพบกให้ สามารถทรงชีพอยู่ได้และสามารถปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จตามความมุ่งหมายและเป็นผลดีแก่ กองทัพบก

๑.๒ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่เหล่าทัพอื่น ๆ หน่วยราชการ และองค์การอื่นใดเมื่อได้รับการร้องขอ รวมทั้งกำลังชาติพันธมิตรตามที่มีข้อตกลงกันไว้

๒. นโยบายในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

๒.๑ ดำเนินการส่งกำลังบำรุงตามหลักการส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๒.๑.๑ การรวมการสนับสนุน หมายถึงการรวมขีดความสามารถใน การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของหน่วยสนับสนุนทั้งปวง ไปสนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธีให้ สามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบ

๒.๑.๒ การสนับสนุนจากข้างหลังไปข้างหน้า หน่วยสนับสนุน ทางการส่งกำลังบำรุงที่อยู่ในเขตหลัง หรือใกล้กับฐานการส่งกำลังบำรุงจะต้องให้การสนับสนุน แก่หน่วยที่อยู่ใกล้พื้นที่การรบตามลำดับ รวมทั้งหมายถึงการสนับสนุน จะกระทำจากหน่วยเหนือ ไปยังหน่วยรองด้วย เพื่อเป็นการปลดเปลื้องภาระงานด้านการส่งกำลังบำรุงของหน่วยรองให้มากที่สุด

๒.๑.๓ ความเชื่อถือได้ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจะต้องมี ขีดความสามารถ ซึ่งทำให้หน่วยรับการสนับสนุนมีความมั่นใจได้ว่าจะได้รับการสนับสนุนได้ตาม เวลาและสถานที่ที่ได้วางแผนไว้ในกรณีจำเป็นต้องมีแหล่งสนับสนุนสำรองและแผนสำรองไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นจะต้องป้องกันแหล่งสนับสนุนของตนจากการสูญหายจากสาเหตุต่างๆ ตลอดจนการใช้อย่างไม่ประหยัด

๒.๑.๔ ความง่าย ความยุ่งยากสลับซับซ้อนเกี่ยวกับระบบการส่งกำลังบำรุง จะต้องมีน้อยที่สุด ระบบการส่งกำลังบำรุงที่ดีควรหลีกเลี่ยงแบบพิมพ์ที่ต้องกรอกข้อความต่าง ๆ โดยที่ไม่ได้นำข่าวสารที่กรอกนั้นมาใช้ประโยชน์ต้องไม่ผ่านสายงานและเจ้าหน้าที่มากตลอดจนต้องไม่มีการขออนุมัติกันหลายลำดับชั้น ความง่ายนี้ยังหมายรวมถึงการใช้สิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันได้หลาย ๆ รายการ สามารถใช้งานถอดประกอบและซ่อมบำรุงได้โดยง่ายอีกด้วย

๒.๑.๕ การทันเวลา การส่งกำลังบำรุงจะต้องมีและใช้ได้ปริมาณที่ต้องการ ณ เวลาและสถานที่ที่กำหนดเฉพาะเรื่องเวลานั้นต้องให้มีความพอดีโดยไม่ล่าช้าแต่ไม่ควรก่อนเวลามากนัก

๒.๑.๖ การมีส่วนร่วมสัมพันธ์ การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงต้องให้เหมาะสมกับความต้องการในการสนับสนุน ไม่น้อยเกินไป จนทำให้ส่วนดำเนินการยุทธศาสตร์ต้องเสียภารกิจทางยุทธการเพราะขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ การจัดงานของหน่วยส่งกำลังบำรุงเองต้องมีส่วนร่วมสัมพันธ์กันด้วย เช่น ต้องมีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงให้สัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งกำลัง หรือต้องมีหน่วยส่งกลับทางการแพทย์ให้สัมพันธ์กับหน่วยรักษาพยาบาล เป็นต้น

๒.๑.๗ อำนาจหน้าที่ ถึงแม้ความรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงจะเป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาแต่เพียงผู้เดียวก็ตาม แต่สมควรมอบอำนาจหน้าที่ให้กับผู้บังคับหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จ และมีความอ่อนตัวพอสมควร โดยไม่ถูกแทรกแซงจากบุคคลอื่น ๆ ด้วย

๒.๑.๘ ความปลอดภัย การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงต้องไม่ถูกขัดขวางอย่างรุนแรงด้วยการกระทำของข้าศึก และด้วยข้อห้ามจากมาตรการรักษาความปลอดภัยของฝ่ายเดียวกัน

๒.๑.๙ การประหยัด หมายถึงการใช้กำลังพล สิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงเท่าที่จำเป็นให้คุ้มค่ามากที่สุดโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ จะต้องพึงเล็งในเรื่องการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้สิ่งอุปกรณ์นั้น ๆ ให้คงสภาพได้นานที่สุด

๓. แนวความคิดในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

๓.๑ ใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงระบบเดียวกันทั้งในยามปกติและในยามสงคราม ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๓.๒ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน แต่อาจจะมีข้อแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ และเหตุการณ์ที่เผชิญหน้าหน่วยนั้นๆ

๓.๓ มอบความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองทัพภาค เป็นหน่วยดำเนินการสนับสนุนหน่วยใช้ที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มากที่สุด โดยการกระจายสิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ออกไปยังสถานที่ตั้งการส่งกำลังบำรุงในส่วนภูมิภาค

๓.๔ จัดและเตรียมการให้มีสิ่งอุปกรณ์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา ด้วยการจัดหาตามปกติ และยึดถือนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นหลัก

๓.๕ จัดและเตรียมให้มีการสะสมสิ่งอุปกรณ์สำรองสงครามที่จำเป็นไว้ รวมทั้งเตรียมการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุงไว้ให้พร้อม

๓.๖ จัดและเตรียมให้มีการบริการ สิ่งก่อสร้าง การสาธารณูปโภค รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งปวง ให้สามารถสนองความต้องการแก่หน่วยต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน

๓.๗ จัดให้มีหน่วยส่งกำลังบำรุงอย่างเพียงพอ และให้มีส่วนสัมพันธ์กับหน่วยกำลังรบ โดยการปรับปรุงเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยส่งกำลังบำรุงที่มีอยู่แล้ว และจัดตั้งหน่วยส่งกำลังบำรุงขึ้นใหม่ตามความจำเป็น

๓.๘ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุง ให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ

๔. ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง

๔.๑ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงโดยทั่วไป

๔.๑.๑ ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารทุกระดับ รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยของตนและหน่วยที่มาขึ้นสมทบ รวมทั้งหน่วยอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ความรับผิดชอบนี้จำแนกออกได้เป็นดังนี้

๔.๑.๑.๑ ควบคุมให้หน่วยซึ่งตนรับผิดชอบปฏิบัติงาน ด้านการส่งกำลังบำรุง ตามแบบธรรมเนียมและหลักนิยมของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เป็นไปตามหลักการส่งกำลังบำรุง

๔.๑.๑.๒ แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องทางการส่งกำลังบำรุง

ให้แก่หน่วย ซึ่งตนรับผิดชอบ โดยใกล้ชิด รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงซึ่งตนควบคุมอยู่ เมื่อได้มอบภารกิจให้เกินขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนนั้น ๆ ทั้งนี้ ด้วยการใช้ความริเริ่มของตนและการใช้กำลังพล อีกทั้งสิ่งอุปกรณ์การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในความรับผิดชอบของตน ให้เต็มความสามารถก่อนขอการสนับสนุนจากหน่วยอื่น หรือหน่วยเหนือ

๔.๑.๑.๓ มอบภารกิจให้แก่หน่วยรอง ให้อยู่ภายในวิสัยที่สามารถทำการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงได้

๔.๑.๒ หน่วยใช้รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๔.๑.๒.๑ ส่งข่าวสารเสนอความต้องการ และสถานภาพทางการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยบังคับบัญชา และหน่วยสนับสนุนทราบอยู่เสมอ

๔.๑.๒.๒ ใช้สิ่งอุปกรณ์การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงตามความจำเป็นโดยประหยัด และอย่างมีเหตุผล

๔.๑.๒.๓ ดำเนินกรรมวิธีในการส่งกำลังบำรุงให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ

๔.๑.๓ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง รับผิดชอบในการให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยต่าง ๆ ที่ได้รับมอบตามภารกิจ และขีดความสามารถของตนความรับผิดชอบนี้หมายรวมถึง การกำกับดูแล รวมทั้งการเชื่อมหน่วยเพื่อทราบข่าวสารของหน่วยใช้ โดยนำมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาให้การสนับสนุน และการควบคุมการสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักการส่งกำลังบำรุงด้วย

๔.๒ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับต่าง ๆ

๔.๒.๑ กองทัพบก รับผิดชอบการกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิดความรับผิดชอบ และระบบการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งรับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก

๔.๒.๒ กองทัพภาค รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยในอัตราและหน่วยอื่น ๆ ที่กองทัพบกมอบหมายให้ที่ตั้ง หรือเข้าปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่

ของกองทัพภาค หรือพื้นที่ที่กองทัพบกกำหนด โดยมีกองบัญชาการช่วยรบ มณฑลทหารบกและ
จังหวัดทหารบกเป็นหน่วยปฏิบัติการสนับสนุน

๔.๒.๓ หน่วยทหารซึ่งมีหน่วยส่งกำลังบำรุงในอัตรา หรือได้รับ
หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงมาสมทบดำเนินการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ให้แก่
หน่วยรองของตนและหน่วยอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบ

**๔.๒.๔ หน่วยขึ้นตรงและหน่วยของกองทัพบก (หน่วยนอก
กองทัพภาค)** ที่มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ในพื้นที่กองทัพภาคที่๑ ให้รับการสนับสนุนทางการส่งกำลัง
บำรุงในเรื่องต่าง ๆ จากกรมฝ่ายยุทธบริการ มณฑลทหารบก หรือจังหวัดทหารบก ที่หน่วยนั้น ๆ
ตั้งอยู่ในพื้นที่

บทที่ ๓

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

กำเนิดอาเซียน (ASEAN) และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร

๑. ความเป็นมาของอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) หรือ ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ โดยมีประเทศสมาชิก ๕ ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาประเทศไทยได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ตามลำดับ จึงทำให้ปัจจุบันอาเซียน มีสมาชิก ๑๐ ประเทศ

๒. อาเซียน สู่อุตสาหกรรมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘

ปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมากทำให้อาเซียนต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนจึงเห็นพ้องกันว่า อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒” (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community) ภายในปี ๒๕๖๓ ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นมาเป็นภายในปี ๒๕๕๘

๒.๑ ประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิก ในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๒ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community)

อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงเพิ่ม เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุขสามารถแก้ปัญหาและ ความขัดแย้งโดยสันติวิธี คุณลักษณะของประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียน

มีกฎกติกาเป็นพื้นฐานภายใต้คำนิชมร่วมกัน

ความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง และมีความ รับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงที่ครอบคลุมอย่างรอบด้าน

มีพลวัตและมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศนอกอาเซียน

๒.๓ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community)

อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีเป้าหมายให้ อาเซียนเป็นตลาดและฐาน การผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือ อย่างเสรีรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น คุณลักษณะของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

มีขีดความสามารถสูงในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

สามารถบูรณาการเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก

๒.๔ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community)

มุ่งหวังประโยชน์จากการรวมกันเพื่อทำให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เอื้ออาทรและ แบ่งปันกันคุณลักษณะของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมรวมอาเซียน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม

ความยุติธรรมและสิทธิ

การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

การลดช่องว่างทางการพัฒนา

๒.๕ ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากประชาคมอาเซียน

๒.๕.๑ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้น

พื้นฐาน ป้องกันความขัดแย้งและสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิก ชำรงสันติภาพ ในภูมิภาค และมีกลไกในการควบคุมการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสดังขึ้น โดย ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ มากขึ้น

๒.๕.๒ อุปสรรคทางการค้าจะลดลงหรือหมดไป ทำให้ไทย

สามารถขยายการส่งออกสินค้าไปยังสมาชิก กลุ่มอาเซียน และการรวมเป็นตลาดเดียวกันจะช่วย ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ อีกทั้งการคมนาคมและการขนส่งระหว่างประเทศจะมีความ สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓. ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ปัญหาความยากจนจะ ลดลง โดยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีสวัสดิการทางสังคมที่มั่นคง และมี สภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

กฎบัตรอาเซียน, กลไกการบริหารและโครงสร้างองค์กรของอาเซียน

๑. กฎบัตร

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำ อาเซียนได้ลงนาม ในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทาง กฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

ภายในปี 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะเป็นสถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) จุดเด่นประการหนึ่งของกฎบัตรอาเซียน คือ การที่ข้อบทต่างๆ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้าถึงและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศสมาชิกมากยิ่งขึ้น กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 บท รวม 55 ข้อย่อย อาจสรุปบทบัญญัติที่สำคัญของกฎบัตรอาเซียนได้ ดังนี้

๑.๑ บทที่ ๑

เป้าหมายและหลักการ (Purposes and Principles) ระบุเป้าหมายของอาเซียน และหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิก ได้แก่ เป้าหมายการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค ความกินดีอยู่ดีของประชาชนความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคมและวัฒนธรรม การลดช่องว่างของการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาอย่างยั่งยืนสิ่งแวดล้อม การศึกษา ยาเสพติด การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน เป็นต้น ส่วนหลักการ ได้แก่ เรื่องอำนาจอธิปไตย การไม่แทรกแซงกิจการภายในหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล และการเคารพความแตกต่าง เป็นต้น

๑.๒ บทที่ ๒

สถานะบุคคล (Legal Personality) ให้อาเซียนมีสถานะบุคคล

๑.๓ บทที่ ๓

สมาชิกภาพ (Membership) กำหนดกฎเกณฑ์และกระบวนการในการรับสมาชิกใหม่ เช่น ต้องเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิกอาเซียนและต้องยินยอมผูกพันตามกฎบัตรและสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐสมาชิก รวมทั้งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกไว้กว้างๆ คือรัฐสมาชิกจะมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรและความตกลงต่างๆ ของอาเซียน รวมถึงหน้าที่ในการออกกฎหมายภายในเพื่อรองรับพันธกรณีด้วย

๑.๔ บทที่ ๔

องค์กรของอาเซียน (Organs) ประกอบด้วย

๑.๔.๑ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดนโยบายและมีการประชุมปีละ ๒ ครั้ง

๑.๔.๒ คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council) ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำหน้าที่เตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานระหว่าง 3 เสาหลัก เพื่อความเป็นบูรณาการในการดำเนินงานของอาเซียน และแต่งตั้งรองเลขาธิการอาเซียน

๑.๔.๓ คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Council) สำหรับ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนประกอบด้วยผู้แทนที่แต่ละประเทศสมาชิกแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ประสานงานและติดตามการดำเนินงานตามแนวนโยบายของผู้นำทั้งในเรื่องที่อยู่ภายใต้เสาหลักของตน และเรื่องที่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายเสาหลัก และเสนอรายงานและข้อเสนอแนะในเรื่องที่อยู่ภายใต้การดูแลของตนต่อผู้นำ

๑.๔.๔ องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) จัดตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน

๑.๔.๕ สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของเลขาธิการอาเซียน (Secretary General of ASEAN)

๑.๔.๖ คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives (CPR) to ASEAN) ที่กรุงจาการ์ตาโดยประเทศสมาชิกจะแต่งตั้งผู้แทนระดับเอกอัครราชทูตเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา

๑.๔.๗ สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) จัดตั้งโดยประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ

๑.๔.๘ องค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน (ASEAN human rights body - AHRB) มีหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค

๑.๔.๙ มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) มีหน้าที่สนับสนุนเลขาธิการอาเซียนและประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ของอาเซียน

๑.๕ บทที่ ๕

องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน (Entities Associated with ASEAN) ให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ที่สนับสนุนหลักการและวัตถุประสงค์ของอาเซียนตามรายชื่อในภาคผนวกของกฎบัตรได้ โดยภาคผนวกจะแบ่งประเภทองค์กรดังกล่าวเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

๑.๕.๑ องค์การรัฐสภา คือ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly- AIPA)

๑.๕.๒ องค์การภาคธุรกิจ

๑.๕.๓ องค์การภาคประชาสังคมที่ได้รับการรับรองโดยอาเซียน

๑.๕.๔ กลุ่ม think tank และองค์กรด้านการศึกษา

๑.๕.๕ องค์กรอื่นๆ โดยให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนในการปรับปรุงภาคผนวกตามข้อเสนอแนะของคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน

๑.๖ บทที่ ๖

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต (Immunities and Privileges) ระบุหลักการกว้างๆ ในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตแก่

๑.๖.๑ สำนักเลขาธิการอาเซียนและองค์กรอื่นๆของอาเซียน

๑.๖.๒ เลขาธิการอาเซียนและเจ้าหน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน

๑.๖.๓ ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิก ณ กรุงจาการ์ตา และผู้แทนของรัฐสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของอาเซียน เช่น เดินทางไปประชุมเป็นต้น โดยรายละเอียดให้เป็นไปตามข้อตกลงแยกต่างหากจากกฎบัตร

๑.๗ บทที่ ๗

กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making) หลักทั่วไปคือ ฉันทามติ (Consensus) แต่มีข้อยกเว้นได้แก่

๑.๗.๑ กรณีที่ไม่มีแนวทางมติอาจส่งเรื่องให้ผู้นำตกลงกันว่าจะใช้วิธีการใดตัดสินใจ

๑.๗.๒ กรณีที่มีข้อตกลงอื่นๆ ของอาเซียนอนุญาตให้ใช้วิธีการอื่นตัดสินใจได้ เช่นปัจจุบันมีสนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ให้ใช้คะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ได้

๑.๗.๓ กรณีที่มีการละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง ผู้นำมีอำนาจตัดสินใจด้วยวิธีการใดๆ ตามที่จะตกลงกัน เพื่อกำหนดมาตรการลงโทษนอกจากนี้ ยังให้ความยืดหยุ่นในการผูกพันตามข้อตกลงต่างๆ โดยใช้สูตรอาเซียน ลบ X (ASEAN minus X

สำหรับความตกลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมายความว่าหากประเทศสมาชิกทุกประเทศมีนั้นตามมติเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ว ประเทศที่ยังไม่พร้อมก็อาจเลือกที่จะยังไม่เข้าร่วมได้

๑.๘ บทที่ ๘

การระงับข้อพิพาท (Settlement of Disputes)

๑.๘.๑ กำหนดในหลักการให้มีกลไกการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Mechanism- DSM) สำหรับทุกเสาหลัก

๑.๘.๒ ใช้การปรึกษาหารือและการเจรจาในการระงับข้อพิพาทเป็นอันดับแรก

๑.๘.๓ ให้คู่พิพาทสามารถเลือกใช้กระบวนการไกล่เกลี่ย โดยอาจขอให้ประธานอาเซียนหรือเลขาธิการอาเซียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้

๑.๘.๔ หากความตกลงเฉพาะกำหนด DSM ไว้แล้ว ก็ให้ใช้ DSM นั้น

๑.๘.๕ หากข้อขัดแย้งไม่เกี่ยวข้องกับความตกลงของอาเซียนฉบับใดให้ใช้กลไกคณะรัฐมนตรี ที่จัดตั้งโดยสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๘.๖ หากไม่อาจหาข้อยุติในข้อขัดแย้งได้ อาจยกเรื่องให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนตัดสิน

๑.๘.๗ ให้เลขาธิการอาเซียนติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามคำแนะนำ/คำตัดสินจาก DSM ของประเทศสมาชิกและจัดทำรายงานเสนอผู้นำ

๑.๘.๘ กำหนดให้นำเรื่องการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ/คำตัดสินจาก DSM ให้ผู้นำพิจารณา และ

๑.๘.๙ กฎบัตรไม่ตัดสิทธิของประเทศสมาชิก ที่จะใช้รูปแบบการระงับข้อพิพาทตามกฎหมายประชาชาติหรือกฎหมายระหว่างประเทศอื่น

๑.๙ บทที่ ๙

งบประมาณและการเงิน (Budget and Finance) ให้มีความสำคัญกับการบริหารจัดการงบประมาณที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถตรวจสอบได้ และกำหนดเรื่องงบการบริหารงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งรัฐสมาชิกจะจ่ายเงินสนับสนุนเท่าๆ กันตามที่เป็นอยู่ใน

ปัจจุบัน และสามารถรับเงินสนับสนุนจากประเทศผู้เจรจาได้ แต่จะต้องไม่มีเงื่อนไขพิเศษ ทั้งนี้ รัฐบาลได้ระบุเรื่องกองทุนพิเศษต่างๆ เพื่อการดำเนินการของอาเซียน อาทิ การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือ การลดช่องว่างการพัฒนา ฯลฯ เพราะเป็นเรื่องที่จะต้องมีการศึกษาและกำหนดวิธีระดมทุนที่เหมาะสมต่อไป

๑.๑๐ บทที่ ๑๐

การบริหารงานและกระบวนการ (Administration and Procedure)

๑.๑๐.๑ กำหนดให้ประธานของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน คณะมนตรี

ประสานงานอาเซียน คณะมนตรีประชาคมอาเซียนและคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ตลอดจนองค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขาและองค์กรเจ้าหน้าที่อาวุโสตามที่เหมาะสมมาจากประเทศเดียวกัน (Single Chairmanship) เพื่อส่งเสริมให้การทำงานเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๑๐.๒ การเพิ่มบทบาทประธานในการ

เป็นผู้ส่งเสริมผลประโยชน์ของอาเซียนและผู้ผลักดันการสร้างประชาคมอาเซียน

เป็นผู้ส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในแง่การนำนโยบายของอาเซียนเข้าไปผนวกไว้ในนโยบายระดับชาติของรัฐสมาชิก และการส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอกภูมิภาค

ทำให้อาเซียนสามารถจัดการวิกฤตการณ์และสถานการณ์เร่งด่วนที่มีผลกระทบต่ออาเซียนได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

๑.๑๑ บทที่ ๑๑

อัตลักษณ์และสัญลักษณ์ของอาเซียน (Identity and Symbols) กำหนดให้อาเซียน มีหน้าที่ในการส่งเสริม

๑.๑๑.๑ **อัตลักษณ์** ซึ่งหมายถึงการสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของอาเซียนในหมู่ประชาชนและ

๑.๑๑.๒ **สัญลักษณ์** ได้แก่ คำขวัญ (วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียวประชาคมเดียว) ธงและดวงตราอาเซียน วันอาเซียน (วันที่ ๘ สิงหาคมของทุกปี) และเพลงอาเซียน

๑.๑๒ บทที่ ๑๒

ความสัมพันธ์กับภายนอก (External Relations) มีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑.๑.๒.๑ ให้อาเซียนเป็นผู้ผลักดันหลักในการรวมกลุ่มระดับภูมิภาค ที่อาเซียนริเริ่มขึ้น และเน้นการเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในโครงสร้างความสัมพันธ์ระดับภูมิภาค

๑.๑.๒.๒ ให้ประเทศสมาชิกพยายามหาทำที่ร่วมในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ

๑.๑.๒.๓ กำหนดให้ประเทศผู้ประสานงาน (Country Coordinator) มีหน้าที่ประสานงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา หรือองค์กรระหว่างประเทศอื่น โดยมีคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่ 3 หรือองค์กรระหว่างประเทศ (ASEAN Committees in Third

Countries and International Organizations) เป็นผู้สนับสนุนการทำงานโดยเฉพาะการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศที่คณะกรรมการนั้นตั้งอยู่

๑.๑.๒.๔ ให้รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในฐานะองค์กรความร่วมมือเฉพาะสาขาเป็นผู้ดูแลความสอดคล้องและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของการดำเนินความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียน

๑.๑.๒.๕ ให้อำนาจคณะมนตรีประสานงานอาเซียนแต่เพียงองค์กรเดียว ในการกำหนดสถานะความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับประเทศหรือองค์กรภายนอกโดยที่ประชุมรัฐมนตรีอื่นๆ สามารถเชิญประเทศหรือองค์กรภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นครั้งคราว และ

๑.๑.๒.๖ ให้การรับรองเอกอัครราชทูตที่ประเทศอื่นแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนประจำอาเซียน

๑.๑๓ บทที่ ๑๓

บทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติสุดท้าย (General and Final Provisions) กำหนดเรื่องพันธกรณีของประเทศสมาชิกในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กฎบัตร และความตกลงต่างๆ ของอาเซียน การมีผลใช้บังคับของกฎบัตรเมื่อทุกประเทศให้สัตยาบันการภาคยานุวัติของประเทศสมาชิกใหม่ ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าจะเปิดให้เฉพาะประเทศติมอร์เลสเตเท่านั้น การแก้ไขกฎบัตร การทบทวนกฎบัตร ๕ ปี หลังจากกฎบัตรมีผลใช้บังคับหรือตามที่ผู้นำกำหนด การตีความกฎบัตร ซึ่ง HLTf จะต้องหารือเรื่องกลไกที่เหมาะสมต่อไปการกำหนดให้ความตกลงอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีผลใช้บังคับต่อไปและให้กฎบัตรมีผลเหนือกว่าความตกลงในกรณีที่มีความขัดแย้งกันกรณีสิทธิ์

ในทรัพย์สินของอาเซียนกบฏบัตรอาเซียนมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ กล่าวคือ หลังจากที่ประเทศสมาชิกครบทั้ง ๑๐ ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกบฏบัตร และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ – ๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทยเป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากกบฏบัตรมีผลบังคับใช้

อาเซียน (ASEAN) กับการก้าวสู่ความเป็น ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี ๒๕๕๘

ปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมากทำให้ต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆ เช่น โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง และขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำในกลุ่มอาเซียนจึงควรร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒ ” (Declaration of ASEAN Concord II) ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๙ เมื่อตุลาคม ๒๕๔๖ ที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี ๒๕๖๓ ซึ่งต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๑๒ เมื่อมกราคม ๒๕๕๐ ที่เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นมาเป็นภายในปี ๒๕๕๘ ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมกลุ่ม ของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือกับสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประชาคมอาเซียนจะประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-SecurityCommunity, APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community,AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community, ASCC)

บริบทของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน ๕ ของสมาชิกผู้ก่อตั้งและเป็นจุดกำเนิดของอาเซียน ไทยมีบทบาทอย่างแข็งขันในกิจกรรมของอาเซียนตลอดมา รวมทั้งยังมีส่วนผลักดันให้อาเซียนมีโครงการความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ระหว่างประเทศ อาทิ การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่เดียวกันอาเซียนก็มีความสำคัญต่อประเทศไทยโดยนอกจากจะสร้างพันธมิตรและความเป็นปึกแผ่น ตลอดจนเสถียรภาพและสันติภาพในภูมิภาคแล้ว ยังช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองในการเจรจาระหว่างประเทศ และร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาข้ามชาติ และการพัฒนาขั้นพื้นฐานต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมภายในอาเซียนได้เปิดโอกาสให้มีการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งนาผลดีมาสู่เศรษฐกิจของประเทศไทยและของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยส่วนรวม

๑. ความสัมพันธ์กับประเทศไทย

๑.๑ ประเทศไทยได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า ด้วยการได้ลดหย่อนอัตราภาษีศุลกากร

๑.๒ ด้านอุตสาหกรรม ไทยได้รับสิทธิในการผลิตเกลือหิน และ โซดาแอสตัวถักรถยนต์

๑.๓ ด้านการธนาคาร จัดตั้งบรรษัทการเงินของอาเซียน จัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการประกันภัยแห่งอาเซียน

๑.๔ ด้านการเกษตร การสำรองอาหารเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โครงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โครงการปลูกป่า

๑.๕ ด้านการเมือง สมาชิกของอาเซียนช่วยแบ่งเบาภาระของประเทศไทยเกี่ยวกับปัญหาผู้อพยพ

๑.๖ ด้านวัฒนธรรม มีโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิก ทำให้แต่ละประเทศมีความเข้าใจดีต่อกัน

ประเทศไทยมีบทบาทเชิงรุกทั้งในแง่การก่อตั้งและการพัฒนาให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีความสำเร็จ เพื่อให้เป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญของภูมิภาคนี้ ในส่วนของการก่อตั้ง

ไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ในส่วนของการพัฒนา ไทยยังมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

มีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพในกัมพูชา

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) ในปี พ.ศ.

๒๕๓๕

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือ ARF- ASEAN Regional Forum ซึ่งเป็นเวทีที่ใช้พูดคุยปัญหาความมั่นคงในภูมิภาค ในปี พ.ศ.

๒๕๓๗

ความริเริ่มเชิงนโยบายใหม่และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี พ.ศ. ๒๕๔๐

การก่อตั้งในช่วงนั้นเกิดขึ้นท่ามกลางความคุกกรุ่นของสงครามเย็นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างประเทศมหาอำนาจในโลกเสรีประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ท่ามกลางความหวาดวิตกของประเทศในโลกเสรีประชาธิปไตยอย่างสหรัฐอเมริกาที่ห่วงเกรงถึงการแพร่ขยายของแนวคิดคอมมิวนิสต์ของรัฐเซียและจีนที่จะครอบคลุมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามทฤษฎีโดมิโน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอาเซียนได้มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาสำคัญในภูมิภาคนี้ เช่น กรณีเวียดนามรุกรานกัมพูชาเมื่อเดือนธันวาคม 1978 (พ.ศ. ๒๕๒๑) โดยอาเซียนได้ปฏิเสธความชอบธรรมของรัฐบาลในพนมเปญที่ตั้งคณะรัฐบาลด้วยการยึดครองของกองทัพเวียดนาม พร้อมกับเรียกร้องให้เวียดนามถอนทหารออกจากกัมพูชาในเดือนกันยายน 1989 (พ.ศ. ๒๕๓๒) หรือการก่อตั้งการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเออาร์เอฟ ภายหลังความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกัมพูชาในปี 1993 (พ.ศ. ๒๕๓๖) เพื่อให้เป็นเวทีที่ขยายกว้างขึ้นในการหารือประเด็นเรื่องความมั่นคงส่วนในประเด็นเศรษฐกิจ อาเซียนได้มีการบรรลุข้อตกลงในการก่อตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟต้า) จากการประชุมสุดยอดที่สิงคโปร์ในปีเดียวกัน และหลังจากนั้นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ก็ได้กำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดยมุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน เงินทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี 2020 (พ.ศ. ๒๕๖๓) พร้อมมุ่งที่จะจัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นฐานการผลิต โดยจะริเริ่มกลไกและมาตรการใหม่ๆ ในการปฏิบัติตามข้อริเริ่มทางเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว และให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน อันได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ

CLMV เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนา และช่วยให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมในกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดการเงิน และตลาดเงินทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคม กรอบความร่วมมือด้านกฎหมาย การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือ การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 4 ปี ๒๕๓๕ (ค.ศ. 1992) ได้เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน

มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area – AFTA) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในฐานะที่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญเพื่อป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก

โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้าและการลดภาษีและอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มีใช้ภาษี รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี

ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ (ค.ศ. 1997) อาเซียนได้เสริมสร้างความแข็งแกร่งของความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเงิน โดยได้มีการแถลง ASEAN Vision 2020 ซึ่งต่อมาได้กำหนดให้มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) ภายในปี ๒๕๖๓ (ค.ศ. 2020) รวมทั้งได้ริเริ่มการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน (ASEAN Finance Ministers’ Meeting – AFMM)^{1/} และความร่วมมือกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ในช่วงการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ ปี ๒๕๕๐ (ค.ศ. 2007) ณ ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบที่จะให้เร่งการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากปี ๒๕๖๓ (ค.ศ. 2020) เป็นปี ๒๕๕๘ (ค.ศ. 2015) โดยได้ร่วมลงนามในแผนการดำเนินงานไปสู่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint – AEC Blueprint) ในช่วงการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ ที่สิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนยังได้ให้การรับรองกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งกรอบทางสถาบันและกฎหมายสำหรับอาเซียนในการเป็นองค์กรระหว่างประเทศชั้นนำในภูมิภาค โดยกฎบัตรอาเซียนจะมีผลบังคับใช้หลังประเทศสมาชิกทุกประเทศให้สัตยาบัน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) กับงานด้านความมั่นคง

เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งมีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ มีเครื่องมือหลักคือ "คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน" ซึ่งเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ของไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ นอกจากนี้ยังมีกลไกสำคัญอีกกลไกหนึ่งคือ "การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน" หรือ ADMM(ASEAN Defense Ministers Meeting) และ "การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา"หรือ ADMM-Plus ซึ่งมีประเทศสมาชิกประกอบด้วย สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศคู่เจรจา 8 ประเทศ คือ สหรัฐฯ จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ที่ได้มีการกำหนดหัวข้อในความร่วมมือเพื่อเตรียมการเป็นประชาคมอาเซียนไว้ ๕ ด้าน ในการประชุม ADMM-Plus ครั้งแรกที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนามเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วย

๑. ด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)

๒. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations)

๓. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief)

๔. การแพทย์ทหาร (Military Medicine)

๕. การต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter-Terrorism)

ในปัจจุบันกระทรวงกลาโหมของไทย กำลังปรับตัวปรับองค์กร เช่น จัดตั้งกองอาเซียน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม เป็นต้น ตลอดจนปรับแผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ความเป็นกลาโหมอาเซียน เช่น พัฒนาการฝึกและศึกษาของกำลังพลในกองทัพ ในด้านการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของชาติในอาเซียน ตลอดจนบูรณาการแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของกระทรวงกลาโหมและหน่วยขึ้นตรงให้สามารถรองรับภารกิจและความรับผิดชอบเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ของกองทัพอาเซียน ที่ได้มีการจัดทำไว้ก่อนแล้ว เช่น การประชุมผู้บัญชาการทหารสูงสุดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ACDFIM : ASEAN Chief of Defense Forces Informal Meeting) การแข่งขันปืนอาเซียน การประชุมเจ้ากรมข่าวทหารอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ในเวลานี้จึงเกิดคำถามขึ้นมาว่า ภัยด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนมีอะไรบ้าง แล้วกองทัพอาเซียนจะต้องเตรียมความพร้อมอย่างไรบ้าง เพื่อรับมือกับสิ่งดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดร.ศร.สุเนตร ชุตินธรานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงภัยด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนในอนาคตมีอยู่ ๓ ประการคือ ๑. ภัยด้านความมั่นคงของมนุษย์ ๒. ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ๓. การแผ่ขยายอำนาจของประเทศมหาอำนาจนอกภูมิภาค

สิ่งแรก ที่ประชาคมอาเซียนจะต้องเผชิญ คือ ภัยด้านความ มั่นคงของมนุษย์ทั้งนี้ เพราะในปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียน มีความแตกต่างทางเศรษฐกิจอย่างมาก อาเซียนมีประเทศที่ประชากรมีรายได้สูงติดอันดับโลกอย่างสิงคโปร์และบรูไน ในขณะที่เดียวกันก็มีประเทศสมาชิกที่มีประชากรยากจนอย่างมากด้วยเช่นกัน ความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจนี้เองที่จะทำให้เกิดการการหลั่งไหลและการเคลื่อนย้ายของประชากรจากประเทศสมาชิกที่ยากจนไปสู่ประเทศสมาชิกที่ร่ำรวย เพื่อแสวงหาชีวิตและโอกาสที่ดีกว่า การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานครั้งใหญ่นี้จะทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงของมนุษย์มากมายทั้งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาการขยายตัวของเครือข่ายก่อการร้ายสากล ปัญหาเสพติด ปัญหาการก่อกำเริบของกลุ่มแก๊งค์อิทธิพลเหนือชนชาติของตนในดินแดนประเทศอื่น เหมือนเช่นที่เคยเกิดขึ้นในสหภาพยุโรป อันส่งผลให้กลุ่มมาเฟียจากยุโรปตะวันออกเข้าไปแผ่ขยายอิทธิพลในยุโรปตะวันตก หรือกรณีกลุ่ม "โรฮิงยา" (Rohingya) ที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาการก้ำกัมนุษย์ที่สามารถกระทำได้ง่ายขึ้นเมื่อเส้นแบ่งเขตแดนของประเทศสมาชิกอาเซียนได้จางหายไปกับความเปราะบางของประชาคมอาเซียนปัญหาด้านสาธารณสุขเป็นภัยด้านความมั่นคงของมนุษย์ที่จะต้องจับตามองเช่นกัน เพราะประชาชนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเหล่านี้ จะนำโรคภัยไข้เจ็บนานาชนิดติดตัวไปยังประเทศอื่น รวมไปถึงการก่อมลภาวะทางสาธารณสุขขึ้น ในประเทศที่ตนอพยพไปอยู่อันเนื่องมาจากความยากจนและด้อยการศึกษา เช่นการกำเนิดสเต็มใหม่ ๆ ขึ้นในชุมชนเมือง การละเลยสุขภาพตลอดจนสุขอนามัย จนอาจก่อให้เกิดโรคระบาดครั้งใหญ่ขึ้นในทศวรรษหน้าได้ เช่น การแพร่ระบาดของไข้หวัดนกที่อาจกลับมาสู่กลุ่มประเทศอาเซียนอีกครั้ง หากปราศจากความระมัดระวังในการโยกย้ายถิ่นฐานนอกจากนี้การรวมตัวของประชาคมอาเซียนยังอาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในหลายๆ ด้านซึ่งผลของความไม่เท่าเทียมนี้จะตกอยู่กับประเทศสมาชิกที่ด้อยโอกาส ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในปัจจุบันคือกรณีการบริหารน้ำในลุ่มน้ำโขง ซึ่งแต่ละประเทศพยายามแสวงหาประโยชน์ของตนเองโดยไม่นำพาต่อความเสียหาย ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศสมาชิกอื่นหรือต่อสถานะสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค หรือกรณีการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ที่หากปราศจากการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะกลายเป็นปัญหาอีกปัญหาหนึ่ง

ของอาเซียนในอนาคตปัญหาด้านความมั่นคงอีกปัญหาหนึ่งที่ประชาคมอาเซียนจะต้องเผชิญก็คือภัยพิบัติจากธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหานี้เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ประชาคมจะต้องรับมือแนวทางแก้ไขร่วมกัน เพราะจากสถิติที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความรุนแรง จำนวนกว่าครึ่งหนึ่งในโลกเกิดขึ้นในภูมิภาคนี้แทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์สึนามิในไทยและอินโดนีเซียเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ พายุไซโคลนนาร์กิสในพม่า การระเบิดของภูเขาไฟ "เมอราปี" (Merapi) และแผ่นดินไหวในเมืองยอกยาคาร์ต้าและบันดุงของอินโดนีเซีย พายุไต้ฝุ่นในเวียดนามและฟิลิปปินส์ น้ำท่วมครั้งใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประเทศไทย ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ปัญหาด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ทำให้งองทัพอากาศของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนปรับบทบาทจากการเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาอำนาจอธิปไตย มาสู่ความเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากภัยธรรมชาติ ซึ่งในอนาคตกองทัพอาเซียนจะมีบทบาทอย่างมากในการทำหน้าที่ปฏิบัติการด้านบรรเทาสาธารณภัย ซึ่ง ณ เวลานี้กองทัพอากาศอาเซียนได้เตรียมการในเรื่องนี้ค่อนข้างมากแล้ว ดังจะเห็นได้จากความร่วมมือด้านต่างๆ เช่น การจัดทำเอกสาร "แนวความคิดว่าด้วยการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ" ที่กระทรวงกลาโหมอินโดนีเซียเป็นผู้ร่างขึ้นมา รวมไปถึงความร่วมมือในการฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยมากมายที่เกิดขึ้นในห้วงสองสามปีที่ผ่านมา เช่น การฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพอาเซียนครั้งที่ ๑ (AHX : ASEAN Humanitarian Assistance and Disaster Relief Exercise) เมื่อเดือนตุลาคมของปี พ.ศ.๒๕๕๔ ณ ฐานทัพอากาศ ประเทศสิงคโปร์ การฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยร่วมระหว่างกองทัพไทยและมาเลเซียภายใต้รหัส JCEX THAMAL 2011 (Joint Combined Exercise Thailand and Malaysia 2011) และการฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยไทย-กัมพูชาที่เพิ่งเสร็จสิ้นไปในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามคำริของผู้บัญชาการทหารสูงสุดของไทย นอกจากนี้ยังมีการเตรียมการฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพอาเซียนครั้งที่ ๒ ที่ประเทศบรูไนในปี พ.ศ.๒๕๕๖ ภัยความมั่นคงอีกรูปแบบหนึ่งของประชาคมอาเซียนที่ รศ.ดร.สุนทร กล่าวถึงคือการขยายอำนาจของประศมหาอำนาจต่างๆ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากอาเซียนในปัจจุบันเกิดช่องว่างทางอำนาจขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยสังเกตได้จากการที่ไม่มีประศมหาอำนาจใดสามารถสั่งการอาเซียนได้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา ทำให้มหาอำนาจพยายามใช้อำนาจในรูปแบบต่างๆ เช่น ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจเทคโนโลยี ความรู้ ซึ่งถือเป็นอำนาจเชิงอ่อนโยน (Soft Power) หลังไหลเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างไม่ขาดสาย ทั้งจาก จีน สหรัฐฯ รัสเซีย อินเดียและสหภาพยุโรป รวมถึงการขยายตัวศึบคลานเข้ามาทางด้านการทหารในรูปของการฝึกซ้อม

การค้าอาวุธ การสนับสนุนยุทธโศปกรณ์ต่างๆ ทั้งในรูปแบบการให้เปล่าและรูปแบบเงินกู้ระยะยาว จนทำให้เกิดการถ่วงดุลทางอำนาจของมหาอำนาจในเอเชียอย่างชัดเจนนอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์ที่ไม่มีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นในพม่า เมื่อประธานาธิบดีบารัก โอบามาเดินทางไปเยือนพม่าเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีครั้งที่ 2 ภายหลังจากที่เดินทางมาเยือนไทย เป็นการแสดงให้เห็นว่า ความขัดแย้งกรณีสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยในพม่า จะไม่เป็นอุปสรรคด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอีกต่อไป อีกทั้งพม่าจะไม่ถูกผลักให้ออกจากสังคมโลกแต่จะค่อยๆ ถูกดึงกลับเข้ามาอย่างช้าๆ บนพื้นฐานของการมีผลประโยชน์ร่วมกันการกลับมาสู่ภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนเอเชียและแปซิฟิกของสหรัฐฯ นั้น เนื่องมาจากนโยบาย"การปรับสมดุล" (Rebalancing Policy) ซึ่งเป็นนโยบายที่พยายามปรับสมดุลความสัมพันธ์กับประเทศในตะวันออกกลางและอัฟกานิสถาน กับ ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ภายหลังจากที่สหรัฐฯ ได้ทุ่มเททรัพยากรและความสนใจไปยังภูมิภาคตะวันออกกลาง นับตั้งแต่เหตุการณ์ 9/11 ในปี พ.ศ.2544 ส่งผลให้ละเลยความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเกือบจะสิ้นเชิง ดังนั้นสหรัฐฯ ภายใต้อการบริหารงานของประธานาธิบดีโอบามา จึงพยายามที่จะหันมาฟื้นฟูความสัมพันธ์กับประเทศเหล่านี้ขึ้นมาใหม่ เพราะประเทศพันธมิตรดั้งเดิมในภูมิภาคนี้ ไม่ว่าจะเป็น ไทย ฟิลิปปินส์ ที่เคยเดินเคียงบ่าเคียงไหล่กับสหรัฐฯ มาตั้งแต่ยุคสงครามเย็น ล้วนแต่กำลังมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้นในภูมิภาคนี้ทั้งสิ้น อีกทั้งยังไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า สหรัฐฯ มีส่วนสำคัญในการสร้างประวัติศาสตร์เอเชียแปซิฟิกในรอบหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา การกลับมาของสหรัฐฯ ในครั้งนี้จึงต้องจับตามองอย่างใกล้ชิดในขณะที่เดียวกันเงินก็กำลังขยายวงอำนาจเข้าสู่ประเทศพม่าและเวียดนาม ซึ่งเคยเป็นคู่สงครามและความขัดแย้งในอดีต เพื่อหาทางถ่วงดุลอำนาจกับชาติตะวันตก ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้จึงไม่ได้อยู่ที่ว่ามหาอำนาจจะเข้ามาอย่างไร แต่อยู่ที่ว่าประชาคมอาเซียนจะวางตัวอย่างไร ในเมื่อปัจจุบันอาเซียนเองก็ยังมีปัญหากับมหาอำนาจดังกล่าวอยู่ไม่น้อย เช่น ปัญหาข้อพิพาทในหมู่เกาะทะเลจีนใต้ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรน้ำมันที่นับวันจะหาได้ยากยิ่งในปัจจุบัน หรือปัญหาการเดินเรือในลำน้ำโขง เป็นต้นปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสิ่งที่กองทัพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องเตรียมการรับมืออย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหากใช้รูปแบบของกองทัพ "อียู" ในสหภาพยุโรปเป็นแบบแผนแล้วจะเห็นได้ว่าการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเกิดขึ้น กองทัพจะรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว ความขัดแย้งทางทหารบริเวณแนวชายแดนจะลดลงหรือหากจะเกิดขึ้นก็จะถูกจำกัดขอบเขต ให้เป็นความขัดแย้งในระดับพื้นที่ กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำมาใช้เสมือนกองกำลังเฉพาะกิจในการจัดการปัญหาภายในอาเซียนเองไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนของประเทศสมาชิก ปัญหาโจรสลัดในช่องแคบมะละกาปัญหาการก่อ

การร้าย หรือปัญหาด้านสาธารณสุขทั้งภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำมือของมนุษย์และภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติ ตลอดจนภารกิจทางทหารอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสงครามหรือ MOOTW(Military Operations Other Than War)นอกจากนี้กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำไปใช้ในการจัดการด้านความมั่นคงนอกภูมิภาคที่มีผลประโยชน์ของอาเซียนทับซ้อนอยู่ เช่น ภารกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติหรืออาจเป็นกรอบของอาเซียนเองในอนาคต รวมไปถึงภารกิจการปราบปรามโจรสลัดในโซมาเลีย เป็นต้นจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทกองทัพของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะถูกทำให้เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม กองทัพจะถูกทำให้มีความเป็น "สากล" หรือที่ รศ.ดร.สุรชาติบำรุงสุข ให้คำจำกัดความว่า ".. ต่อไปกองทัพจะต้อง Go Inter .." นายทหารทั้งระดับสัญญาบัตรและประทวนจะต้องมีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับทหารชาติอาเซียนอื่นๆ ได้ นายทหารฝ่ายเสนาธิการจะต้องเรียนรู้แนวคิดและหลักนิยมของกองทัพอาเซียนเป็นหลักมากกว่าแนวคิดและหลักนิยมของกองทัพประเทศตนเพียงกองทัพเดียว ระบบอาวุธยุทโธปกรณ์ของอาเซียนจะถูกหลอมรวมให้เป็นระบบที่สามารถเชื่อมต่อถึงกันและสามารถทดแทนกันได้เมื่อจำเป็นในขณะเดียวกันบังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพประเทศสมาชิกอาเซียนต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สั่งการและบังคับบัญชาหน่วยต่างๆ ที่มาจากประเทศสมาชิก เหมือนเมื่อครั้งที่พลเอกทรงกิตติ จักกาบาตร์ พลเอกบุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด และพลเอกวินัย ภัททิยกุล อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม เคยกระทำมาแล้วในภารกิจรองผู้บัญชาการกองกำลังนานาชาติและผู้บัญชาการกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ (FC : Forces Commander)ในติมอร์ตะวันออก รวมทั้ง พลเรือตรีธานี นทร์ ลิขิตวงศ์ ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บัญชาการกองกำลังทางเรือของ "กองเรือเฉพาะกิจผสม 151" (CTF151) ในภารกิจปราบปรามโจรสลัดในอ่าวเอเดน น่านน้ำโซมาเลียสิ่งต่างๆ เหล่านี้นับเป็นความท้าทายที่กองทัพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องเผชิญในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะเมื่อเงื่อนไขเวลาของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และเงื่อนไขของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ถูกนำมาผูกยึดติดกัน กองทัพยังต้องเร่งระดมสรรพกำลังและเตรียมกำลังพลให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อเป็นกองทัพอาเซียนอันทรงประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการร่วมกันพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก และพร้อมที่จะก้าวเดินไปด้วยกันในการเผชิญหน้าท้าทายกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต ดังคำขวัญของอาเซียนที่ว่า"หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม" (One Vision, One Identity, One Community)

บทบาทของหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศไทย กับการดำเนินการให้ ความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

พัฒนาการของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ได้มีความก้าวหน้าไปอย่างมาก ภายหลังจากที่ได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียนหรือธรรมนูญอาเซียนในปี ๒๕๕๑ เพื่อวางกรอบทางกฎหมาย และโครงสร้างองค์กร ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Blueprints) ในทั้ง ๓ เสาหลัก คือ

การเมืองและความมั่นคง

เศรษฐกิจและสังคม

วัฒนธรรม

โดยมีเป้าหมายหลักในการรวมตัวที่สำคัญ คือ การสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาส และรับมือกับสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จากการพัฒนาการดังกล่าว แต่ละเสาหลักได้จัดตั้งองค์กรในระดับต่างๆ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนดังกล่าว เช่น กระทรวงกลาโหมประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดตั้งการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Minister Meet : ADMM) และมีการเริ่มแนวคิดครั้งแรกโดยเจ้าหน้าที่ในระดับ กระทรวงกลาโหม เข้ามาประชุมร่วมกันที่ประเทศมาเลเซีย เมื่อปี ๒๕๔๕ และจากนั้นได้มีการพัฒนาการ มาโดยต่อเนื่อง และได้ขยายความร่วมมือกับกระทรวงกลาโหมประเทศคู่เจรจาอีก ๘ ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ อินเดีย รัสเซีย และนิวซีแลนด์ โดยได้จัดการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน และรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defense Minister – Plus : ADMM – Plus) ซึ่งการดำเนินการทั้ง ๒ กรอบการประชุม คือ ADMM และ ADMM-plus ได้นำไปสู่การจัดตั้ง Concept Paper ที่ทางกระทรวงกลาโหม จะต้องดำเนินการในปัจจุบันมีเอกสารที่สำคัญ จำนวน ๕ ฉบับ คือ

๑. เอกสารแนวความคิดว่าด้วยการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหาร
อาเซียน ในการให้ ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Concept Paper on the

Use of ASEAN Military Assets and capacities in Humanitarian Assistance and Disaster Relief) ซึ่งยกร่างโดย กระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย

๒. เอกสารแนวความคิดว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคม ในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Concept Paper on the Use of ASEAN Defense Establishments and Civil Society Organizations (CSOs) Cooperation on Non-Traditional Security) ซึ่งยกร่างโดย กระทรวงกลาโหมไทย

๓. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ว่าด้วยความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน (ADMM Concept Paper on Establishing ASEAN Defense Industry Collaboration) ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมมาเลเซีย

๔. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ว่าด้วยการจัดตั้งเครือข่าย ศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน (ADMM Concept Paper on Establishing of ASEAN – Peacekeeping–Centers–Network) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมไทยและกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย

๕. เอกสารแนวความคิดและแผนงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน กับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (ADMM-Plus Concept Paper and Initial Workplan of the Experts’ working Group on HADR) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมเวียดนามและกระทรวงกลาโหมจีน

๖. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน กับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศ คู่เจรจาว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล (ADMM-Plus Concept Paper on Maritime Security Expert Working Group) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมมาเลเซียและกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย

๗. แผนงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน กับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ระหว่างปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๖ (ADMM-Plus work Plan of the Experts’ Working Group on Peacekeeping Operations ๒๐๑๑ – ๒๐๑๓) ซึ่งร่วม ยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมฟิลิปปินส์และกระทรวงกลาโหมนิวซีแลนด์

๘. **แผนงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน** กับรัฐมนตรีกลาโหมคู่เจรจาว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทางทหาร (ADMM-Plus Concept Workplan on Experts' Working Group on Military Medicine) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์และกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น

๙. **เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน** กับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศ คู่เจรจาว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (ADMM-Plus Concept Paper on Experts' Working Group on Counter-Terrorism) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซียและกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ

จากการพัฒนาการดังกล่าว ทำให้กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินการให้สอดคล้อง โดยกระทรวงกลาโหมอยู่ระหว่างการจัดทำแนวทางในการปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. **ปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม** ในการรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

๒. **การจัดตั้งกลุ่มงานด้านกฎหมายของกระทรวงกลาโหมเกี่ยวกับงานด้านอาเซียน**

๓. **การบูรณาการกิจกรรมอาเซียนที่มีอยู่แล้ว** เช่น ผู้บัญชาการเหล่าทัพอาเซียน ยิงปืนอาเซียน เจ้ากรมยุทธการทหารอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ โดยมอบให้กองบัญชาการกองทัพไทยเป็นผู้บูรณาการ

๔. **การจัดทำแผนงานงบประมาณด้านกิจการอาเซียน** โดยเฉพาะงานการฝึก ร่วมในปี ๒๕๕๖ ของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญ (Experts' Working Group : EWGs) ทั้ง ๕ ด้านและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แยกออกจากงานงบประมาณและมีการจัดตั้งคําขอในระดับกระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินการด้านงบประมาณเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวต่อไปในอนาคต

๕. **การเพิ่มประสิทธิภาพ และจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวกับการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ** เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพกรมกิจการชายแดนทหาร สำนักงานประสานภารกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานผู้ช่วยทูตทหาร การจัดตั้งกองความมั่นคงชายแดนในระดับกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

๖. การส่งมอบภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจการป้องกันประเทศ และการสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานราชการอื่นๆ ทาหน้าที่แทนทหาร เช่น การป้องกันชายฝั่ง งานด้านจับกุมผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง จับกุม ยาเสพติดตามแนวชายแดน

๗. การปรับปรุงหน่วย ยุทโธปกรณ์ บุคลากร ให้มีความเป็นสากลและสามารถรองรับการจัดตั้ง กองกำลังอาเซียนในอนาคต เช่น ภารกิจลาดตระเวนในช่องแคบมะละกา การปราบปรามโจรสลัดในอ่าว เอเดน ชุดช่วยเหลือผู้ประสบภัยขนาดเล็กด้าน Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR

๘. การปรับปรุงแผนการป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม โดยเฉพาะในกรณีส่งมอบภารกิจ การป้องกันชายแดนให้กับตำรวจตระเวนชายแดน และกรณีการส่งมอบภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจการป้องกันประเทศให้กับหน่วยราชการอื่นๆ

๙. การเสนอแผนงานและงบประมาณที่ต้องการ ๓ ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ ในการดำเนินการในส่วน ที่เกี่ยวข้องในข้อ ๕ – ๘

๑๐. พิจารณาจัดหางบประมาณหรือทุนเพื่อการวิจัยของกระทรวงกลาโหมอาเซียน

๑๑. ยกระดับศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันป้องกันประเทศ เป็นศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ในระดับกระทรวงกลาโหม

จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในข้อ ๑ และ ๒ นั้น จะเป็นงานที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับนโยบาย โดยมีหน่วยงานเกี่ยวข้องที่สำคัญ คือ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม และกรมพระธรรมนูญ ที่จะดำเนินการในการพิจารณาแก้ไขกฎหมายร่างกฎระเบียบ และ ประสานหน่วยงานในระดับกระทรวง เช่น กระทรวงต่างประเทศ สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานในระดับปฏิบัติของกระทรวงกลาโหม ในการจัดทำแผนงานต่างๆ ขึ้นรองรับ ซึ่งการดำเนินการ ที่สำคัญในระยะแรกปี ๒๕๕๕ ให้แล้วเสร็จ คือ การปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม ให้ครอบคลุมการดำเนินการในกรอบอาเซียน โดยงานในระยะต่อไปที่สำคัญ คือ การจัดตั้งกลุ่มงาน ด้านกฎหมายของอาเซียน พิจารณากฎระเบียบที่สำคัญ ซึ่งที่จะเกิดขึ้น เช่น กลไกรองรับข้อพิจารณาตาม กฎบัตรอาเซียน แนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct CoC) เป็นต้น

การดำเนินการเพื่อบูรณาการงานในอาเซียนในข้อ ๓ นั้น เป็นการดำเนินการในกรอบอาเซียนที่สำคัญที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว และจะดำเนินการต่อไปในอนาคต ซึ่งกองบัญชาการกองทัพ

ไทย เป็นองค์กรที่สำคัญ ที่จะต้องบูรณาการการดำเนินการของเหล่าทัพเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยให้มีการประสานสอดคล้องกับการดำเนินการของหน่วยงานในระดับนโยบาย

การดำเนินการภายใต้เอกสารแนวความคิดต่างๆ ในกรอบการประชุม ADMM และ ADMM-Plus ในข้อ ๔ เป็นการถ่ายทอดความร่วมมือลงสู่การปฏิบัติโดยเฉพาะในปี ๒๕๕๖ นั้น จะมีการฝึกร่วมภายใต้เอกสารดังกล่าวจำนวนมาก ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงและจะกระทบต่อภารกิจประจำของหน่วยดังนั้นแนวทางในการดำเนินการ คือ การจัดทำแผนงาน โครงการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเพิ่มเติมโดยกระทรวงกลาโหม ซึ่งหากกระทรวงกลาโหมได้จัดทำเป็นแนวทางเรียบร้อยแล้ว การดำเนินการต่อไปในอนาคตจะไม่ประสบปัญหายุ่งยากมากนัก

แนวทางในข้อ ๕ - ๘ เป็นการปรับปรุงภารกิจการจัดเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ เป็นเรื่องที่จะเอื้ออำนวยและมีความสำคัญเป็นอย่างสูง เนื่องจากกระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ มีกำลังพลและยุทธโศปกรณ์จำนวนมาก และได้รับมอบหมายภารกิจที่หลากหลายและมีความสำคัญต่อประเทศมาก อย่างไรก็ตามการดำเนินการในด้านนี้มีความจำเป็นอย่างสูง ซึ่งแนวทางต่างๆ นั้น น่าจะมีทิศทางในการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. กระทรวงกลาโหม ต้องเพิ่มระดับความไว้วางใจระหว่างกลาโหมไทย และกลาโหมประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีความโปร่งใส และสามารถแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ซึ่งกระทรวงกลาโหมจะต้องเพิ่มบุคลากรและงบประมาณให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒. กระทรวงกลาโหมต้องส่งมอบภารกิจที่ไม่ใช่งานในด้านการป้องกันประเทศให้กับหน่วยงานอื่นๆ ในการดำเนินการ เช่น การป้องกันชายฝั่ง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ การจับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การปราบปรามยาเสพติดตามแนวชายแดน

๓. การปรับปรุงหน่วย บุคลากร ยุทธโศปกรณ์ การฝึกให้มีความทันสมัย เพื่อเตรียมการในการจัดตั้งกองกำลังอาเซียน และการปฏิบัติการกิจสหประชาชาติหรือภารกิจอื่นๆ ในภูมิภาคที่สำคัญ เช่น การลาดตระเวนร่วมในช่องแคบมะละกา การปราบโจรสลัดในอ่าวเอเดน และการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ รวมทั้งการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ โดยในเบื้องต้นให้จัดเตรียมชุดช่วยเหลือผู้ประสบ ภัยพิบัติขนาดเล็ก เช่น ชุดแพทย์ หรือชุดสนับสนุนทหาร เพื่อจัดทำเป็นบัญชีเตรียมพร้อม (Standby Arrangement) ของกองกำลังดังกล่าวในกรอบอาเซียนซึ่งน่าจะสำเร็จได้ก่อนภายในปี ๒๕๕๘

๔. **ปรับแผนการป้องกันประเทศให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘** โดยให้เป็นภารกิจในกรอบของอาเซียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกรณีการส่งมอบภารกิจการป้องกันชายแดนให้กับตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

๕. **การดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลต้องรับทราบ** และมีความจริงใจในการปรับสภาพของกองทัพดังกล่าว กระทรวงกลาโหมควรเสนอแผนงานพร้อมงบประมาณที่ต้องการ ๓ ปี (๒๕๕๖ – ๒๕๕๘) ให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการภายใต้กรอบอาเซียน

แนวทางในข้อ ๑๐ – ๑๑ เป็นเรื่องสำคัญที่กระทรวงกลาโหมจะต้องมีหน่วยงานด้านวิชาการ ขึ้นรองรับ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันวิชาการของกระทรวงกลาโหมเอง หรือร่วมมือกับสถาบันวิชาการภายในประเทศ โดยกระทรวงกลาโหมมีความจำเป็นที่จะต้องมุ่งวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านความมั่นคงที่สำคัญ โดยผู้บังคับบัญชาระดับสูงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการดังกล่าว

จากการดำเนินการดังกล่าวของกระทรวงกลาโหม หากสามารถที่จะดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้ว จะสนับสนุนให้การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะ เสถียรภาพทางการเมืองและความมั่นคง ซึ่งมีความประสงค์ให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีกฎเกณฑ์และบรรทัดฐาน และดำเนินการร่วมกัน รวมทั้งเป็นภูมิภาคที่มีความเป็นเอกภาพ สงบสุข และมีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งหากเป็นไปตามเป้าหมายแล้ว ประชาชนชาวไทยและประเทศไทย ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานและศักยภาพในด้านต่างๆ ดีที่สุด ก็จะถูกอาเซียนโดยกฎบัตรอาเซียนบีบบังคับให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเมืองไปในรูปแบบที่มี ธรรมชาติบาล โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากเรื่องนี้โดยตรง และหากมองในเสถียรภาพเศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรมแล้ว ประเทศไทยได้เปรียบมากที่สุด จะยิ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนายิ่งขึ้นตามไปด้วยหากมองเฉพาะประโยชน์ที่กระทรวงกลาโหมจะได้รับ นั่น ถือเป็นโอกาสอันดีที่กระทรวงกลาโหมจะได้รับการปรับปรุงหน่วยให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นและมีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้นโดยใช้วาระเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ เป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาตนเอง ซึ่งการขอรับงบประมาณสนับสนุนก็น่าจะได้รับการสนับสนุนมากกว่าในโอกาสอื่นๆ ซึ่งหากกระทรวงกลาโหม ได้ปรับปรุงตนเองแล้ว ก็จะเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าจะเป็นหลักประกันของชาติ และของอาเซียนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

บทที่ ๔

การพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย กับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

กระบวนการ รูปแบบ และลักษณะของ การส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ในบริบทของการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

กระบวนการ รูปแบบและลักษณะของการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จะกล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยปกติแล้ว การปฏิบัติการด้านการส่งกำลังบำรุงจะปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำดังนี้

๑. การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงที่เหล่าทัพ ดำเนินการอยู่ในภาวะปกติที่ภัยคุกคามยังไม่ปรากฏเด่นชัด แต่เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้กองทัพมีความพร้อมในการป้องกันประเทศ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ การรักษาสถานภาพทางการส่งกำลังบำรุงให้มีความพร้อม เช่น การส่งกำลัง ซ่อมยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้ยาวนาน การจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย การสะสมยุทธโศปกรณ์สำรองสงครามให้อยู่ในเกณฑ์สะสมที่กำหนด เป็นต้น

๑.๒ การสำรวจ และรายงานสถานภาพยุทธโศปกรณ์ ตามระยะเวลา (ยุทธโศปกรณ์ในอัตรา และสำรองสงคราม) การสำรวจจัดทำข้อมูล สป.รายการวิกฤติ (สป. ที่มีความจำเป็นต่อการรบ แต่การจัดหามีข้อจำกัด) สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา สป. ขาดแคลนที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ สป. ขาดแคลนที่จะต้องระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร จากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

๑.๓ การวิจัยและพัฒนาระบบดำเนินงาน กำลัง ระเบียบ ปฏิบัติประจำ และข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำหมายเลข สป. การจัดทำระบบกรรมวิธีข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาระบบการควบคุมทางการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น

๑.๔ การจัดทำข้อตกลงหรือความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุงกับมิตรประเทศ เพื่อพิจารณาข้อจำกัดในเรื่อง สป. รายการวิกฤติ และพัฒนาความร่วมมือทางการส่งกำลังบำรุง ทั้งในทางการปฏิบัติและทางวิชาการ

๑.๕ การนำข้อมูลด้านการส่งกำลังบำรุงที่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัย แผนการส่งกำลังบำรุงในการป้องกันประเทศ และระเบียบปฏิบัติประจำมาทดสอบและพัฒนาในการฝึก ร่วม ภายในกองทัพ และการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศเท่าใด จะมีสิ่งบอกเหตุว่าข้าศึกจะเป็นภัยคุกคามอย่างไรทางยุทธการจะต้องสามารถกำหนดขึ้นต้นว่าในการป้องกันประเทศฝ่ายเราจะทำการยุทธอย่างไร ด้วยกำลังเท่าไร ที่ไหน เมื่อไร

๒. การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในการเผชิญสถานการณ์วิกฤติ

เป็นการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติ แต่สถานการณ์ภัยคุกคามได้บ่งบอกมีความชัดเจนมากขึ้น ทำให้กองทัพจะต้องวิเคราะห์ภัยคุกคามทางด้านการข่าวจะต้องชี้ให้เห็นภาพของข้าศึกที่ชัดเจนว่ามีกำลังในการยุทธขึ้นต้นจะทำการยุทธกี่วัน ความต้องการขึ้นต้นในการใช้ยุทธโรปรณ์เพื่อการยุทธเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นปัจจัยให้กับ สรร.๔ ในการเตรียมการดำเนินการส่งกำลังบำรุงให้กองทัพมีความพร้อม การปฏิบัติทางการส่งกำลังบำรุง ในขั้นนี้มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๒.๑ เหล่าทัพ ดำรวจ และรายงานสถานภาพยุทธโรปรณ์โดยแยกเป็นรายการ ดังนี้

สป. รายการวิกฤติ

สป. ที่อยู่ระหว่างการจัดหา

สป. ที่จะต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ

และภาคเอกชน

สป. ที่จะต้องจัดหาหรือขอรับการสนับสนุนจากมิตรประเทศโดยแยกแต่

ละประเทศ

๒.๒ เหล่าทัพ ประมาณการ และเสนอความต้องการทางการส่งกำลังบำรุง

๒.๓ ดำรวจความพร้อมในด้านการส่งกำลังบำรุง รายการ สป.ชนิดต่างๆ ที่ตั้งตำบลส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง (เส้นทางคมนาคม แหล่งรวมยานพาหนะ ทำน้าเข้า) การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ

๒.๔ ประสานส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ในการระดมสรรพกำลังด้านยุทธโรปรณ์ และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ ให้พร้อมสนับสนุน

การปฏิบัติทางทหาร เช่น การระดม สป. การเตรียมการเพื่อแลกเปลี่ยนแปลงการผลิต การใช้พลังงาน และทรัพยากร เป็นต้น รวมทั้งการสนับสนุนการบริการต่างๆ

๒.๕ การปรับลำดับความเร่งด่วน และการเร่งรัดการจัดหา ยุทโธปกรณ์ การเพิ่มระดับการสะสมยุทโธปกรณ์ ทั้งในอัตรา และสำรองสงคราม

๒.๖ การทบทวนข้อตกลง ความช่วยเหลือ ความร่วมมือกับมิตร ประเทศ ข้อมูลในการดำเนินการโดยเฉพาะ สป. รายการวิกฤติ จะใช้ระยะเวลาในการจัดหาอย่างช้าที่สุดเท่าไรจะเป็นปัจจัยหนึ่งให้ทางยุทธการในการพิจารณากำหนด วัน ร. วัน ต. และวัน ป.

๓. การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในขั้นใช้แผนป้องกันประเทศขั้นเตรียมการ

เป็นการดำเนินงานทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้มีกองทัพมีความพร้อมอย่างที่สุดในการป้องกันประเทศก่อน นำกำลังเข้าทำการรบกับข้าศึก ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

๓.๑ การแปรสภาพจากหน่วยปกติ เป็นหน่วยในภาวะไม่ปกติ การแปรสภาพนี้ หมายถึง การจัดหน่วยและการจัดระบบงาน ซึ่งโดยหลักการแล้วการดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะปกติและไม่ปกติควรใช้ระบบเดียวกัน แต่เนื่องจากกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนในการใช้ทรัพยากร มีบทบาทในการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงมากขึ้น ซึ่งทำให้การดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาวะไม่ปกติ มีข้อแตกต่างไปจากภาวะปกติอยู่บ้าง ดังนั้น การแปรสภาพจึงต้องมีการประสานงานที่ดีและต่อเนื่อง เพื่อให้มีการดำเนินการทางการส่งกำลังบำรุงจากภาวะปกติเป็นภาวะไม่ปกติมีความต่อเนื่อง ไม่สับสนต่อการปฏิบัติ

๓.๒ การพัฒนาและปรับแผนการส่งกำลังบำรุง (ที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การพัฒนาฐานทัพ และการบริการอื่นๆ)

๓.๓ การแจกจ่ายยุทโธปกรณ์ให้หน่วยมีพร้อมรบ การเร่งรัด การจัดหา และการเพิ่มระดับการสะสม

๓.๔ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากเหล่าทัพอื่นหรือส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

๓.๕ การขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากภาครัฐ (ส่วนราชการพลเรือน และรัฐวิสาหกิจ) และการระดมสรรพกำลังด้านการส่งกำลังบำรุง (ยุทโธปกรณ์

และอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ) จากภาคเอกชน รวมถึงการประสานการเปลี่ยนแปลง การผลิต และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต ในอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศ

๓.๖ ประสานการขอรับการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจากมิตร ประเทศ

๓.๗ การขนส่ง สป. จากมิตรประเทศ

๓.๘ การจัดเตรียมที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง (ตำบลส่งกำลัง ตำบลซ่อม บำรุง รพ. สนาม ศูนย์พักฟื้น และแหล่งส่งกำลังบำรุง และบริการ) เส้นทางคมนาคม ทำนนำเข้า

๓.๙ การเคลื่อนย้ายกำลังเข้าปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศและการ เคลื่อนย้ายสนับสนุนการอพยพประชาชน

๓.๑๐ การเตรียมการถอนยุทธโปกรณ์สำรองสงคราม

๓.๑๑ การควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่ การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง

๓.๑๒ การแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ

รูปแบบและลักษณะของหลักนิยม แนวคิด ด้าน การบังคับบัญชา การควบคุม และระบบอื่นๆ ตลอดจน การส่งกำลังบำรุงร่วม และการผลิตยุทธโปกรณ์ทาง ทหาร ในประชาคมอาเซียน

๑. การบังคับบัญชา, การควบคุม, การติดต่อสื่อสาร และการแสวงหาข่าว

กรอง

ในปัจจุบัน อาจจะเป็นความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างหน่วยงานข่าว กรองของบรรดา รัฐสมาชิก ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน แต่ความร่วมมือเช่นนี้อาจจะ สามารถยกระดับขึ้นอีกได้ เช่น มีรายงานข่าวว่าสิงคโปร์ได้ทำการจัดซื้อเครื่องบินเตือนภัยทาง อากาศแบบ อี-๒ซี ซึ่งเครื่องบินนี้สามารถ จะอำนวยประโยชน์ต่อระบบป้องกันภัยทางอากาศให้แก่ ไทย, มาเลเซีย (หรืออาจจะขยายไปสู่อินโดนีเซียได้ อีกด้วย) หรือการขยายและ/หรือประสาน ข่ายงานป้องกันภัยทางอากาศร่วมกัน เช่น ระหว่างไทย-มาเลเซีย- สิงคโปร์ อันจะก่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปิดช่องว่างทางอากาศตั้งแต่จากทางตอนเหนือของไทยจนถึงสิงคโปร์ และ เครื่องบินแบบ อี-๒ซี จะอำนวยประโยชน์มากในการควบคุมเขตอากาศ เช่นนี้ นอกจากอนาคต

ความร่วมมือทางอากาศร่วมกันแล้ว ความร่วมมือในการลาดตระเวนและตรวจการณ์ทางทะเลเป็นอีกเรื่องหนึ่งในหัวข้อนี้ที่ควรจะได้รับ ความสนใจเพิ่มมากขึ้น เพราะบรรดาสมาชิกของอาเซียนเป็นรัฐชายฝั่งทะเล การป้องกันภัยทางทะเลหรือการปกป้องผลประโยชน์ทางทะเล จึงเป็นเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่ง และโดยปกติแล้วกองทัพเรือของไทย, มาเลเซีย และอินโดนีเซีย มีขีดความสามารถในการควบคุมทะเลชั้นในของตนเองอยู่แล้ว และกองเรือของสิงคโปร์อาจจะมีขีดความสามารถมากขึ้น อันเนื่องมาจากการขยายจำนวนเรือเร็วโจมตีติดอาวุธปล่อย และการมีส่วนร่วมของการลาดตระเวน และการตรวจการณ์ทางทะเลเช่นนี้ ยังอาจจะช่วยเหลือในการปราบปรามโจรสลัด, การลักลอบค้ายาเสพติด ในทะเลหลวงอีกด้วย

๒. คลังอาวุธสำรองและการส่งกำลังบำรุงร่วม และการจัดระบบมาตรฐานของอาวุธ

กองทัพของกลุ่มประเทศอาเซียนนั้น มีความเป็นมาตรฐานของระบบอาวุธของตนอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านกองทัพอากาศ ของสมาชิกทั้งหมดนั้นใช้เครื่องบินขับไล่ในสกุล เอฟ-๕ (ยกเว้นบรูไน) และนอกจากนี้ อินโดนีเซีย, มาเลเซีย และสิงคโปร์ ยังใช้เครื่องบินแบบ เอ-๔ เช่นเดียวกันอีกด้วย สำหรับไทยและสิงคโปร์ก็มี เอฟ-๑๖ เข้าประจำการกองทัพอากาศเหมือนกัน หรือการใช้เครื่องบินขนส่งแบบ ซี-๑๓๐ เหมือนกับบรรดาประเทศสมาชิกนอกจากทางด้านกองทัพอากาศแล้ว ทางกองทัพบกนั้นจะเห็นว่าแม้จะมีการใช้อาวุธแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น เอ็ม-๑๖, เอชเค-๓๓, หรือ เอสเออาร์-๘๐ แต่ก็ใช้กระสุนขนาด ๕.๕๖ มม. เช่นเดียวกัน หรือการใช้ปืนใหญ่ขนาด ๑๐๕ มม., ค.ขนาด ๖๐ มม., ๘๑ มม. หรือปืนไร้แรงสะท้อนขนาด ๑๐๖ มม. เป็นต้น ส่วนทางด้านกองทัพเรือนั้น ยกเว้นฟิลิปปินส์กับสิงคโปร์แล้ว สมาชิกทั้ง ๔ ชาติ ใช้อาวุธปล่อยจากพื้นน้ำสู่พื้นน้ำแบบเอ็กโซซิทกับเรือเร็วโจมตีของตน และไทยและสิงคโปร์ยังได้ใช้อาวุธปล่อยแบบอาร์เบียลเหมือนกันอีกด้วยจากลักษณะเช่นนี้ ทำให้เห็นว่าน่าที่จะมีความร่วมมือในการส่งกำลังบำรุงร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือต่อความขาดแคลนที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่ชาติสมาชิกต้องพบกับวิกฤตการณ์ ดังนั้นในสมัยหนึ่งฝ่ายไทยซึ่งถือว่าตนเองมีปัญหาวิกฤตที่สุดในฐานะที่เป็น “รัฐแนวหน้า” ของกลุ่มประเทศอาเซียนจึงได้เสนอให้มีการก่อตั้ง “คลังอาวุธสำรองร่วม” ของกลุ่มสมาชิกอาเซียนขึ้น (ความคิดนี้ถูกเสนอขึ้นมาในสมัยพลเอกสายหยุด เกิดผล เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด) และความคิดนี้ได้หาเสียงไปจนกระทั่งในเดือนตุลาคม ๒๕๒๘ ความคิดในการก่อตั้งคลังอาวุธสำรองจึงได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจัง แต่แนวความคิดแตกต่างออกไปจากเดิม เพราะเป็นคลังอาวุธสำรองในลักษณะทวิภาคีระหว่างไทยกับสหรัฐ มิใช่คลังอาวุธสำรองร่วมของชาติสมาชิกอาเซียน แต่อย่างไรก็ตามคลังอาวุธสำรองที่ตั้งขึ้นระหว่างไทยกับสหรัฐนี้ยังไม่มีรายละเอียดเป็นที่

แน่ชัดว่า จะเปิดโอกาสให้แกชาติสมาชิกของอาเซียนอย่างไรหรือไม่นอกจากนี้ยังเป็นที่คาดหวังในอนาคตว่าบรรดาสมาชิกของอาเซียน จะสามารถสร้างความเป็นมาตรฐานของระบบอาวูธ ให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง เหมือนอย่างที่ได้เกิดขึ้นในระบบอาวูธบางประเภทของ กลุ่มสนธิสัญญา แอตแลนติกเหนือ (นาโต้)

๓. การผลิตอาวูธและอุปกรณ์การทหาร

เป็นที่ทราบกันว่าหมู่ประเทศอาเซียนมีความสามารถในการผลิตอาวูธและอุปกรณ์ทางทหารบางชนิด เช่น อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ มีความสามารถในการผลิตอาวูธได้หลายประเภท และไทยและมาเลเซียก็มีความสามารถในการผลิตอาวูธได้บางส่วน แต่หากพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะพบว่าสิงคโปร์ มีความก้าวหน้ากว่าประเทศอื่นๆ ในอาเซียน จึงเป็นข้อนำสังเกตว่าบรรดาสมาชิกของอาเซียนอาจจะสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล-ข่าวสาร ตลอดจนขีดความสามารถทางด้านเทคนิคระหว่างกัน เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมอาวูธขึ้นอย่างแท้จริงหรืออาจจะต้องมีการกำหนด “ความชำนาญเฉพาะด้าน” ของแต่ละประเทศ โดยการสนับสนุนให้ แต่ละประเทศได้พัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนาและผลิตอาวูธที่ตนเองมีอยู่เพื่อป้องกันมิให้เกิดความซับซ้อนกันในการผลิต ซึ่งการกระทำเช่นนี้สามารถช่วยทำให้เกิดปัญหาการจัดมาตรฐานของระบบอาวูธ ซึ่งอาจเป็นหลักประกันด้านการตลาดของอาวูธในภูมิภาคนี้ได้ แต่ปัญหาคือทำอย่างไรจะทำให้เกิดความไว้วางใจระหว่างกันจนสามารถแลกเปลี่ยนวิทยาการทางการทหารระหว่างกันได้

วิเคราะห์ ปัญหา ข้อขัดข้อง และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ในด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

จะเห็นได้ว่ากระบวนการ รูปแบบและลักษณะของการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยที่กล่าวมานั้น ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่จะมาถึง จะเกี่ยวข้องในรูปแบบของการขอรับการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็น การ ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ขอยืม การขนส่ง สป ต่างๆจากมิตรประเทศในกลุ่มอาเซียนก็ตาม แต่ในบริบทกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง(ภาพรวม) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน นั่นคือ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ที่ได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) โดยได้กำหนดกรอบความร่วมมือไว้ในด้านต่างๆซึ่งประกอบไปด้วย ๑.

ด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) ๒. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations) ๓. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief) ๔. การแพทย์ทหาร (Military Medicine) ๕. การต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter-Terrorism) ซึ่งกรอบความร่วมมือดังกล่าวฯ นั้น มีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกับภารกิจของ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร ทั้งทางตรงและทางอ้อมในฐานะหน่วยปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการกองทัพไทย ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหมที่เป็นผู้รับผิดชอบภารกิจทั้ง ๕ ภารกิจดังกล่าวโดยตรง กล่าวโดยสรุปก็คือ ปัญหา ข้อขัดข้อง และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม รวมไปถึงแนวทางการพัฒนาการส่งกำลังบำรุงร่วมที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จะอยู่ภายใต้กรอบภารกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกรมส่งกำลังบำรุงทหาร นั่นก็คือ ด้านการแพทย์ทหารและการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (ในระดับนโยบายตามพันธกิจ) และเกี่ยวข้องกับกระบวนการ รูปแบบและลักษณะของการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย (ในระดับการปฏิบัติที่เป็นระเบียบปฏิบัติประจำดังกล่าวมาในตอนต้น) โดยภารกิจที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ก็อยู่ภายใต้การเตรียมความพร้อมกับการดำเนินงานและ การพัฒนาทางด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม มาตามลำดับกว่า ๒๐ ปี จนถึงปัจจุบัน โดยการพัฒนาดังกล่าวจะเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ต่อไป

๑. ปัญหาด้านโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย)

ประเด็นหลักๆที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพทั้งมวลของระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนนั้น ยังคงเป็นเรื่องการจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบภายใต้การปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ฯลฯ เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ที่ยังไม่มีการจัดตั้ง หรือมีแต่ไม่ได้ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การดำเนินงานในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับระบบส่งกำลังบำรุงร่วมนั้น ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ยกตัวอย่างเช่น ตามพันธกิจการส่งกำลังบำรุงทั้ง ๖ งานอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันยังไม่มียานใดที่ดำเนินการในลักษณะการส่งกำลังบำรุงร่วม เป็นการถาวร โดยเฉพาะการดำเนินการในระบบ ผู้จัดการเอกเทศ คงมีเพียงการดำเนินการในลักษณะเป็นครั้งคราว เมื่อได้รับการร้องขอ อย่างไรก็ตาม พันธกิจการส่งกำลังบำรุงทั้ง ๖ งานจะมีการบริหารจัดการแบบรวมการในบางเรื่องในระดับ กท. (สนผ.กท.) และบก.ทท.เช่น เรื่อง นโยบายการวางแผนและการกำหนดมาตรการเฉพาะที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๒. ปัญหาด้านกำลังพล

กำลังพลที่ปฏิบัติงานในสายการส่งกำลังบำรุงรวมทั้งนายทหารระดับสัญญาบัตร และประทวนยังไม่มีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับ ทหารชาติอาเซียนอื่นๆ ได้อย่างเพียงพอ รวมไปถึง นายทหารฝ่ายเสนาธิการร่วมยังไม่มีแนวคิดและ การเรียนรู้หลักนิยมของกองทัพอาเซียนที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้แนวคิดและหลักนิยมของกองทัพ ประเทศตนเพียงกองทัพเดียว

๓. ปัญหาด้าน ระเบียบ คำสั่ง กฎหมาย และหลักนิยมต่างๆ

สืบเนื่องจากปัญหาด้านการจัดหน่วยงาน ส่งผลถึงปัญหาด้าน ระเบียบปฏิบัติ ประจำฯ คำสั่ง กฎหมาย และหลักนิยมต่างๆ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่ใช้ในปัจจุบัน ยังไม่ สมบูรณ์เพียงพอ เนื่องจากระเบียบคำสั่ง และหลักนิยมต่างๆ ดังกล่าว ยังไม่สอดคล้องกับ โครงสร้าง การจัดหน่วยที่มีอยู่ เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” รวมไปถึงระเบียบปฏิบัติ ประจำฯ คำสั่ง และหลักนิยมต่างๆ ดังกล่าว จัดทำขึ้นมาเพื่อให้หน่วย และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ใช้เป็น แนวทางการปฏิบัติ เฉพาะในภาวะปกติ โดยมีความมุ่งหมายประการหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางการ ปฏิบัติและดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จากภาวะปกติไปสู่ภาวะไม่ปกติ แต่เนื่องจาก ในภาวะปกติ ไม่มี งานใดที่ดำเนินงานในลักษณะการส่งกำลังบำรุงร่วมเป็นการถาวร ประกอบกับหน่วยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มีระเบียบปฏิบัติของหน่วยเองตามหลักนิยมหรือแนวทางการ ปฏิบัติเฉพาะของหน่วยงานนั้นๆ (เช่น หลักนิยมของเหล่าทัพต่างๆ) ซึ่งยังไม่มีหลักนิยมร่วมในการ เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้อย่างชัดเจน จึงเป็นการยากที่จะทำให้การปฏิบัติตามหลักการส่ง กำลังบำรุง ในแต่ละเรื่องและขั้นตอนต่างๆ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (การส่งกำลัง บำรุงร่วมภายในกองทัพไทย ยังไม่เป็นหนึ่งเดียว ก็เป็นการยากลำบากที่จะปฏิบัติกร่วมกับชาติ อื่นๆ ในอาเซียน) และปัญหาด้านข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะตัวบทกฎหมายของประเทศสมาชิก เนื่องจากมีความแตกต่างกัน

๔. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

เนื่องจากสภาวะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีของโลกอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการได้ในทุกภาคส่วน ปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทยมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ แต่ยังไม่มีความทันสมัยเท่ากับ ประเทศในกลุ่มสมาชิกของอาเซียน ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านของมูลค่าข่าวสาร รวมไปถึง การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ มาใช้ในระบบการส่งกำลังบำรุงหรือแม้กระทั่งระบบต่างๆ ที่มี

ความสำคัญในการรวบรวม เช่นระบบการควบคุมบังคับบัญชา C4I เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ
อำนวยความสะดวกให้กับผู้บังคับบัญชา โดยมีเป้าหมายให้สามารถใช้งานได้ครอบคลุมในทุกๆด้าน
และในส่วนของกรมส่งกำลังบำรุงทหารเอง ได้มีการนำระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงมา
ใช้ เนื่องจากแต่ละเหล่าทัพ มีระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่าง
กัน ตามการจัดหน่วย หลักนิยม และระเบียบปฏิบัติ ทำให้การดำเนินการเชื่อมโยงระบบไม่สามารถ
ดำเนินการให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งต้องใช้เวลาในการพัฒนาต่อไป

แนวคิดในการพัฒนา ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน

๑. แนวทางการเตรียมความพร้อมตามกฎบัตรหลักอาเซียนด้านความมั่นคง

กฎบัตรอาเซียนได้แนะนำแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านการเมืองและความ
มั่นคงไว้ดังนี้

๑.๑ ทำความเข้าใจเรื่องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดความ
เข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

๑.๒ สร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่างๆ เช่น
ค่านิยมว่าด้วยการไม่ใช้กำลัง ยึดหลักสันติวิธี และการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ
เพื่อสร้างความสงบ สันติภาพภายในภูมิภาค

๑.๓ เสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคาม
ต่อความมั่นคง บนพื้นฐานของความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนการประสานจัดทำข้อมูลกลางใน
เรื่องอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อใช้แก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การค้ายาเสพติด การ
ประพฤติดุคกฎหมายและอาชญากรรมข้ามชาติ

๑.๔ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางทหาร เพื่อสร้างความไว้วางใจ
ใจและป้องกันความขัดแย้งที่รุนแรง

๑.๕ เตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในสาขาต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษ
และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงาน ส่วนภาษา
ท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสาร และอำนวยความสะดวกต่อประชาชน และนักท่องเที่ยวของ
ประเทศสมาชิก

๑.๖ ศึกษาข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะด้วยทฤษฎีหมายของประเทศสมาชิก เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือ และป้องกันความขัดแย้งระหว่างประเทศ

๑.๗ ศึกษาวัฒนธรรมของสมาชิก โดยเฉพาะประเทศที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น ชาวมุสลิม เพื่อสร้างความเข้าใจ และการปฏิบัติต่อประชาชนเหล่านั้นอย่างถูกต้อง

๑.๘ จัดตั้งสำนักงาน/สำนัก/ส่วนงาน เพื่อดูแลและรับผิดชอบงานด้านอาเซียน โดยเฉพาะภายในองค์กร

๒. แนวคิดในการเตรียมความพร้อมของกองทัพไทย

ภายใต้บทบัญญัติของประชามการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ยึดแนวคิดของ “การปฏิรูประบบงานความมั่นคง” (Security Sector Revolution – SSR.) และ “ธรรมาภิบาลในระบบงานความมั่นคง”(Security Sector Governance – SSG.) ซึ่งถูกออกแบบให้สามารถรองรับความท้าทายในยุคใหม่ที่มีความซับซ้อน และขยายบริบทไปสู่มิติของสิทธิมนุษยชนและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นบรรทัดฐานการอยู่ร่วมกันจึงควรมีการเตรียมการดังนี้

๒.๑ ศึกษาและวิเคราะห์หลักการของ SSR./SSG. และกฎบัตรอาเซียน เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิรูปกองทัพไทยอย่างเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

๒.๒ ศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และค่านิยมของประเทศสมาชิก เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือด้านความมั่นคงที่สมบูรณ์แบบ (Comprehensive Security)

๒.๓ ดำรงการพัฒนากฎหมายเป็นมืออาชีพในทางทหารของบุคลากร เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่อง SSR./SSG. และสามารถใช้อำนาจทหารได้อย่างมีประสิทธิภาพผลตรงตามวัตถุประสงค์ของชาติ

๒.๔ พัฒนานักการทหารให้รอบรู้ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนเป็นนักเจรจาต่อรองที่ชาญฉลาดในด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยต้องศึกษาเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องอธิปไตยเหนือชาติ (Supranational Trait)

๒.๕ พัฒนาบุคลากรของกองทัพไทยให้มีขีดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางของอาเซียน และจัดให้มีล่ามภาษาของทุกประเทศในอาเซียนที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖ พัฒนายุทธศาสตร์และหลักนิยมในการใช้กำลังทหาร นอกเหนือจากสงคราม (Military Operations Other Than War - MOOTW.) ที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ ทั้งในระบบการรวบรวมและระบบผสม

๒.๗ ปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยม ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ และมีการฝึกให้สามารถปฏิบัติภารกิจนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๘ พัฒนารูปแบบและกำหนดกลไกทางทหารเพื่อระงับข้อพิพาท ด้วยสันติวิธี

๓. แนวคิดในการพัฒนาการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (จากปัญหาที่ได้จากผลการวิจัย)

๓.๑ แนวทางการพัฒนาด้านโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย)

จัดตั้ง สำนักงาน/สำนัก/ส่วนงาน เพื่อดูแลและรับผิดชอบงานด้านอาเซียน โดยเฉพาะภายในกองบัญชาการกองทัพไทย โดยปฏิรูปโครงสร้างกองทัพเพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาตามแนวทางของการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ และมีการฝึกให้สามารถปฏิบัติภารกิจนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการดำเนินการจัดตั้งระบบ “ผู้จัดการเอกเทศ” ที่สามารถจัดตั้งขึ้นภายใต้ พ.ร.บ. จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้เพื่อรองรับการปฏิบัติที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถปฏิบัติภารกิจได้จริงอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสมความมุ่งหมายของทางราชการและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติงานภายใต้การก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบ

๓.๒ แนวทางพัฒนาด้านกำลังพล

๓.๒.๑ พัฒนาบุคลากรในสาขาต่างๆในระบบส่งกำลังบำรุงร่วม เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการ

ประสานงาน ส่วนภาษาท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสาร และอำนวยความสะดวกต่อประชาชน และจัดให้มีล่ามภาษาของทุกประเทศในอาเซียนที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๒ **คำสั่งการพัฒนาความเป็นมืออาชีพในทางทหาร** ของบุคลากรในระบบส่งกำลังบำรุงร่วม เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่อง การปฏิรูประบบงาน และธรรมาภิบาลด้านความมั่นคง และสามารถใช้อำนาจทหารได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของชาติ

๓.๒.๓ **พัฒนานักการทหารในระบบส่งกำลังบำรุงร่วมให้รอบรู้** งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนเป็นนักเจรจาต่อรองที่ชาญฉลาดในด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยต้องศึกษาเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องอธิปไตยเหนือชาติ (Supranational Trait)

๓.๓ **แนวทางการพัฒนา ด้าน ระเบียบ คำสั่ง กฎหมาย และหลักนิยม** ต่างๆ

๓.๓.๑ **สร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้าน** ต่างๆ เช่น ค่านิยมว่าด้วยการไม่ใช้กำลังยึดหลักสันติวิธี และการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อสร้างความสงบ สันติภาพภายในภูมิภาค

๓.๓.๒ **พัฒนายุทธศาสตร์และหลักนิยมในการใช้อำนาจทหาร** นอกเหนือจากสงคราม (Military Operations Other Than War - MOOTW.) ที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ ทั้งในระบบการบูรณาการและระบบผสม

๓.๓.๓ **เสริมสร้างขีดความสามารถของการจัดทำข้อมูลในกรอบ** ของอาเซียน ในการเผชิญกับภัยคุกคามต่อความมั่นคง บนพื้นฐานของความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนการประสานจัดทำข้อมูลกลางในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อใช้แก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การค้ายาเสพติด การประทุพติผิดกฎหมายและอาชญากรรมข้ามชาติ

๓.๓.๔ **ศึกษาและวิเคราะห์หลักการของ SSR./SSG. และกฎบัตร** อาเซียน เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิรูปกองทัพไทยอย่างเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

๓.๓.๕ **ศึกษาข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะตัวบทกฎหมายของประเทศ** สมาชิก เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือ และป้องกันความขัดแย้งระหว่างประเทศ

๓.๔ แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

\ เสริมสร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกองทัพไทยและกรมส่งกำลังบำรุงทหารให้มีความทันสมัย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ มาใช้ในการบริหารจัดการได้ในทุกภาคส่วนอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีเป้าหมายให้สามารถใช้งานได้ครอบคลุมในทุกๆด้าน และพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมให้สามารถใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถเชื่อมโยงระบบการส่งกำลังบำรุงของเหล่าทัพต่างๆให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน

บทที่ ๕

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุป

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าความร่วมมือทางทหารที่เกิดขึ้นในหมู่สมาชิกของอาเซียน นั้น เป็นความร่วมมือเฉพาะประเทศ มิได้เป็นการกระทำภายใต้โครงการของอาเซียน ในลักษณะนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าอาเซียนยังมิได้มีฐานะเป็นองค์กรทางทหารภายในภูมิภาค และที่สำคัญคือหากมีการยกฐานะของอาเซียนให้มีลักษณะดังกล่าวแล้ว เป็นที่เกรงว่าจะกลายเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การ แข่งขันทางทหารในภูมิภาค เพราะจะทำให้เกิดการประจันหน้าอย่างแท้จริงระหว่างพันธมิตรทาง ทหารในอินโดจีนกับกลุ่มอาเซียนแต่ถึงกระนั้น โอกาสในอนาคตที่จะรวมตัวกันเป็นองค์กรทาง ทหารที่มีเอกภาพ ยังเป็นสิ่งที่น่าสงสัย เพราะทัศนคติต่อภัยคุกคามที่แตกต่างกันและปัญหาความ แคลงใจที่ยังดำรงอยู่ระหว่างหมู่สมาชิก หากแต่โอกาสจะอยู่ที่การมีและขยายความร่วมมือที่มีอยู่ แล้วในหมู่สมาชิกให้พัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้น หรือการแสวงหาความร่วมมือในรูปแบบอื่นๆ แต่จะ ยังไม่นำไปสู่การรวมตัวกันเป็นองค์กรทางทหารดังนั้น แนวโน้มในอนาคตสำหรับการรวมตัวกัน เป็นองค์กรทางทหาร จะเป็นสิ่งที่ยังไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ และดูเหมือนว่าจริงๆ แล้วผู้นำของสมาชิก ประเทศต่างๆ ก็ยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการดังกล่าวด้วย

ด้วยขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบอันกว้างใหญ่ของกองทัพไทย ประสิทธิภาพของ การส่งกำลังบำรุงร่วม นับเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดตั้งและคงไว้ซึ่งกองกำลังทางบก เรือ อากาศใน พื้นที่ปฏิบัติการ แนวความคิดของการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงร่วม ซึ่งเปรียบเสมือนการ ส่งผ่านที่ลื่นไหลในระบบท่อทางที่ดำรงความพอเพียงต่อเนื่อง ปลอดภัย และเชื่อถือได้ของการส่ง กำลังบำรุงตามที่กล่าวถึงในบทต่างๆ ในหัวข้อของเอกสารวิจัยฉบับนี้ เป็นการถ่ายทอดให้เห็นถึง การรวมขั้นตอนต่างๆของการส่งกำลังบำรุงไว้ด้วยกันเพื่อเตรียมพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคม อาเซียน โดยแสดงถึงภาพรวมของหลักการในการส่งกำลังบำรุงร่วม ช่องทางและขั้นตอนในการส่ง กำลังบำรุงสู่หน่วยผู้ใช้พื้นที่ปฏิบัติการ ลักษณะของการส่งกำลังบำรุงทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ ปกติ(สงคราม)ของแต่ละเหล่าทัพและของกองบัญชาการกองทัพไทยที่รับผิดชอบการส่งกำลังบำรุง ร่วมในภาพรวม สิ่งเหล่านี้ล้วนนำไปสู่เป้าหมายของการส่งกำลังบำรุงและการส่งกำลังบำรุงร่วม โดยเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ได้อย่างชัดเจนที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งในระบบการรวบรวมและระบบผสม รวมไปถึงการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ความสำเร็จของการปฏิบัติการทางทหาร เป็นผลที่เกี่ยวข้องโดยตรงจากความสัมพันธ์ของการวางแผนในการใช้กำลัง ความเป็นผู้นำและทักษะของกำลังพลทุกระดับ โดยระบบของการส่งกำลังบำรุงซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จ จะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกองกำลังที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจ การใช้หลักนิยมที่พัฒนาขึ้นที่เกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงร่วมนี้ เป็นพื้นฐานทำให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมกันของหน่วยเกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้กองกำลังทาง บก เรือ อากาศ และกองบัญชาการกองทัพไทยในฐานะหน่วยรับผิดชอบหลัก ในการส่งกำลังบำรุงร่วม สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องทั้งในภาวะปกติ ภาวะไม่ปกติ (สงคราม) นำไปสู่การปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้อย่างชัดเจนที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งในระบบการรวบรวมและระบบผสม ตามความมุ่งหมายของการส่งกำลังบำรุงและการส่งกำลังบำรุงร่วมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากประเด็นดังกล่าวฯ ทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีอยู่ ๔ ปัจจัยหลัก คือ ๑. ปัญหาด้านโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย) ๒. ปัญหาด้านกำลังพล ๓. ปัญหาด้าน ระเบียบ คำสั่งและหลักนิยมต่างๆ ๔. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ โดยปัจจัยที่เป็นปัญหาดังกล่าว ทำให้การส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยก็ยังไม่สามารถ นำหลักการที่กำหนดขึ้นไปเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีหลักประกันที่ชัดเจนว่า หากมีการยุทธธรรมเกิดขึ้นจริงในอนาคต ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จะสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการได้หรือไม่ ทั้งนี้องค์ประกอบในด้านอื่นๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ รวมไปถึงปัจจัยภายนอก ก็ยังเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการส่งกำลังบำรุงร่วม ดังนั้น แนวความคิดในการพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจนได้ในอนาคต ที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาใน ๔ แนวทางหลัก คือ ๑. การพัฒนาด้านโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย) ๒. การพัฒนาด้านกำลังพล ๓. การพัฒนาด้าน ระเบียบ คำสั่งและหลักนิยมต่างๆ ๔. การพัฒนาด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ โดยแนวทางการพัฒนาที่ได้มาจาก

ผลการวิจัยนี้ จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย และใช้เป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจนที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งในระบบการรวบรวมและรวมสม รวมไปถึงการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

๑. กระทรวงกลาโหมต้องกำหนดนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน และเร่งรัดดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐ พ.ร.บ. จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วย คือ ต้องกำหนดมาตรการให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ดังกล่าวไปปฏิบัติโดยเคร่งครัด

๒. กำหนดหรือจัดตั้งหน่วยงานหลักในระดับกระทรวงกลาโหมเพื่อทำหน้าที่เป็น “หน่วยงานจัดการเบ็ดเสร็จ” เพื่อประสานการส่งกำลังบำรุงร่วมกับกองทัพไทย เพื่อการเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยในขั้นต้นอาจมอบความรับผิดชอบ และหน้าที่ให้หน่วยใดหน่วยหนึ่งไปก่อน แล้วจึงพิจารณาการจัดตั้งหน่วยปกติถาวร

๓. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ให้ครอบคลุมการปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติและครอบคลุมการปฏิบัติในรายละเอียดของ รปจ./รปป.เหล่าทัพเพื่อการเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งจัดให้มีวงรอบการฝึก การส่งกำลังบำรุงร่วม ตาม รปจ. ดังกล่าวฯ เป็นประจำทุกปี

๔. ควรจะมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพื่อการ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการวิจัยที่เกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวฯ ต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

อภิชาติ วีระรัง, พลโท. ยุทธศาสตร์ทหาร ชาติมหาอำนาจ. 599 ถ. ไม้ตรีจิต กรุงเทพฯ. : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

ธีรฉัตร คำพวงศ์, พลตรี. “ระบบสารสนเทศกับการบริหารกิจการส่งกำลังบำรุงร่วม”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2543.

ธนู ศรียาคุณ, พลตรี. ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ศึกษากรณีโครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุง”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2542.

มานิตย์ ช้างเผือก, นาวาอากาศเอก. “การพัฒนาการส่งกำลังบำรุงร่วม/ผสมสนับสนุนกองทัพไทย”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2537.

บรรยาย ปาฐกถา

ชำนาญ เทียนประมุข, พันเอก. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก”. , เอกสารประกอบการบรรยาย ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, 2542.

มานิตย์ ช้างเผือก, นาวาอากาศเอก. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ”. เอกสารประกอบการบรรยาย, ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, 2542.

วัชรินทร์ สุวินทรากร, พลเรือตรี. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพเรือ”. เอกสารประกอบการบรรยาย, ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, 2542.

อมรเทพ ณ บางช้าง, พลเรือตรี. “การปฏิรูปกองทัพไทย”. เอกสารประกอบการบรรยาย, ณ โรงแรมเจดับบีว แมริออท , 8 ธ.ค. 2547.

อุดมศิลป์ เอกฉัตร, พันเอก. “การดำเนินงานของ กบ.ทหาร”. เอกสารประกอบการบรรยาย, ณ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร, 2542.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองบัญชาการกองทัพไทย. “ระเบียบปฏิบัติประจำ ด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมสนับสนุน กองทัพไทย (ในภาวะไม่ปกติ) พ.ศ. 2551”. 2551.

กองบัญชาการกองทัพไทย. “การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ. 2550 ด้านการส่งกำลัง บำรุงร่วม”. หลักนิยม, 2551.

กองทัพบก. “กำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพบก”. ระเบียบ, 2543.

ส่งกำลังบำรุงทหาร.กรม, “การกำหนดหมายเลขสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร”. แผน, ระเบียบ, 2541.

กรมยุทธการทหาร.กรม, “หลักนิยมการยุทธร่วม”. หลักนิยม, 2541.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลอากาศตรี อนุพงษ์ จันทร์ไย
วัน เดือน ปี เกิด	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐
การศึกษา	โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
ประวัติการทำงาน	ปฏิบัติงานด้านปราบปราม ผกค.
โดยย่อ	ฝ่ายเสนาธิการ รองเสธ.ทหาร ผู้อำนวยการกองจัดการ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร รองผู้อำนวยการ สำนักบริหารสิ่งอุปกรณ์ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร รองผู้อำนวยการ สำนักส่งกำลังบำรุงร่วม กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ สำนักส่งกำลังบำรุงร่วม กรมส่งกำลังบำรุงทหาร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ พลอากาศตรี อนุพงษ์ จันทร์ไช

วัน เดือน ปี เกิด ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐

การศึกษา โรงเรียนเตรียมทหาร
โรงเรียนนายเรืออากาศ
โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ

ประวัติการทำงาน ปฏิบัติงานด้านปราบปราม ผกค.

โดยย่อ ฝ่ายเสนาธิการ รองเสธ.ทหาร
ผู้อำนวยการกองจัดการ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
รองผู้อำนวยการ สำนักบริหารสิ่งอุปกรณ์ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
รองผู้อำนวยการ สำนักส่งกำลังบำรุงร่วม กรมส่งกำลังบำรุงทหาร

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการ สำนักส่งกำลังบำรุงร่วม กรมส่งกำลังบำรุงทหาร

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย กับการก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน
ผู้วิจัย พลอากาศตรี อนุพงศ์ จันทร์ไย หลักสูตร วปม. รุ่นที่ ๗
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุงร่วม กรมส่งกำลังบำรุงทหาร
กองบัญชาการกองทัพไทย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมอาเซียน ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๐ โดยมีจุดประสงค์หลัก คือเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมืองสร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก แรกเริ่มการก่อตั้งมีสมาชิก ๕ ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซียฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เหลือ คือ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม และบรูไน ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย ปัจจุบันมีสมาชิกรวม ๑๐ ประเทศและในอนาคตอันใกล้อาจมีติมอร์เลสเตหรือติมอร์ตะวันออกเป็นสมาชิกเพิ่มอีก ๑ ประเทศ (ขณะนี้ยังเป็นประเทศที่เรียกว่าผู้สังเกตการณ์) ปัจจุบันมีดอกเตอร์สุรินทร์ พิศสุวรรณ เป็นเลขาธิการคนปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนได้ตั้งเป้าไว้ว่าจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเดียวกันในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หรือ ASEAN 2015 ซึ่งประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก คือ เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และเสาประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC)

จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเกิดขึ้น กองทัพจะรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว ความขัดแย้งทางทหารบริเวณแนวชายแดนจะลดลงหรือหากจะเกิดขึ้นก็จะถูกจำกัด

ขอบเขต ให้เป็นความขัดแย้งในระดับพื้นที่ กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำมาใช้เสมือนกองกำลังเฉพาะกิจในการจัดการปัญหาภายในอาเซียนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนของประเทศสมาชิก ปัญหาโจรสลัดในช่องแคบมะละกา ปัญหาการก่อการร้าย หรือปัญหาด้านสาธารณสุขทั้งภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำมือของมนุษย์และภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติ ตลอดจนภารกิจทางทหารอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสงครามหรือ MOOTW (Military Operations Other Than War) นอกจากนี้กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำไปใช้ในการจัดการด้านความมั่นคงนอกภูมิภาคที่มีผลประโยชน์ของอาเซียนทับซ้อนอยู่ เช่น ภารกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติหรืออาจเป็นกรอบของอาเซียนเองในอนาคต จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทกองทัพของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะถูกทำให้เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม กองทัพจะถูกทำให้มีความเป็น "สากล" หรือที่ รศ.ดร.สุรชาติ บำรุงสุข ให้คำจำกัดความว่า ".. ต่อไปกองทัพจะต้อง Go Inter .." นายทหารทั้งระดับสัญญาบัตรและประทวนจะต้องมีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับทหารชาติอาเซียนอื่นๆ ได้ นายทหารฝ่ายเสนาธิการจะต้องเรียนรู้แนวคิดและหลักนิยมของกองทัพอาเซียนด้วย ในขณะเดียวกันผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพประเทศสมาชิกอาเซียนต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สั่งการและบังคับบัญชาหน่วยต่างๆ ที่มาจากประเทศสมาชิก สิ่งต่างๆ เหล่านี้นับเป็นความท้าทายที่กองทัพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องเผชิญในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะเมื่อเงื่อนไขเวลาของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และเงื่อนไขเวลาของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ถูกนำมาผูกยึดติดกัน กองทัพยังต้องเร่งระดมสรรพกำลังและเตรียมกำลังพลให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อเป็นกองทัพอาเซียนอันทรงประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการร่วมกันพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก และพร้อมที่จะก้าวเดินไปด้วยกันในการเผชิญหน้าท้าทายกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตดังกล่าวของอาเซียนที่ว่า **"หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม" (One Vision, One Identity, One Community)**

ในส่วนกองทัพของประเทศไทยนั้น กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหน่วยงานหนึ่งในความร่วมมือด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน นั่นคือ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ที่ได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) โดยได้กำหนดกรอบความร่วมมือไว้ในด้านต่างๆซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) ๒. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping

Operations) ๓. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief) ๔. การแพทย์ทหาร (Military Medicine) ๕. การต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter-Terrorism) ซึ่งกรอบความร่วมมือดังกล่าวข้างต้น มีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกับภารกิจของ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร ทั้งทางตรงและทางอ้อมในฐานะหน่วยปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการกองทัพไทย ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภารกิจที่กระทรวงกลาโหมจะมอบหมาย โดยในส่วนของกรมส่งกำลังบำรุงทหารเองก็ได้มีการเตรียมความพร้อมกับการดำเนินงานและการพัฒนาตามลำดับกว่า ๒๐ ปี จนถึงปัจจุบัน แต่การส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยก็ยังไม่สามารถ นำหลักการที่กำหนดขึ้นไปเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีหลักประกันที่ชัดเจนว่า หากมีการยุทธความร่วมมือเกิดขึ้นจริงในอนาคต ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จะสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการได้หรือไม่

ดังนั้นจึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยภายใต้ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ก็เพื่อให้การดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจนที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งในระบบการรวบรวมและระบบผสม รวมไปถึงการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะนำทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับ ระบบการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพต่างๆ ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย หลักนิยมนด้านการส่งกำลังบำรุง และการ ส่งกำลังบำรุงร่วมของมิตรประเทศที่อยู่ภายใต้ประชาคมอาเซียน รวมไปถึงทฤษฎีและแนวความคิด เกี่ยวกับ กรอบความร่วมมือต่างๆที่เกิดขึ้นภายใต้ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) มาใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาและ วิเคราะห์ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ที่เชื่อมโยงระหว่างเหล่าทัพต่างๆ ซึ่งมีแนว ทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่มาจาก กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่างๆที่มีอยู่และภายใต้ขอบเขตของการวิจัยโดยอ้างอิง เอกสารวิชาการ งานวิจัย ข้อมูลทางราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมและการส่งกำลังบำรุง ร่วมของมิตรประเทศที่อยู่ภายใต้ประชาคมอาเซียน เท่านั้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติกร่วมของกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน มีอยู่ ๔ ปัจจัยหลัก คือ ๑. ปัญหาด้านโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย) ๒. ปัญหาด้าน กำลังพล ๓. ปัญหาด้าน ระเบียบ คำสั่งและหลักนิยมต่างๆ ๔. ปัญหาการใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆโดยปัจจัยที่เป็นปัญหาดังกล่าว ทำให้การส่งกำลังบำรุง ร่วมของกองทัพไทยก็ยังไม่สามารถ นำหลักการที่กำหนดขึ้นไปเป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การ ปฏิบัติที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีหลักประกัน ที่ชัดเจนว่า หากมีการยุทธธรรมเกิดขึ้นจริงในอนาคต ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทย จะสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการได้หรือไม่ ทั้งนี้องค์ประกอบในด้านอื่นๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ รวมไปถึงปัจจัยภายนอก ก็ยังเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพของการส่งกำลังบำรุงร่วม ดังนั้นแนวความคิดในการพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมที่

สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจนได้ในอนาคต ที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาใน ๔ แนวทางหลักเช่นเดียวกัน คือ ๑. การพัฒนาโครงสร้างหน่วยงาน (การจัดหน่วย) ๒. การพัฒนาด้านกำลังพล ๓. การพัฒนาด้าน ระเบียบคำสั่งและหลักนิยมต่างๆ ๔. การพัฒนาด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ โดยแนวทางการพัฒนาทั้งหมดที่ได้มาจากผลการวิจัยนี้ จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมของกองทัพไทยและใช้เป็นแนวทางเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้อย่างชัดเจนที่เหมาะสมกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งในระบบการรบร่วมและรบผสม รวมไปถึงการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพให้สอดคล้องกับหลักนิยมที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้สามารถรองรับภารกิจด้านความมั่นคงในมิติใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

๑. กระทรวงกลาโหมต้องกำหนดนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน และเร่งรัดดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐ พ.ร.บ. จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วย คือ ต้องกำหนดมาตรการให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ดังกล่าวไปปฏิบัติโดยเคร่งครัด

๒. กำหนดหรือจัดตั้งหน่วยงานหลักในระดับกระทรวงกลาโหมเพื่อทำหน้าที่เป็น “หน่วยงานจัดการเบ็ดเสร็จ” เพื่อประสานการส่งกำลังบำรุงร่วมกับกองทัพไทย เพื่อการเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยในขั้นต้นอาจมอบความรับผิดชอบและหน้าที่ให้หน่วยใดหน่วยหนึ่งไปก่อน แล้วจึงพิจารณาการจัดตั้งหน่วยปกติถาวร

๓. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ระเบียบปฏิบัติประจำด้านการส่งกำลังบำรุงร่วม ให้ครอบคลุมการปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติและครอบคลุมการปฏิบัติในรายละเอียดของ รบจ./รบป. เหล่าทัพเพื่อการเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งจัดให้มีวงรอบการฝึกการส่งกำลังบำรุงร่วม ตาม รบจ. ดังกล่าวฯ เป็นประจำทุกปี

๔. ควรจะมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพื่อเป็นการ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการวิจัยที่เกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวฯ ต่อไป